

DS 531  
D 642 +

ĐỒI



126  
AN VÔ XÊ

# ĐỜI

SỐ 126 - NĂM THỨ BA - GIÁ 70đ  
TUẦN LỄ TỪ 6-4-72 ĐẾN 13-3-72

## ĐẶC BIỆT: MẤT XE

- MẤT XE : CƠN ÁC MỘNG CỦA NHỮNG NGƯỜI CÓ XE
- VỎ XE : tiềuba
- LUẬT GIANG HỒ : t.d.
- TỐI THỜI XE : huynhbachchiến

## CHÍNH TRỊ :

- NGUNG HÒA ĐÀM BALÈ VÔ THỜI HẠN : lýđainguyễn
- NGÀY CHIẾN TRANH VIỆT PHẬP BÙNG NỔ : HỒ CHÍ MINH VỚI KẾ HOẠCH NAVARRE

## VĂN NGHỆ :

- LUẬN VỀ TIỀU THUYẾT : doinquocesy
- PHIÊU : tèđè
- NGƯỜI KIA : truyềnngắn
- GIỮA NHỮNG NGƯỜI, BÃ CHẾT : loànghàithủy
- KẺ BÁN MÀU : nguyễnthuylong
- MẤT : nguyendungphượng
- GIÁ NHƯ... VÀ BIẾT ĐẦU... : cacsř

## CÁC MỤC THƯỜNG XUYÊN :

- NỐI VỚI ĐẦU GỐI
- THƠ ĐỜI
- SINH TỬ PHÙ
- TRANG THƠ
- ĐỜI MUÔN MẶT
- ĐỒ BUỒN TINH HOA
- THỜI SỰ THẾ GIỚI
- THỜI SỰ TRONG NƯỚC
- ĐIỆN ẢNH
- NHIẾP ẢNH
- S. HOẠT NGHỆ THUẬT

Chủ nhiệm :  
**Bà TRẦN THỊ ANH MINH**  
Chủ trương biên tập

**CHU TÙ'**  
Tòa soạn 143—145 Cống Quỳnh S.G.  
Đ.T. 22.323  
(Phát hành mỗi sáng thứ năm)

## Thời của Luật Giang Hồ

Nạn trộm xe là một, chỉ là một, trong những biến chứng của căn bệnh xã hội Việt Nam.

Theo những con số chúng tôi hỏi giới chức Cảnh Sát thì trong năm 1969 ở Sài Gòn có 5850 chiếc xe gắn máy bị mất trộm mà chủ nhân có khai báo. Sang năm 1971 vừa qua, trên toàn quốc có 11.600 chiếc xe gắn máy bị mất có trình nhà chức trách.

Cũng trong năm qua, có 70 chiếc xe hơi kiều nhỏ (Honda 360 và Daihatsu) đã bị đánh cắp tại Sài Gòn.

Nhưng cả đền xe quân đội cũng bị đánh cắp.

Vẫn theo các giới chức trên, có khoảng vài ngàn chiếc xe Jeep của quân đội đã bị mất cắp, nhưng một phần lớn đã tìm lại được vì kẻ cắp tài tử nhiều khi chỉ lấy tạm xe để di chở không phải là kẻ cắp chuyên nghiệp lăv xe để mò xe đem bán.

Riêng đối với Cảnh Sát, trong năm 1971 cũng có 12 chiếc xe Jeep Cảnh Sát bị mất cắp, thu hồi lại được 8 chiếc.

Trong số báo này, ba tác giả sẽ trình bày về nạn trộm xe và hơp mất xe. Vì một vài trời ngại đặc biệt, một bài điều tra đầy đủ về nạn «Võ Xe» do hai phái viên của Đời đã không hoàn tất được, như chúng tôi đã dự định. Các giới chức Cảnh Sát hiện còn đang muôn kín đáo theo dõi một vài tờ chức Võ Xe lớn ở Sài Gòn, nên việc tìm hiểu và công bố các chi tiết về những tờ chức đó không thuận tiện.

xxx

Một trong những khía cạnh đặc biệt của nạn Võ Xe mà tất cả chúng ta phải chú ý là vẫn đề áp dụng Luật Giang Hồ. Dù Cảnh Sát đã ra thông cáo rõ ràng đề yêu cầu dân chúng không được đánh bão nhắn tin cho các kẻ phạm pháp xin chuộc lại xe theo luật giang hồ, nhưng đọc trên báo hàng ngày hơn một năm qua, người ta vẫn thấy bày ra nhau nhắn nhủ lời nhắn «Xin chuộc theo luật giang hồ».

Hiện tượng đó cho chúng ta một bài học.

Một xã hội tiến bộ là một xã hội có tờ chức, được ràng buộc bằng luật lệ chính thức. Luật lệ chính thức được bảo vệ, thúc đẩy do một bộ máy hành chánh, cảnh sát, quân đội.

Chỉ trong những xã hội đã man sơ khai người ta mới sài luật rừng xanh.

Và Luật Giang Hồ là thứ luật không còn dã man sơ khai như luật rừng xanh, nhưng cũng không thuộc về thứ luật xã hội chính thức công nhận.

Luật giang hồ là thứ luật của giới giang hồ, trước tiên là giới anh chị sống ngoài vòng pháp luật, để thanh toán với nhau về những dịch vụ ngoài vòng pháp luật qui định.

Luật giang hồ là hệ thống luật lệ phi chính thức, bên cạnh hệ thống luật lệ chính thức của xã hội.

Khi người ta phải vin vào luật giang hồ để sống với nhau thì có nghĩa là hệ thống luật lệ chính thức đã không đáp ứng được. Vì những người lo duy trì luật lệ đã bất lực, khiến người dân mất tin tưởng.

Vì vậy sự kiện sài luật giang hồ là một biến chứng thê thảm của xã hội hiện nay, báo hiệu một hiện tượng lớn hơn là con người mất lòng tin vào trật tự xã hội. Sự mất lòng tin đó sẽ tạo ra các biến chứng thê thảm khác trong khung cảnh loạn lạc hiện nay.

# nơi chuyên với đầu gối

KHA TRÂN AC

Võ xe

**Đời số này là số đặc biệt về võ xe.** Đầu Gối cần tự giới thiệu Đầu Gối vốn là một quái kiệt trong lèng võ xe. Thành tích của Đầu Gối là «thời» một lúc 47 cái xe hơi. Xin kể câu chuyện Đầu Gối thời 47 cái xe hơi để bạn đọc nghe cho đỡ buồn!

Đó là vào khoảng năm 1957, dưới triều đại nhà Ngô. Tướng Trịnh Minh Thủ hồi đó đang nôì loạn, chống chính quyền Cộng ở núi Bà Đen. Một đêm nọ, Đầu Gối cao hứng, mò tới núi Bà Đen, tìm gặp tướng Thủ. Gặp đê cùi thời, cho biếit mặt, chửi cũng chả có mục đích gì. Khi Đầu Gối về tới Saigon thì bị tóm. Bị bắt đưa đi hét bót Catinal tới bót Ngô Quyền, v.v... đêm nào cũng tướng minh bị thủ tiêu đến nơi rồi, nhưng rõ cuộc vẫn không bị thủ tiêu. Một sáng rạng trời nọ, Đầu Gối được dẫn ra sân trước cửa bớp, chụp hình chung với mọi số can phạm mà Đầu Gối không quen biết không hiểu rõ họ bị bắt về tội gì. Hôm sau, tất cả các nhát bao ở phủ Đô đều dâng hình Đầu Gối chụp chung với các can phạm kề trên kèm theo lời chửi thề hành mạch: «Đây là tên... Đầu Gối, hiệu trưởng trung học Lê Văn Trung, là một tên ăn cắp xe hơi lợi hại đã «thời» 47 cái xe hơi. Can phạm đã thú nhận tội lỗi. Các bạn đừng nghĩ là Đầu Gối bịa đặt, câu chuyện đã xảy ra hoàn toàn như Đầu Gối viết trên đây. Từ đó, Đầu Gối hiếu thế nào là chính quyền, thế nào là công lý, thế nào là sự thông tin chính xác của báo chí? Đầu Gối tự nhủ: «... mà nó! Cầu trời khấn phạt cho mình thoát cái ách này. Thoát

khỏi chốn lao lung, minh sẽ cung viết báo, sẽ chửi cả nước, cho bồ uất hận». Nghiệp chướng của Đầu Gối bắt đầu từ đó. Ra khỏi tù, Đầu Gối bèn làm nghề viết báo, và trở thành tên ma đầu «chửi cả nước». Bây giờ thì Đầu Gối sám hối, nhưng nhiều lúc nghĩ lại thì cũng chả tội gì mà hối hận cho mất thì giờ.

Đó là dưới chính hè nhà Ngô. Còn dưới chính hè biển tại, thì năm ngoái khi Đầu Gối dứt đơn xin tục bán tờ Sống, bộ thông tin đã bắc đơn, lấy lý do rằng, theo tờ trình của Cảnh Sát, thì Đầu Gối là người thân Cộng, đã từng ra mặt khu Việt Cộng ở Củ Chi, coi triền lâm khì giới của VC cùng với ông.. Ng. thế Truyền, vậy mà cho tới giờ phút này, Đầu Gối vẫn chưa bị bắt tội kẽ chinh quyền này quá là khoan hồng!

## Tướng lanh

Đời số tôi là số đặc biệt về cái tướng lanh. Tướng lanh hiện nay là những người cầm vận mạng Việt Nam trong tay. Tôi đã có số đặc biệt về Bùa Ngải, về Bói Toán về Phá Thai, về đủ các thứ châm bà lăng, mà không có một số đặc biệt dành cho tướng lanh, thì quả là một thiếu sót trầm trọng.

Số đặc biệt về các tướng lanh là một số rất công phu, đầy đủ mọi chi tiết về các tướng lanh Việt Nam về già cảnh, về tài cầm quân, tài dạy vợ tài vật, về những thói quen lật xấu của từng ông Tướng. Chẳng hạn về số quân của 43 vị tướng hiện dịch, chắc các bạn chưa biết số quân của Đại Tướng Khiêm là 45/102661, số quân của Đại Tướng Cao V. Viên là 41/101268 số quân của Trung Tướng Đặng Văn Quang

là 49/118624, số quân của Thủ tướng Nguyễn cao Kỳ là 50/600084 số quân của tướng Phan Trọng Chinh là 51/400542, số quân của tướng Nguyễn Văn Toàn là 52/200032 v.v., điều nhận xét của Đầu Gối về các tướng lanh là hầu hết các tướng lanh đều tin ở bối toàn tử vi. Do đó, số đặc biệt về các tướng lanh sẽ phô tò cô py bẩn chỉ tay của các tướng lanh để các bạn nào làm nghề bói tài tử có thể coi bẩn chỉ tay của các vị, mà đoán chơi cho đỡ buồn.

## Kế mìn

Cách đây 2 số báo Đầu. D.G trong bài «Kế mìn» đã hiến các nhà lãnh đạo Phật giáo thống Nhất một cái mìn vặt như sau:

Các nhà lãnh đạo Phật giáo than phiền không có tiền để xuất bản báo, để kinh doanh, lấy tiền vận động cho Hòa Bình. Đầu Gối đề nghị các nhà lãnh đạo Phật giáo nên theo gương nhóm Hỗn Nhơn, kêu gọi phật tử mười Phương, hùn cỗ phần đóng góp mỗi người chục nghìn, thi từ khắc không thiếu gì tiền. Thị vừa dày, các nhà lãnh đạo Phật giáo đã làm theo đề nghị của Đầu Gối, gửi thông bạch di các nơi, kêu gọi phật tử giúp vốn bằng hai cách. Cách thứ nhất cũng đường túy theo hoàn cảnh mỗi phật tử, cách thứ hai cho mượn tiền và tiền này sẽ được trả lại, tính cả vốn lẫn lời, na ná như Công khố Phiêu.

Thế là đề nghị của Đầu Gối đã được áp dụng, chỉ thay đổi chút siu về chi tiết. Đặc biệt là chi tiết cũng đường. Dù sao thì sáng kiến cũng là sáng kiến của Đầu Gối và Đầu Gối mong các vị lãnh đạo sẽ trả tiền cái sáng kiến này cho Đầu Gối, trả chút đỉnh để làm duyên.

Đầu Gối ước tính sơ sơ Giáo Hội sẽ thu được ít nhất là 100 triệu vì 80% người VN là phật tử, trong đó những phật tử hăng tâm, hăng say, tha thiết với phật sự, không thiếu gì. Đầu Gối không dám đòi nhiều, chỉ xin trả cho 1 phần trau long số tiền thu được, ví chí là một triệu.

Giáo Hội cho biết khởi sự chiến dịch «sửa sai». Sửa sai đầu tiên là thi hành kỷ luật triệt đê, ai đã đi thi phai ở chùa, chửi không được iêng phê sống trong các tư gia, sửa sai thứ hai là cấm không được lén xâm, sú nam không được giao du thân mật với sú nữ. Sửa sai thứ ba là giáo hội phải có tinh thần thực tế, phải biết kiếm tiền, phải chấm dứt tình trạng «kiết kinh niết kien» Giáo hội bó tay không thực hiện được công cuộc nào. Tinh thần «thực tế» mở màn bằng chiến dịch di mượn tiền, chiến dịch này phải định thành công. Nhưng điều cần thiết như Đầu Gối đã viết là phải biết chọn mặt gửi vàng, tìm người sạch sẽ trao cho trách nhiệm khai thác số tiền cũng đường hoắc vay vốn của phật tử. Đầu Gối đã bán tiếng xin trao cho Đầu Gối khai thác, nhưng xem chừng các vị lãnh đạo Phật giáo vẫn còn thành kiến nặng về với Đầu Gối chắc Đầu Gối rớt mất.

## Trồng chuối

Bạn đọc Văn Trang viết thư hỏi dự định trồng Cauoi của Đầu Gối là thực hay rỗn và ông ngỏ ý hùn vốn. Trả lời: Đây là một dự tính đúng đắn.

Đầu nòng dù muốn dù không sẽ có những biến cố lớn trong những ngày tới. Nếu báo Đầu cứ tiếp tục cái đà này, mà không chuyển hướng quyết liệt thì tha đì trồng chuối có nhanh, nhất là lúc này làm báo khó sang lâm, không lỗ vốn là oanh liệt rồi. Đầu Gối có người quen, chỉ trồng hơn 100 cây chôm chôm mà một năm cũng kiếm được trên mười triệu. Dự định của Đầu Gối là trồng 1 triệu cây chuối và sẽ kiếm bạc tỷ, mọi thứ từ bón đang thi đua đầu tư vào Việt Nam. Tai sao Đầu Gối lại không tự biến thành một thứ tư bản dù là tư bản nước bợt, biến đầu chảng ăn to. Chứ làm cái nghề bao bô cỏ con này, chán lầm,

Qua ngày 11-3, PTT Hương lại ra lệnh ngưng chức 4 sĩ quan cấp tá mần việc ở Bộ Quốc Phòng để tiện việc điều tra. Nửa tháng sau, ông Phó Gán lại ra thông cáo khác. Có lẽ thông cáo sau này do một viên chức khác viết, nên đã chửi cha thông cáo ngày 7-2, phân bua Ủy

# DÒNG ĐỜI

Ban điều tra chỉ có mỗi một nhiệm vụ là «mở cuộc điều tra nội vụ». Như vậy là mấy nhiệm vụ ghi trong thông cáo ngày 7-2 đã bị tiêu tung!

Không rõ PTT Hương khui hủ mắm Quỹ Tiết Kiệm QĐ đến cờ nào, nhưng những người có tài bắt đầu lo vãi dài.

Ngày 23-3, hội đồng nội các thu họp bàn về quỹ. Sau một hồi cãi nhau như mồ b沫, hội đồng quyết định cho dẹp luôn quỹ Tiết kiệm QĐ, lấy cờ là nhà nước không ô kê nguyên tắc cho quân đội kinh doanh.

Quyết định của hội đồng nội các cũng giống như một người đàn bà giận lây rồi vác roi đánh con.

Cứ xem thông cáo của Phủ Phó nói chắc như đinh đóng cột là không giải tán quỹ, rồi đến quyết định của hội đồng nội các chứng tỏ là tuy cùng làm lớn cả nhưng không ai chịu nghe ai. Do đó mới có cảnh ông nói gà, bà nói vịt, trồng đánh xuôi, kèn thổi ngược, không biết đâu mà mò.

Chính vì sự khó hiểu vừa kẽ, dư luận cứ việc tự tiện phụ đề Việt ngữ, nêu ra một mờ già thuyết. Chính trung tướng Quang, cánh tay mặt của TT, cũng phải ngần ngại, tuyên bố với đồng nghiệp Hòa Bình là có bàn tay lồng lá HK và tài phiệt Ba Tàu xia vò xui bầy dẹp quỹ!

Giả thử quyết định dẹp quỹ do Quốc Hội, lời đồn dỗi có thể hiểu được. Chứ hội đồng nội các thu hẹp gồm lèo tèo vài vị thượng thư ô kê như rúa, chẳng lẽ nội các lại có tinh thần hiếu khách đến cờ đó sao?

ĐỘC THỦ

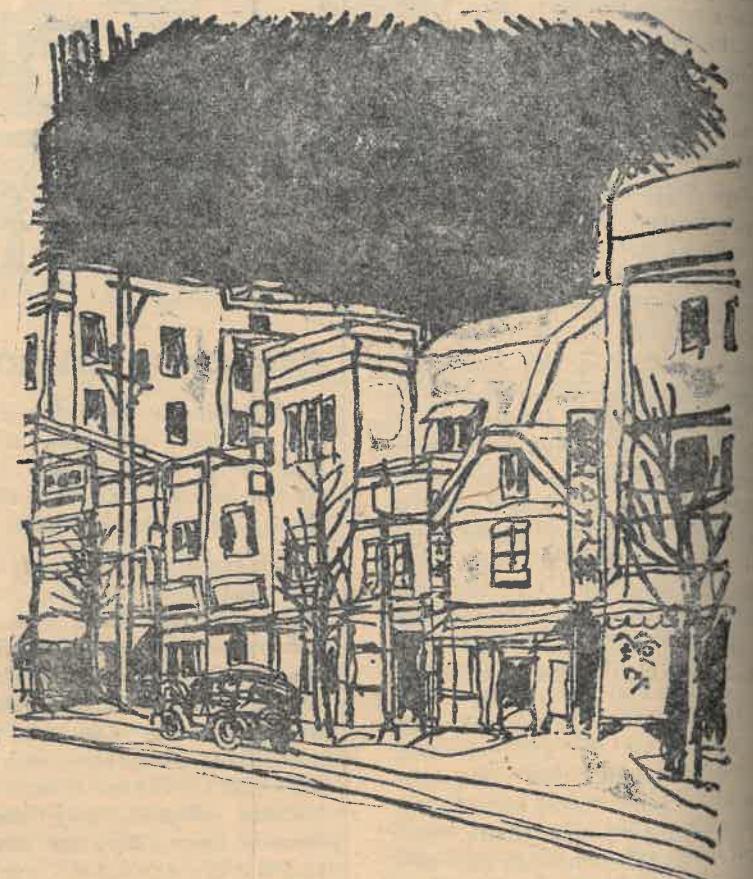
## Mất xe Cơn ác mộng của những người có xe

người viết  
NGŨ TỬ TƯ

Có thể nói không một người có xe nào ở miền Nam nước Việt này lại không bị cơn ác mộng mất xe ám ảnh. Và không một ai lại không từng được chứng kiến vài vụ mất xe ly kỳ, quen biết vài nạn nhân đau khổ. Cũng như nạo tham nhũng, nạn vồ xe là một tai họa nặng nhất của miền Nam.

Từ năm 1965 trở lại đây, xe hai bánh và xe hơi được nhập cảng quá nhiều vào miền Nam, kèm theo là xe của người ngoại quốc, xe của kiều bào từ Kampuchia đem về, xe jeep phế hãi của quân đội Mỹ bán ra khi họ rút đi. Số xe tăng gấp bội này cũng cấp thị trường hoạt động cho quái xe.

Thành thật mà nói, giới có nhiệm vụ bảo vệ an ninh và tài sản cho dân chúng trong thành phố —



tức cảnh sát — đã không làm trọn nữa phần trách vụ. Vì nhiều nguyên nhân đưa đến nạn xe hơi, xe hai bánh bị mất trộm trầm trọng mà chúng ta sắp nói tới sau đây. Chúng ta không nói cảnh sát đã tỏ ra hoàn toàn bất lực nhưng chúng ta phải nhận nạn trộm xe hành trướng quá mạnh, vượt cả năng lực của cảnh sát của ta, một lực lượng cảnh bị mạnh nhất trong các quốc gia Đông Nam Á.

oo

Anh N. một thân hữu của NTT, mua được một chiếc xe Jeep. Biết rằng mình không bao giờ có thể có tiền mua được xe hơi như người anh châm chút cho chiếc Jeep hơn cả chăm sóc vợ con. Anh ở trong một cư xá trước trường đua Phú Thọ. Đường vào nhà anh quanh

như đường vào chiến khu. Mỗi lần anh cho chiếc Jeep vào cửa, hoặc buổi sáng lùi cho xe ra đường là cả một vấn đề. Anh trang bị cho chiếc Jeep của anh 5 cái khóa, chưa kể một khóa công tắc điện đặt kín trong xe. Đến đèn, anh khóa cả 5 cái khóa, rút chốt công tắc. Vậy mà một buổi sáng đẹp trời, khi mở cửa sau một đêm ngủ, anh thấy chiếc Jeep biến mất. Cả cư xá không ai nghe tiếng động gì là trong đêm. Gặp NTT, anh râu ria, mặt rách như cái miền Sakymen: «Đau quá. Đau hơn là vợ chết...»

Anh than thở như vậy và NTT nghĩ rằng có thể anh không nói đúng. Bởi vì thời buổi này, một người đàn bà tịch di, chúng ta có thể dễ dàng vồ được chị đàn bà khác — nhiều khi còn vồ được chị đàn bà khác, trẻ hơn, đẹp hơn

tot hơn nữa, nhưng bị mất xe là vô phương. Đừng nói gì đến xe hơi với giá đến xe hơi với giá hai triệu, xe Jeep bây, tầm trung, một chiếc Honda cũ bây giờ là 150.000 đồng, một chiếc Vespa LB, EC bây giờ là 250.000 đồng trên dưới, với những người lương tháng chỉ hai, ba chục ngàn đồng, còn phải nuôi thân, nuôi vợ con, tiền đâu mà mua xe ??

Mà ở các thành phố miền Nam này giờ, việc cài xe thay chân không còn là một thứ xa xỉ có cũng được không có cũng không sao nữa. Cài xe với người thành phố là một vật bất khả thiếu để mưu sinh, một vật không có không được. Không có xe chạy gạo, chúng ta đói. Do đó, nạn mất xe quả là một tai họa khủng khiếp, một tai họa tuy đã được nói đến nhiều nhưng vẫn chưa đủ. Nhà cầm quyền đã phát động nhiều chiến dịch bắt trả tai họa này nhưng vẫn chưa đủ. Cần có một chiến lược đại quy mô làm rung động xã hội mới có thể đem lại phần nào kết quả mong muốn.

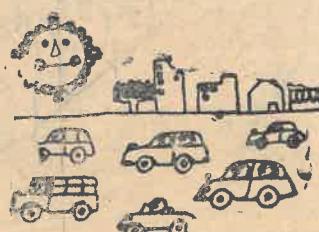
Dù đã bị mất xe hay chưa mất xe, chúng ta ai cũng biết chẳng ít thi nhiêu đèn những thủ đoạn thần sầu quỷ khóc của bọn quái xe. Kè ra đây những thủ đoạn ấy, chúng tôi nghĩ là vô ích. Vô ích vì nhân viên cảnh sát biết về thủ đoạn trộm cắp nhiều hơn, kỹ hơn nhà báo, vì các nạn nhân không có điều kiện để tự bảo vệ tài sản. Khi ngay cả trong sân Bộ Tư Lệnh Cảnh Sát QG ở Sài Gòn cũng có xe bị mất, khi người ta thấy có những ông cảnh sát bị bắt qua tang ăn trộm xe, khi cảnh sát viên khi mất xe cũng chỉ còn biết đến cảnh sát cơ, việc dày nhanh cách để phòng chì là một trò ngờ ngẩn.

XXX

Xe hai bánh — bị mất nhiều nhất là Honda mới, xe cũ đã đi được vài năm là có thể yên trí bị chè — thường bị mất ở ngoài đường, trước cửa nhà cửa hàng ăn. Xe bị thi bị mất ở nhà và thường bị mất trong giờ giới nghiêm. Ai có quyền di lại trong giờ giới nghiêm ?? Ai có quyền lồng vòng ở ngoài đường trong giờ tất cả mọi người khác đều phải ở trong nhà ??

Hồi ức là trả lời vậy. Trong số quái xe hiện nay tuy vẫn còn những tên du thủ du thực nhưng đã có cả những người có quyền đi trong giờ giới nghiêm. Nói thẳng ra, đó là một số người có quyền mang vũ khí, có nhiệm vụ giữ an ninh cho đồng bào. Chúng tôi nghĩ đã đến lúc lực lượng cảnh sát phải phối hợp với quân đội mở một cuộc tổng kiểm tra xe hơi chặn xét tất cả những xe cộ đi lại ngoài đường. Việc làm này có thể gây ra tình trạng tê liệt một phần hoạt động trong vài ngày ở các thành phố nhưng chắc chắn, nếu làm được, sẽ đánh một đòn chí tử vào những tổ chức vồ xe lớn cỡ quốc tế đang hoành hành quá nhiều ngày với quá ít trừng phạt trong xã hội ta.

XXX



Những lời đăng báo thuộc xe theo luật Giang Hồ, kèm theo số tiền thưởng với lời dặn: «kết cả nhân viên công lực» là một sỉ nhục lớn cho những vị nắm quyền cảnh sát xứ này. Gần đây, những lời đăng báo thuộc xe này còn dẫn đến cái nạn khỗ chủ vì mất tiền thêm một cách oan uổng.

Một ông thương gia quen với NTT bị mất chiếc Toyota. Ông đăng báo thuộc theo Luật Giang Hồ và liền sau đó, được bọn quái liên lạc cho biết nếu muốn lấy lại được chiếc xe, ông phải nộp cho chúng số bạc 500.000 đồng.

Chiếc Toyota bị mất trị giá 2 triệu, nay chỉ mất có 500.000đ. Hãy còn rẻ quá. Ông bạn của NTT

NTT

## TÊ ĐÊ LẤY VỢ

Được tin ngày 1 tháng 4 năm 1972, bạn NGUYỄN TIẾN ĐỨC tức nhà văn TÊ ĐÊ sẽ làm lễ thành hôn cùng cô PHAN TỐ HƯƠNG.

Chúc T.Đ hưởng hạnh phúc để mê với người đẹp.

Toàn thể TÒA SOẠN ĐỜI

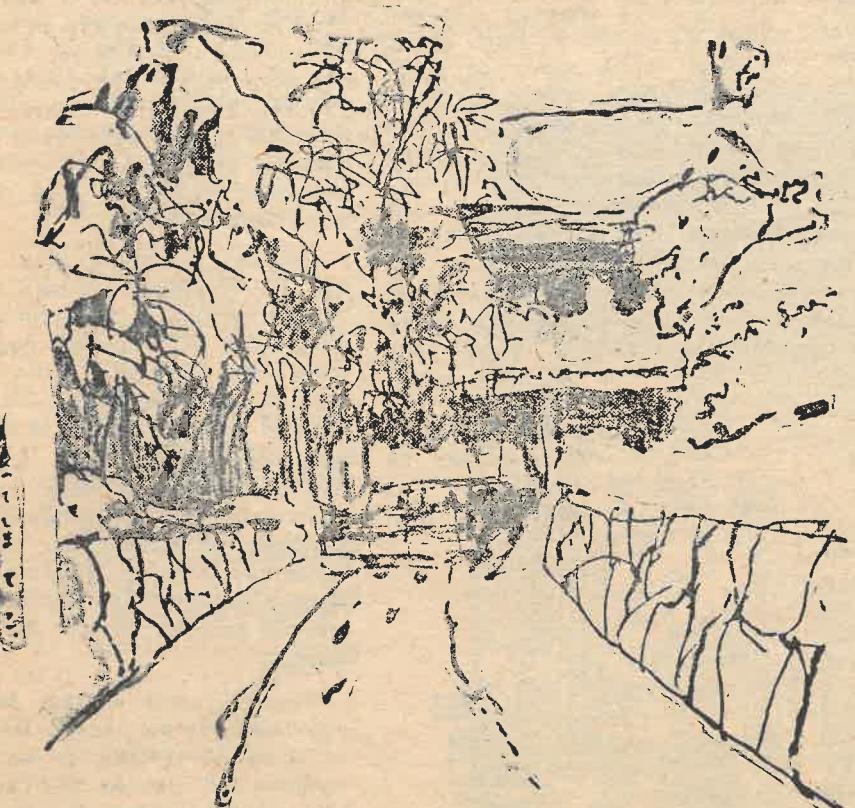
sẵn sàng nạp tiền để lấy lại chiếc xe. Tiết được dặn mang tới chỗ hẹn, chiếc xe của khỗ chủ được để gần đây cho khỗ chủ trông thấy. Đề tiền xuống và ngồi vào xe lái về. Bọn quái còn đe dọa nếu báo cho cảnh sát biết để gài bẫy chúng bị bắt, chúng sẽ tới tận nhà thanh toán, đừng có trách.

Ông bạn làm đúng theo lời dặn. Hai vợ chồng ôm nứa triệu bạc iới, nơi hẹn là một tiệm nước đóng người. Ngồi đó, hai ông bà trông thấy chiếc xe Toyota đậu cách đó chừng 300 thước. Gói bạc được để lại và không biết là kẻ nào ngồi gần đó lấy đi. Hai ông bà dắt nhau đi về phía chiếc xe nằm chờ với trái tim đập mạnh. Lái được xe về nhà, hai ông bà mừng quá là mừng. Nhưng hồi ơi khi mở máy xe ra coi, hai ông bà mới ngã ngửa người ra vì đó là xe khác.

Cũng là Toyota nhưng không phải là xe của hai ông bà. Đã mất xe lại mất thêm nửa triệu bạc, ông bạn của NTT lại còn sợ liền lụy, phải mất công đem xe đến nạp cho cảnh sát.

XXX

Không thể nói lên được nửa phần thề thảm đứt ruột của những nạn nhân bị mất xe. Cùng với nạn tham nhũng, nạn mất xe ở các thành phố của ta hiện nay phải được coi là một quốc nhục. Lời nói: «Nhật làm xe hơi, VN làm chìa khóa giả» không phải là quá đáng. Bạn không thể nào giữ nổi xe dù có khóa cả 100 cái. Phải trừ triệt thật nặng bọn ăn cắp xe. Nếu chính phủ có mạnh tay đem xử bắn vài trăm thằng ăn cắp xe bị bắt quả tang ngay ngoài đường phố, chắc dân chúng sẽ không có ai phản đối...



TÓM LUẬN  
của  
TIỂU BA

## Vò xe

vò xe, âm thanh nghe đến nỗi gai ốc đổi với những ông bà nào đã có kinh nghiệm mất xe là hai chữ lóng trong nghề của các tay chuyên môn sưu tập một cách phi pháp các loại xe, từ những xe 4 bánh de luxe đến các loại 2 bánh thực dụng, rồi đem mai mà không cần sang tên.

Trong thời đại vò, chụp, giựt này, ngành vò xe đang trên đà phát triển mạnh mẽ. Muốn biết «kỹ nghệ vò xe», làm ăn phát đạt như thế nào, bạn đọc chỉ cần chịu khó đọc kỹ trang rao vặt nơi các nhật báo thì rõ. Không ngày nào lại không có một vài mạn nhân tóc tai bơ phờ và mặt buồn bã đến cátty quảng cáo đề nhán tin với các «đảng giang hồ» xin chuộc xe. Tình trạng đó đã kéo dài trong mấy năm nay mặc dầu dẫu dùi cui đã được bảo động rất kỹ đối với các «quái xe».

### Quái xe

Những tay yên hùng chuyên đánh cắp xe được làng «mồi» đặt cho một trước hiện là «quái xe». Năm bảy năm trước đây, giới vò xe chỉ làm ăn vặt bằng cách thòi các xe loại nhỏ, rẻ tiền như xe đạp xe gắn máy Sach, Mobylette, Solex v.v..

Thời ấy giới vò xe mới chỉ được xếp loại với kè cắp vật kiều lắt túi, giựt giày chuyền ở chợ mà thôi. Nhưng nuôi ngày nèn kinh tế VN mỗi leo thang «cách mạng» giới vò xe đã không còn tìm bắt những loại xe rẻ tiền mà làm ăn qui mô hơn.

Những chiếc tu bin láng lẩy đã bắt mắt xanh của các đảng «sưu tập» xe và kè từ đó những quái kiệt trong làng xuất hiện.

Tại Saigon, «quái xe» rất đông, và mỗi khu vực lại có một hệ thống vò xe do một đầu nậu đứng đầu. Bao nhiêu xe vò được đều tập trung lại cho các tay trùm kiểm soát. Sau khi trùm cho lệnh, dân em mới kéo xe đi «màn thịt». Do đó phần lớn các tay trùm đều thuộc giới anh chị, có bản lãnh, chịu chơi. Chịu chơi cả với giới dùi cui (dùi nhiên thê bang giao này lúc nào cũng kín).

Quái xe cũng có nhiều hạng, hạng chuyên trị các con mồi lớn, và hạng thường chỉ được phép vò các con mồi nhỏ.

Trong bè ngoài giới quái xe không ai có thể phân biệt được đó là cậu công tử bột, con nhà lành hay là một tay anh chị vì trong thời gian gần đây quái xe không còn chỉ là nơi tập trung bọn người vô học, cầu bơ cầu bát mà còn chứa cả những người thuộc giới có ăn học đàng hoàng có nghề nghiệp nữa.

### Kỹ thuật vò

Thời gian thuận tiện nhất cho các quái hành động là khoảng sáng sớm tinh mơ hoặc đêm tối. Càng có nhiều bóng đèn càng tốt và sau khi đã điều nghiên chiến trường, các «lão quái» bắt đầu sử dụng chiến thuật tốc chiến, tốc thắng

đóng ngay một chìa khóa «phá pạc tú» mở cửa xe, mở máy và phóng chạy như bay. Các động tác để rồi được huấn luyện kỹ lưỡng, chỉ cần vắng khồ chủ trong vòng năm ba phút là chiếc xe có thể «mọc cánh bay xa».

Nhiều tay anh chị này đã giải nghệ khi nói đến việc vò xe để cho biết «càng thu ngắn thời gian bao nhiêu có hy vọng thành công bấy nhiêu.» Trước kia biểu diễn vò xe, các quái thường đem theo một vài viên phụ tá để phụ việc canh gác bảo động. Nếu đang hành động mà con mồi dở chứng «đè ma ro» cầm bẫy lượt không chạy, hay «pan» bất tử thì các viên phụ tá cởi xe gắn máy sẽ lè làng đến bốc «vai chính» дол le vào đêm tối.

Bồ đắc của một quát xe giản dị gồm có vài chùm chìa khóa đủ loại hoặc một cái chìa khóa kiểu «từ thời bài tiết» xài cũng được là xong. Giới vò xe tất cả khi xài đến chó lừa vì khi bị động thay vì chống cự, các quái xe đánh bài tầu mã. Những quái xe thường dùng đến súng đạn để hộ thân bị xếp vào loại «tài tử», đời quá nên nhảy ngang vì vậy thứ «tài tử» dễ bị mắc cạn. Bọn nhà nghề rất ít khi tài các đảng «tài tử» kề trên.

Gần đây dân thời xe thường ăn hàng tại các tư gia. Trước đó, chúng để ra một thời gian dò xét xem thời quen đậu xe của khồ chủ, giờ chủ ngủ cũng như giờ dậy. Sau khi đã điều nghiên cẩn thận, 4 giờ sáng khi hết giờ nghiêm, giới vò xe ra đường nô máy chạy. Khi khồ chủ thức dậy chỉ còn nước đi chờ ông cô.

### Đâu là những con mồi

Bất kè xe lớn xe nhỏ đều có thể là mồi của các quái xe, tuy nhiên mồi ngon lại phải được chọn lựa cẩn thận.

Giới quái xe đã hiểu rõ thị trường của chúng, và sự ưa thích của khách hàng nên thay vì vò đủ các loại xe như trước đây năm bảy năm, giới quái xe chỉ đặt trọng tâm vào vài ba loại xe.

Theo một tay anh chị có nghề cho biết giới vò xe thường không đụng đến các loại xe quá đắt tiền, mà người xài có thể đếm trên đầu ngón tay như các loại xe Buick đuôi dài, Mercedes, Mustang v.v.. Vì khi vò được loại này mần thịt đã khô, mai hàng càng khó hơn và chủ nhân của những xe này thường là những bậc chức sắc lớn có thể gây khó khăn cho bọn quái một khi họ mất cửa.

Kè về loại xe hơi, giới quái, bây giờ khoái nhất là các loại xe Nhật như Madza, Honda 360, Toyota v.v... vì các loại xe kè trên rất dễ xài, máy móc giàn đị, giá bán lại rẻ, hơn nữa khi vò được dễ cắt giấu, làm thịt. Chính vì thế, trong vòng một hai năm nay, trên các nhật báo người ta thường thấy dân mất xe Nhật đăng rao vặt tìm xe nhiều nhất. Sau xe Nhật là loại xe Jeep Mỹ phổ biến rẻ cho V.N thường gọi là Jeep lùn.

về loại xe 2 bánh, tất cả các loại xe như Honda, Suzuki, Yamaha... đều được dân «vò» chịu vì dễ vò, dễ mạt khi đã vò được và số lượng lại lớn!

Loại xe 2 bánh thường bị đánh cắp ở các sân trường, đường phố và người bị đánh cắp dù có di cớ bót cũng rất khó hy vọng tìm lại được.

Giới quái xe kiếm được hàng triệu bạc mỗi tháng nhờ vào «kỹ nghệ vò xe». Xe 4 bánh thường khó bán hơn xe 2 bánh vì thế dân vò loại 2 bánh đông gấp 10 lần dân vò 4 bánh.

### Luật giang hồ và việc điều đình

Trong khi mần ăn, dân vò xe thường phải chịu phục tòng theo một số quy luật của họ. Mỗi khi vò được con mồi, các quái xe phải «dẫn độ» con mồi đến một khu vực tập trung trước khi đem «duộc». Trùm quái sẽ quyết định về việc luộc hay không luộc con mồi và theo thông lệ thì các tay trùm nắn ná chờ đợi thêm vài ngày để đọc «rao vặt».

Những kẻ mất xe, thường rất ít tin vào khả năng của đồng bạn dân nên mỗi khi mất xe thay vì di cớ bót trước họ lại chạy ngay đến tòa báo để đăng vài dòng «nản nỗi quái xe trả lại xe. Dĩ nhiên lời nản nỗi đó phải được đi kèm với sự «cam đoan tôn trọng luật giang hồ» và đồng thời với một giá chuộc i lè bằng 1/4 giá tiền một cái xe hay hơn nữa. Lời rao cần càng nhiều thành phần càng tốt.

Không lạ gì rất nhiều người có địa vị trong xã hội, cũng là ông này bà nọ mà vẫn phải «xuống nước» xin kết bạn giang hồ với đám quái xe.

Khi đọc được các dòng rao vặt đầy «nước mắt» của khồ chủ, các trùm quái xe mới cho dân em lâu la tới thăm dò mở cuộc đàm phán. Thường thì khồ chủ không dám ký kèo bót một thêm hai gì nữa mà ean rằng xia tiền «mua lại» chiếc xe của mình với giá rẻ.

Trong các cuộc điều đình, người cho chuộc lần kẻ mất tiền chuộc đều cam đoan giữ «trong vòng bí mật» vì kẻ cho chuộc luôn luôn tim lời dọa dẫm. Kẻ chuộc đôi khi còn phải đón tiếp «Bạn giang hồ» như một ân nhân nữa.

Tuy nhiên cũng có vài trường hợp các quái xe bị gài bẫy và bị cho di năm ấp để «sám hối» trường hợp này chỉ xảy ra cho các bọn quái xe tài tử hơn là bọn chuyên nghiệp.

Nhiều nhân vật tai mắt hay quen biết với trùm quái đã được ghi vào loại bất xâm phạm.

Tiều quái nào lỡ dại mà tới con mồi của những «người quen biết» với trùm quái sẽ bị xài xe ngay và lập tức sau đó trùm quái cho lệnh «nhả» con mồi cho khồ chủ kèm theo lời xin lỗi rất lịch sự.

Do đó, nhiều người khi mất xe nếu quen biết với Trùm Quái có thể chạy tới năn nì với trùm quái và chỉ trong chốc lát nếu quả thật xe bị vò trong địa hạt kiểm soát các trùm thì khồ chủ sẽ được lanh lợi đỗ đạc của mình không thiếu đến một mòn.

Tuy được nhiều người địa vị lớn trong xã hội kết bạn, lại có tiền tiêu vung vút đều đều số phận các quái xe rồi cũng không ra gì. Làm ăn năm bảy năm các quái xe có thể bị vào thăm ma vú dai một cách bất ngờ hoặc vì dân em phản hoặc vì gặp đảng viên dùi cui cao tay ẩn, hoặc vì bị tố trác.

CẠC SĨ

## Giá như... và biết đâu...

### Giá như...

Chiều chủ nhật 26-3-72 khán giả Việt Nam khá đông chứng kiến hai cuộc tranh tài giữa Việt Nam và Trung Hoa quốc gia.

Thoại An, tuyển thủ số 3 của VN hạ tuyển thủ số 2 Lin Chi Yuan của Trung Hoa ba ván : 6-3, 6-2, 6-1. Kế đó trận then chốt tuyển thủ số 1 VN Võ Văn Bảy cũng cà tháng tuyển thủ số 1 Trung Hoa Quốc Gia ba ván liền 6-2, 6-1, 6-0.

Nhưng điều mà Cạc tôi tìm thấy sự vang trong chiến thắng ấy là thái độ hòa nhã nhặt luôn luôn đẹp, luôn luôn lịch sự của cả An lẫn Bảy. Bảy lớn tuổi điềm đạm đã đánh, An còn trẻ măng mà đã sớm có thái độ nhẫn nhặt có thi bước tiến của chàng hẵn còn dài lắm !

Ngồi bên cạnh Cạc tôi là một cụ già râu tóc bạc phơ như cụ Trọng Nghĩa (vị sứ giả của Lê Nghĩa Liêm Sì) vuốt râu

Tuy không quen biết, cu bỗng quay sang chép miệng nói với Cạc tôi :

Ông ơi, nè binh những người kia (ý cụ nói đến những truyền thủ VN) minh quên đi phần nào những niềm túi nhục hàng ngày của những tên nghịch sĩ buôn lậu, trống tá «lầm thịt» những căn cứ Mỹ nó để lại cho mình...

Ông ơi, giá chính giới nước mình ai chức nào phản này cũng hoạt động tài ba và tàn tinh như An với Bảy thì làm gì đến nỗi minh chịu lép một bờ với đồng minh Mỹ, và làm gì đến nỗi dân chúng bị bẩn dứng cho thử tài phiệt ăn nhờ ở đậu Ba Tàu trong Chợ Lớn !

chọn mặt gửi vàng, chuyên môn đặt đúng chỗ, đạo đức tin đúng nơi.

4— GUỒNG MÁY CHUYỀN MINH (directing) : Chỉ việc chuyen minh di thôi, rồi rầm rộ mà vượt suối băng ngàn nuốt gọn con đường thiên lý theo hướng tiến bộ, chế ngự lũ tám gửi Ba Tàu Chợ Lớn, gáng đuôi kịp Đại Hàn, rồi Tân già Ba, rồi Đài Loan, quên những gì là vị kỷ, mà hướng về đại nghĩa vì quốc gia...

5. CẢNH GIÁC KIÈM ĐIỂM (con trollin,) : Con tàu vượt suối băng ngàn trên con đường tiến bộ, nhưng chờ bao giờ quên tàu dù chạy nhanh hay chạy chậm thì vẫn là sai một ly đi một dặm. Đó là cảm giác năm điều cơ bản đơn giản nhất của nghệ thuật quản trị điều hành bất kỳ điều gì, ngành gì chứ chẳng phải chỉ riêng cho quy tắc kiểm của quân đội.

Các nước họ dùng rác rưởi kinh thành tập trung lại trong nhà máy sản xuất ra thành đồ hóa cho đúng với chu kỳ azote của thiên nhiên.

Nước Mỹ mới đây dùng rác rưởi chế ra giấy in.

Thô là rác rưởi đã đóng góp phần văn hóa trong thế giới chữ nghĩa tinh hoa.

Saigon thì ba bè bốn bên rác rưởi vẫn túm lum đong lơn đồng nhỏ đấy.

Trên thế giới có nơi xe buýt đã đến từng cửa nhà tư nhân để phục vụ vấn đề giao thông.

Saigon vẫn là thành phố sỉ nhục và túi nhục của Honda Nhật bản phun khói và inh tai mày nò và tai nạn lưu thông. Vẫn chưa rõ chức nôì lại một hệ thống xe buýt tư nhân như hồi 1954 mới di cư.

Tu nhân thời, cái gì dính vào thành công quản thi bi thảm tere khác. Như công quản xe buýt trước đây. Như E Giao chỉ.

Những người Việt như An, như Bảy ngành nào mà chẳng có. Biết đâu...

CẠC SĨ.

## LUẬT GIANG HỒ

### Luật Giang Hồ

**Nhắn nhủ** Thưa các quý khách giang hồ  
tú hãi, tối đậu xe Datsun 1000 :  
El 8000 trước nhà 82 Phan Đình Phùng ngày 8-2-72. Anh em nào mượn đi lá lướt làm ơn cho xin lại. Xin da tạ, cam đoan không rắc rối, giữ lời hứa, Liên lạc : 146/M Tự Đức hay 96 Nguyễn Văn Thoại Bar Nếu Ước hoặc ĐT 96453 hèm cây Diệp Phan-d-Phùng hỏi cô Lan.

**Chuộc xe** Ai cho chuộc xe SS-50 số đăng bô GB 8159.E, măt ngày 5-2-72 chiểu tối tại nhà thờ PN. Cam đoan không làm khó. Xin liên lạc điện thoại 23.119 gặp ông Chân.

### Chuộc 50.000đ Honda dame €.50

Theo luật giang hồ do bạn nào mượn để trong sân nhà số 164 Hai bà Trưng Saigon, tối 21/3/72, xe đăng bô số SC-0057-D. Cam đoan không làm khó dễ. Hồi ông Sunder, 58 Ngõ 4 Kẽ, Saigon. ĐT 21.897.

### Thưởng 50.000đ

Cho ai tìm thấy xe Lambretta xám số EE. 5443, số sườn 261.611, số máy 796.634, đèn đèn địa chỉ 37B Trần quốc Toản (SG) kè cát nhân viên công lực.

### Luật Giang Hồ

Ông bạn vàng nào đỡ nhẹ chiếc xe hơi Mazda 1.500 số EQ.0487 tại đường Hai Bà Trưng ngày 21-3-72 Xin chuộc lại với số tiền là 300.000đ liên lạc tại số 378 Hai Bà Trưng. Nếu ai biết chỉ dùm cũng được hậu ta. Cam đoan giữ đúng luật giang hồ.

**Mất xe** Honda kiêu 72 măt đỏ xám, mất tại nhà thờ Ba chuông, Trương Minh Ký, ngày 25.3.1972 hời 18 giờ 30 số băng G.L. 2732H số sườn SS50V 121090. Số máy SS50V E.121090. Vây bạn nào cho chuộc theo luật giang hồ 50.000đ cam đoan không khó dễ. Số nhà 334 Trương Minh Ký Gia Định. Số cũ 270.

### Hậu ta 300.000đ

cho bát cổ bạn nào hay nhân viên công lực tìm thấy chiếc xe hiệu Toyota Corona màu xanh mang số X.00438 măt tại bãi đậu hàng Esso đường Hai bà Trưng và Thông Nhất sáng ngày thứ hai 6-3-72. Xin lấy Danh dự nếu tôi thư gởi hay làm khó găi đến quý bạn thì quý bạn cứ thanh toán tôi theo luật giang hồ.

Nguyễn Thị Bạch Tuyết  
2/42 Cư xá Lử Gia Phú Thọ (gần trường tiểu học Lử Gia).

### Thưởng 200.000đ

ai tìm được chiếc Jeep Capot cao số El 3693 sơn màu trắng, nệm đỏ, mui den, bị mất rang ngày 7/3/72 tại Lê quang Định. Cam đoan không làm khó dễ giữ đúng luật giang hồ. Liên lạc 387 Lê quang Định Gia Định ĐT 41912.

### Hậu ta 300.000đ

Cho ai kè cát nhân viên công lực tìm thấy chiếc xe Jeep Land Rover số EP 7722, mất tại đường Đường Công Trừng Chợ Lớn ngày 19-3-72 Hồi Ông Lý Loan, 40 Đường Công Trừng ĐT.51.079

### Mất xe

Datsun El 8000 8-2-72 Phan-d-Phùng Darao. Ai nhặt được xin đến số nhà 116M Tự Đức Dakao, hay 96 Nguyễn Văn Thủ, Bar New York ĐT. 96.453 hâm. Cây Diệp Phan-d-Phùng Dakao, xin, hậu ta 300.000đ cam đoan không làm khó dễ hoặc ai mua lừa xin chuộc lại. (Liên lạc có Lan)

### Mất xe

ngày 20-2-72 lúc 9  
1 chiếc xe hiệu Daihatsu EO 7342, số gián 159401 số máy 926361, số lò chìa khóa S 705 tại 758 Phan d-Phùng S G, năn ai bắt xin hoặc chỉ

chiếc xe 2 bánh để chạy gạo. Linh nghèo, già sản chỉ có độc nhất chiếc Honda. Nữ tư chức nghèo, làm không đủ ăn, phải có chiếc xe thay chân».

Xin thẳng ăn cắp nhủ lòng thương,.. cho chuộc xe. Hồi ơi... còn có trường hợp nào vô lý đến như Luật Giang Hồ không ?? Cả đến Sử quán ngoại quốc ở Saigon bị mất trộm xe hơi cũng đăng báo xin chuộc theo luật giang hồ. Không biết trên trái đất này còn thành phố nào có cái luật giang hồ quái gở ấy ?? Xe của mình để đó, có thẳng khốn nạn nó lén nó lấy đi, thế là xe ta thành ra xe của nó. Ta phải van xin năn nỉ nó để nó cho ta chuộc lại cái xe của ta ?? Kè cả thủ đô Ma Ni La của Phi là nơi các hàng du lịch, hàng không cẩn dặn du khách để phòng trộm cắp và là nơi trước đây được kề là nhiều trộm cắp nhất thế giới bây giờ chỉ đã thua xa Saigon về cái luật gọi là Luật Giang Hồ.

# MỘT VÒNG THẾ GIỚI

## BẮC ÁI NHĨ LAN: Nội chiến vì Tôn Giáo

Trong khi ngày lễ kỷ niệm Chúa Jesus phục sinh đang tới thì tại Bắc Ái Nhĩ Lan, cuộc nội chiến đang bùng nổ giữa những người cũng theo đạo của Chúa Jesus nhưng khác ngành, đó là người Tin Lành và người Công Giáo. Sau cuộc chiến tranh Án Hồi, có gốc rễ tôn giáo, cuộc nội chiến ở Bắc Ái Nhĩ Lan khiến người ta tự hỏi vai trò Tôn giáo có thể làm gì để mang lại hòa bình cho nhân loại?

Nguyên xứ Ái Nhĩ Lan, sau nhiều thế kỷ thuộc Đế Quốc Anh đã được trao trả độc lập vào đầu thế kỷ này. Hai hòn đảo nằm bên nhau, không thể kết hợp thành quốc gia, một phần lý do vì tôn giáo. Người Anh theo một giáo phái Tin Lành (Anh Quốc Giáo) trong khi người Ái Nhĩ Lan theo Công giáo, thuộc tòa thánh La Mã.

Năm 1921 Ái Nhĩ Lan độc lập nhưng sáu quận phía bắc có đa số dân theo đạo Tin Lành đã được sát nhập vào nước Anh, gọi là miền Ulster. Trong 6 quận đó vẫn còn nửa triệu người Công giáo và gần nửa thế kỷ nay họ bị kỳ thị, áp bức về nhiều mặt, bởi một chính phủ địa phương nằm trong tay khối đa số Tin Lành hơn một triệu người.

Trẻ em ANL chơi trò chiến tranh và phụ nữ trong đạo quân IRA đang tập bắn.

Năm 1968 ở Bắc Ái Nhĩ Lan nỗi lên một phong trào đòi quyền cho dân Công giáo, một phong trào bắt bạo động. Cô Bernadette Devlim 26 tuổi được bầu làm dân biểu đại diện cho họ vào quốc hội Anh. Phong trào dân quyền này được cả nhiều người Tin Lành tiến bộ tham gia. Họ đòi hỏi cho người Công giáo có đại diện trong chính phủ địa phương, và được hưởng các điều kiện sống về nhà ở, trường học, công việc làm như người Tin Lành.

Các cuộc biểu tình bị đàn áp, biến thành bạo động. Một khác, một số thanh niên Tin Lành quá khích đã đột kích đánh phá và đốt khu gia cư của người Công giáo ở Londonderry và Belfast.

Màu và lửa đã lôi cuốn thêm màu lửa và cuộc xung đột giữa hai khối dân càng ngày càng trầm trọng. Người Công giáo đã làm phục sinh đạo quân bí mật IRA, (Quân đội Cộng Hòa Ái Nhĩ Lan) một tổ chức chuyên đánh du kích trong thành phố. Họ đặt mìn, ném lựu đạn, đột kích các toán quân đội Anh, phá các công sở, tiệm buôn và rạp chớp bóng của người Tin Lành.

Dù miền Bắc Ái Nhĩ Lan có quyền tự trị rộng rãi và một chính phủ riêng, quốc hội riêng, nhưng chính phủ Anh ở Luân Đôn cũng



phải bảo vệ an ninh cho miền này bằng cách gửi quân đội sang tăng cường.

Hiện nay số quân Anh gửi sang đã lên tới 14.500 người và còn 4.000 sẵn sàng lên đường. Trong tuần trước sau khi thảo luận với thủ tướng Bắc Ái Nhĩ Lan không đi tới sự thỏa hiệp nào, thủ tướng Anh Edward Heath đã phải đưa ra quyết định thi hành quyền cai trị trực tiếp đối với miền Bắc Ái Nhĩ Lan.



Một nạn nhân sau vụ nổ ở Belfast

Lan đe duy trì trật tự tránh cho xứ này thoát khỏi cuộc nội chiến thực sự.

Trước đó, các cuộc khủng bố đã leo thang ở thành phố Belfast. Một trái bom nặng 100 pounds đã nổ ở một khu phố đông đúc làm chết 6 thường dân và bị thương 16 người. Trước đó quân khủng bố còn điện thoại báo cho nhiều người biết sắp nổ ở một phố khác khiến cho dân chúng đồ xô vào khu phố thực sự bị gài bom này. Rõ ràng họ có ý định giết càng nhiều người càng tốt.

Trong mấy tháng nay có 325 vụ gài bom, và người lính Anh thứ 55 đã chết. Trong khi đó khu người Công giáo ở Londonderry cũng bị gài bom khiến 26 người bị thương. Để đối phó với đạo quân IRA của người Công giáo thi lãnh tụ quá khích William Bill Craig của người Tin Lành đe dọa họ đang tổ chức đoàn Vanguard để chống trả.

Quyết định của thủ tướng Anh trong tuần trước không biết có đậm đà được ngọn lửa nội chiến ám ỷ này không?

## TÀI CHÁNH :

### Số phận Mỹ kim vẫn bấp bênh

Năm ngoái, tổng thống Nixon đã đưa ra biện pháp phá giá đồng Mỹ kim 8,6 phần trăm để trấn an các quốc gia đang nghi ngờ giá trị của đồng bạc này. Lý do của sự phá giá là sự khiêm hụt trầm trọng suốt 10 năm của cán cân chi phò Mỹ. Nước Mỹ chỉ ra quá nhiều tiền khắp thế giới, trong khi thâm về rất ít, số

chênh lệch năm ngoái lên tới hơn 23 tỷ Mỹ kim. Các nước Tây Âu và Nhật tính trừ 50 tỷ Mỹ kim trong ngân hàng trung ương, trong khi vàng dự trữ của ngân khố Mỹ chỉ có 10 tỷ bạc. Nếu các nước đều đem Mỹ kim đổi đổi lấy vàng thì Mỹ sẽ phả sản. Vì vậy ngày 12-8-71 Nixon đưa ra biện pháp kinh tế, trong đó có vụ ngưng quyền đổi Mỹ kim lấy vàng của các nước. Tiếp theo đó, tháng 12 Nixon phá giá đồng Dollar 8,6 phần trăm, sau khi Bộ trưởng tài chính John Connally đã họp với các bộ trưởng tài chính của mười quốc gia giàu nhất thế giới.

Sau ba tháng bị phá giá, đồng Mỹ kim hiện nay lại đang ở trong tình trạng bấp bênh.

Lý do là ngân hàng trung ương các quốc gia giàu vẫn phải tích trữ một số Mỹ kim quá lớn, mà vẫn không thể đổi lấy vàng của Mỹ. Họ bèn tìm cách ngăn trở không mua thêm Mỹ kim vào nữa. Chính phủ Hòa Lan ra lệnh cấm trả tiền lời cho các tiền ký thác bằng Mỹ Kim trong các ngân hàng Hòa Lan. Nhật Bản cấm các hãng chế tạo không được nhận tiền đặt cọc ứng trước bằng Mỹ Kim nếu không được Bộ Tài Chính cho phép.

Theo đó, đồng Mỹ Kim sẽ càng ngày càng bị mất tín nhiệm. Năm ngoái chính phủ Anh muốn trả món nợ một tỷ Mỹ kim cho Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) nhưng bị từ chối vì Quỹ Tiền tệ đã chưa đủ số Mỹ kim luật định.

Tháng trước một nhà ngân hàng Mỹ đã đề nghị một biện pháp cứu vãn giá trị đồng Mỹ kim ở ngoại quốc. Người ta đề nghị chính phủ Mỹ mua các cổ phần của các công ty Mỹ (hoạt động khắp thế giới) rồi bán cho các chính phủ ngoại quốc để thu hồi bớt số Mỹ kim về.

Ngoài ra thống đốc Ngân Hàng Trung ương Mỹ sẽ đề nghị tăng lãi suất các món tiền ký thác ngắn hạn ở Mỹ, để thu hút tiền từ ngoại quốc trở về.

Tuy nhiên hiện nay các quốc gia đòi hỏi phải tìm cách tạo ổn định cho nền tài chính quốc tế, mà đồng Mỹ kim hiện được dùng làm tiền tệ căn bản. Muốn ổn định nền tài

chánh quốc tế thì phải loại bỏ vai trò của đồng Mỹ kim đi, thay bằng một loại chỉ tệ quốc tế, như loại chứng khoán đặc biệt (Special Drawing Right : SDR) của Quỹ Tiền tệ IMF đang dùng. Và sự thay thế đó có nghĩa là thế lực Kinh tế chính trị của Mỹ sẽ bị suy giảm.

## BÁO CHÍ

### Một Sóng Thần kiêu Mỵ

Nếu Nhật báo Sóng Thần đã làm sôi nổi dư luận Việt Nam với vụ liều minh tố cáo tội lỗi của các viên chức lớn, thì ở bên Mỹ một kỹ giả có uy tín cũng đang làm nước Mỹ òn ào về các lời tố cáo của ông liên quan đến đảng Cộng Hòa của Nixon, công ty ITT và cả cơ quan tình báo C.I.A.

Mấy tháng trước kỹ giả Jack Anderson đã làm rung động dư luận quốc tế khi ông đưa ra tài liệu mật thâu âm cuộc bàn cãi giữa các tay chém bu cổ vấn của Nixon về chiến tranh Án Hồi, chống Án, và việc tiết lộ khiến cho bang giao Mỹ — Án càng gặp khó khăn.

Trong tháng ba vừa qua, Jack Anderson bắt đầu tố đến vụ hằng ITT. Đây là hằng quốc tế điện tín và điện thoại một trong 10 công ty lớn nhất nước Mỹ. Năm ngoái hằng này bị bộ tư pháp trong chính phủ, Nixon điều tra về một vụ vi phạm luật Cấm Tò Hợp (Antitrust). Khi công ty ITT mua lại tất cả hằng Hartford trị giá hơn hai tỷ mỹ kim. Khi Bộ tư pháp bắt đầu điều tra vụ này (Xem tiếp trang 50)

Nixon và TT Ngân Khố Connally lo ngại cho số phận đồng Dollar.



# THỜI SỰ TRONG NƯỚC

## QUÂN ĐỘI Chuyện dài Quỹ Tiết Kiệm

Sau bốn năm thành lập và kinh doanh tốt đẹp, quỹ tiết kiệm quân đội đã bị Nội Các dẹp tiệm vào tuần trước. Quyết định này hiện đang tiếp tục gây phản ứng sôi nổi trong dư luận và giữa các giới chức chính phủ. Phó tổng thống Hương tuần qua đã ra thông cáo giàn tiếp biện minh cho việc giải tán quỹ bằng cách nhấn mạnh rằng ông đã thành lập một ủy ban điều tra đặc nhiệm dựa trên hàng chục hồ sơ khiếu nại và tố cáo sự lạm dụng quỹ tiết kiệm quân đội.

Tướng Hiếu, phụ tá đặc biệt của Phó Tổng Thống tiết lộ rằng ủy ban điều tra do ông Hương làm chủ tịch không hề có quyết định giải tán quỹ này, ngoài lời yêu cầu chính phủ tạm ngưng chức đại tá và ông Đồng lý vẫn phòng BQP để tiện việc điều tra. Chính thủ tướng Khiêm, vẫn theo lời vị phụ tá trên, đã dành quyền khai tử quỹ.

Đáp lại, một Bộ trưởng thân cận thủ tướng Khiêm cho hay thủ tướng đã quyết định theo lời khuyên của phó Tổng Thống Hương.

Trong lúc ấy, nhóm dân biểu gốc kaki lại hóng mũi công kích về phía Tổng thống quốc phòng Vỹ, người được coi là mang trách nhiệm về mọi lạm dụng của quỹ và phải là người đầu tiên bị ngưng chức.

Sự mâu thuẫn kỳ lạ của giới hữu trách càng làm gia tăng sự phẫn nộ của anh em quân đội. Nhóm chủ biên tuần báo Điều Hậu gồm hầu hết là quân nhân, nhận định rằng sự giải tán quỹ tiết kiệm quân đội đã đi ngược lại quyền lợi quân nhân, đã làm mất một phương tiện có khả năng nâng đỡ cụ thể và kiến hiệu cuộc sống chất vặt quá đáng của một triệu binh sĩ tại ngũ cùng gia đình họ.

Riêng dân biểu Nguyễn Anh cho rằng cái chết của quỹ tiết kiệm xuất phát từ âm mưu của người Mỹ không muốn thấy Nam

Việt có một quân lực thiện chiến và đủ điều kiện tự túc, tự túc do sự kinh doanh lành mạnh của quỹ tiết kiệm đem lại,

Một số dân biểu khác lớn tiếng tố cáo rằng với Hoa Thương Chợ Lớn và tài phiệt ngoại bang là thủ phạm của vụ quỹ quân đội bị vong mạng. Trước đó bành trướng mau chóng của số vốn «ka ki» không lồ giới tài phiệt «các chú» và ngoại bang nhận diện ra trong một trường lai không xa quỹ sẽ là địch thủ nguy hiểm cho độc quyền thao túng nền kinh tế VN. Rồi đây hàng loạt nhà máy, cơ xưởng, dự án kỹ nghệ do vốn của quỹ tiết kiệm cho vay sẽ mọc lên như nấm, lấp mất mọi toan tính khuynh đảo đến tối của tài phiệt. Vì thế tài phiệt phải ra tay triệt hạ từ trong trứng nước đối thủ lợi hại đó.

Sự tố cáo và công kích dữ dội của dư luận, tuy nhiên không làm nản lòng quyết tâm của phó Tổng



Tranh của Nhật báo Sóng. Thần

Thống Hương muốn đưa ra ánh sáng những con sâu hút máu của anh em quân nhân. Có nghĩa là ông tiếp tục tiến hành cuộc điều tra trong khi quỹ đã... ngõm từ khuya và các nhân vật nặng trịch nhiệm về sự quản trị quỹ như Tướng Trần Văn Trung, Nguyễn Văn Trung, Nguyễn Văn Manh, Lê Lan, Đề đốc Chung, Tân Cang, tướng Nguyễn Văn Vỹ lại không được chiếu cố trong cuộc điều tra.

### Kế hoạch nông mục: một quân đội tự túc

Đúng vào lúc quỹ tiết kiệm quân đội, một tổ chức được nhiều giới coi là gắn liền với quyền lợi thiết thân của gia đình quân nhân cao chung thì chính phủ lại đề cao chính sách nâng đỡ đời sống binh lính. Một số biện pháp như cấp phát ruộng đất cho quân nhân, việc nghiên cứu mở lại loại công khố phiếu đặc biệt có lợi tức cao, thời thức mua và hoàn trả để đảng cho công chức quân nhân đã được đề ra để khích lệ người quân nhân tham dự tích cực và kế hoạch kinh doanh của tập thể quân đội. Sự kinh doanh của trên 1 triệu đôi tay, khối óc trong thực tế rất hữu ích cho sự phát triển chung của quốc gia. Điều này đã được Tổng thống Thiệu trong ngày nông dân năm nay nhắc đến qua khẩu hiệu «tay súng tay cày» nhấn mạnh đến năng lực kiến tạo của tập thể quân đội.

Cùng lúc ấy, Đại hội nông mục tuần qua đã khai sinh một kế hoạch ngũ niên nhằm tạo khả năng tự túc sản xuất cho quân đội một mai khì hòa bình vẫn hồi. Theo đó, quân nhân sẽ thiết lập hàng loạt các nhà máy sản xuất kỹ nghệ tại các thành phố lớn trong nước, khuếch trương dự án canh nông, dưỡng ngư, lò thịt.

Sự tiến hành đều hòa của kế hoạch nông mục quân đội theo kỳ vọng của giới chức liên hệ sẽ được 50.000 quân số phục vụ dưới cờ và sẽ tiến tới việc tạo cho mỗi



Tuần qua trong lúc tộc QSMT Vùng 3 xét xử các sinh viên học sinh tại biển linh. Một xe Mỹ trong kỳ bầu cử Tổng Thống năm rồi thi một số SVHS chia làm 2 toán vượt rào cản dột nhảy khẽ Hạ Viện cảng biển ngay đổi trả tự do cho SVHS yêu nước. Hình trên là lúc toán SVHS thứ hai đang phóng vào Hạ Viện trước giáng diệu ngắn cản bắt lực của một anh CSDC. Sau đó CS đã dùng phi tiễn, lựu đạn cay giải tán.

quân nhân một chuồng heo, 1 thửa ruộng và 1 mái nhà.

Tuy nhiên Thiếu Tướng Đồng Văn Khuyên tổng cục trưởng tiếp, văn, nhân vật đầu não của chương trình Nông mục quân đội, trong phiên đại hội đã báo động rằng quân nhân coi chừng vỡ mộng, về kế hoạch trên ngay ở phút đầu đã bị bàn tay hắc ám của người... Mỹ lừa le phá hoại.

### THAM NHỮNG

#### Chuyện dài Ngô Xuân Thọ

Tuần qua, người chống và tố cáo tham nhũng gai lì nhất hiện nay là ông Ngô Xuân Thọ đã xuất hiện trong hai cuộc họp báo nhỏ tại Thượng viện cùng với hai vị đại diện dân cử. Mục đích hai cuộc gặp gỡ trên: lại tiếp tục tố cáo tham nhũng

Lần họp báo đầu tiên, ông Thọ và Nghị sĩ Đoàn Văn Lượng lên tiếng tố cáo hai vị đại tá, một vị cựu tham phán và một vị cựu tinh trưởng. Một trong hai vị đại tá là BT Lê Minh Đảo, tên tư lệnh sư đoàn 18 BB. Ông Thọ và NS Lượng

quả tang chuyền ngân lậu để rồi Công Ty này chỉ bị phạt nhẹ nhàng. Ngài ra ông còn tố cáo ông Lê Văn Huấn lúc còn làm tỉnh trưởng Châu Đốc, tham nhũng bị cách chức, đổi về Gò Công làm phó Hành Chánh, lại tham nhũng nữa và bị đổi về Long An. Tại đây ông tiếp tục tham nhũng và người tố ông lại bị tù.

Lần xuất hiện thứ hai trong tuần của ông Ngô xuân Thọ cũng xảy ra tại Thượng viện, nhưng lần này ông đi cùng với dân biểu Vũ Công Minh đơn vị Châu Đốc, trong vụ này DB Minh tố cáo ông Biện Lý và Dự thẩm tòa Sơ thẩm Châu Đốc và hứa sẽ lần lượt phơi bày nội vụ trước mọi giới.

Tưởng cũng nên nhắc lại, ông Ngô xuân Thọ là con trai chủ tịch Giám sát viện Ngô xuân Tích. Ông hiện được báo chí đặt cho biệt hiệu là «Nhà chống tham nhũng tư.»

### CHIẾN SỰ Gia tăng hoạt động

Tuần qua, chiến sự đã bùng lên dữ dội tại vùng địa đầu giới tuyến khi quân CSBV, trong vòng chưa tới 24 tiếng đồng hồ, đã nã 2.000 hỏa tiễn 122 ly, và các loại đạn đại bác 152 ly, 130 ly, 120 ly vào hai quận ly Gio Linh, Đông Hà và sáu căn cứ của VNCH tại tỉnh Quảng Trị. Đồng thời quân CSBV cũng mở các cuộc tấn công bằng bộ binh vào ba trong số sáu căn cứ nói trên. Theo tin hãng AP thì khoảng hai đại đội Thủy Quân Lục Chiến VNCH đã rời khỏi một căn cứ hỏa lực bị tấn công để di chuyển về một căn cứ khác cách đó ba cây số. Căn cứ sau này cùng với một căn cứ khác cũng bị Cộng Quốc BV tấn công.

Cho đến cuối tuần qua, theo tin tức ghi nhận được thì các cuộc giao tranh vẫn còn tiếp diễn và người ta vẫn chưa biết được tồn tại của đôi bên.

Mặc dù tính cách đại quy mô của hành động quân sự này của BVCS, các giới chức quân sự miền Nam cho rằng hiện còn quá sớm để xác định đây là màn khai diễn cuộc tấn công đại quy mô của CSBV hay chỉ là một trận tấn công lẻ loi. Các viên chức này chỉ ghi nhận rằng CSBV đã gia tăng hoạt động tại địa đầu giới tuyến.



# NHIEP ANH

■ LÊ VĂN KHOA phụ trách

Chúng tôi thành thật cảm tạ tất cả bạn đọc đã gửi thư về tòa soạn khen ngợi và khuyên khích chúng tôi nơi trang «Cùng xem ảnh» này. Để kết chặt tình thân hữu giữa bạn đọc và tòa báo, và để đáp lại phần nào sự hưởng ứng của bạn ảnh trong trang ảnh của chúng ta, kè từ số báo này, kè từ sau số báo có tác phẩm được đăng. Ngược lại chúng tôi chỉ xin được xem những ảnh xuất sắc hoặc những ảnh nào có tính cách ích lợi cho việc học hỏi chúng mà thôi. Những ảnh không dùng sẽ không được hoàn trả tác giả.

Những bạn ở vùng Saigon—Giadinh mà có ảnh được chọn đăng, xin các bạn vui lòng đến tòa soạn vào sáng thứ năm để nhận báo biếu. Riêng các bạn ở xa, tòa báo sẽ gởi báo biếu đến các bạn theo địa chỉ bưu điện.

Chúng tôi xin được thêm đôi lời, là các bạn gởi ảnh đến phải hoàn toàn chịu trách nhiệm trên mặt pháp lý đối với người có mặt trong ảnh.

**«Ruột thịt»**  
của Nguyễn Phú Trung  
(Vũng Tàu)

Là bỗn thế giới ma quái, chúng ta trở về thế giới loài người với những thực tại buồn, vui, thành, bại ở đời. Bức ảnh của bạn Trung đưa ta về thế giới thơ ngây của trẻ thơ. Cười, khóc, vỗn gắn liền với tuổi thơ và mỗi hình ảnh, gây cho ta một cảm xúc khác nhau, chị bồng em, mẹ ru con ngủ đã quá gần gũi với từng người Việt chúng ta và những hình ảnh đó gợi cho ta những kỷ niệm êm đềm khó phai.

Bức ảnh «Ruột thịt» của bạn Trung rất khai. Hai chị em gắn bó lấy nhau, ôm chặt vào nhau để vỗ về và tìm nguồn an ủi nơi nhau. Mắt của chị quay một bên, mắt em quay bên khác, nét mặt trầm tĩnh của chị đối với nét mặt động đậy lo sợ, khóc thét lên của đứa em, tạo sự tương phản lý thú. Bàn tay mặt của đứa bé bấu vào chị để tìm sự nương tựa vững chắc đã được cánh và bàn tay trên của cô chị ôm ấp tạo thành vòng cung gắn bó rất đẹp.

Đành rằng hai chân của đứa bé ôm quặp vào chị để diễn tả thêm sự cầu cứu, nhưng tôi nghĩ bỏ bớt phần dưới vẫn hơn, để tất cả đều có động vào một điểm thi điểm ấy càng thêm mạnh. Bạn Trung thử phóng lại ảnh khác, chỉ lấy phần chúng tôi để nghị giữ lại, thuỷ phần dưới áo của đứa bé và cả phần vai mặt của chú bé nữa, rồi đem so sánh với ảnh cũ coi có khác hơn không.

**«Vắng khách»**  
của Nguyễn Phú Xuân  
(Phước tuy)

Tác phẩm Vắng Khách của bạn Xuân phải kể là một thành công, mà thành công này nếu không có bàn tay đạo diễn, thì bạn Xuân hẳn gặp vận hên. Tôi nói là hên vì trong ảnh có 4 chiếc xuồng, đều vắng khách, chỉ còn 4 cô gái đò (không) đợi khách sang sông.

Cả 4 cô gái đều có vẻ e thẹn — Sợ bị chụp hình nên lánh mặt đi. Nhưng cần gì thấy mặt mới biết là người và đặc biệt ở đây không phải ảnh chân dung. 4 cô gái có

thể đứng ngồi xen kẽ nhau. Cô thứ nhất và thứ ba thì đứng gần mũi xuồng, còn cô thứ nhì và thứ tư thì ngồi đẳng lái. Tuy công việc như nhau, nhưng không ai giống ai, Cô gái bên trái quay mặt qua trái làm cho ảnh có đọng lại giữa tuy dáng điệu hơi cổ và bàn tay trái ngượng nghen. Nếu cô ta quay mặt ra ngoài, hẳn chúng ta cũng nhìn ra ngoài xem thử có gì ở đẳng kia.

Vận may này phải kể tiếp theo là thế buông lời, của những mũi chèo. Buông lời, nhưng các mũi



chèo đâm chéo vào nhau để kết liền lại với nhau thành đường chéo, nhịp nhàng, chờ không buông lời hồn đậm rồi mất.

Dầu kê ảnh này là một thành công, chúng tôi hơi đòi hỏi bạn Xuân một tí. Bạn cố thuỷ một vật dài mặt nước bên trên 4 chiếc nón là, để phòng nước thăm hơn và nón sẽ nổi rõ hơn. Ngoài ra, bạn cố thuỷ cho nồi thêm chi tiết của các chiếc nón và chiếc áo. Mặt khác để gói ghém bốn nàng cần thận hơn, bạn cố thuỷ bờ đá ở hai góc dưới, nhứt là bên trái.

**«Nắng»**  
của Ngụy Song Thương (Đà Nẵng)

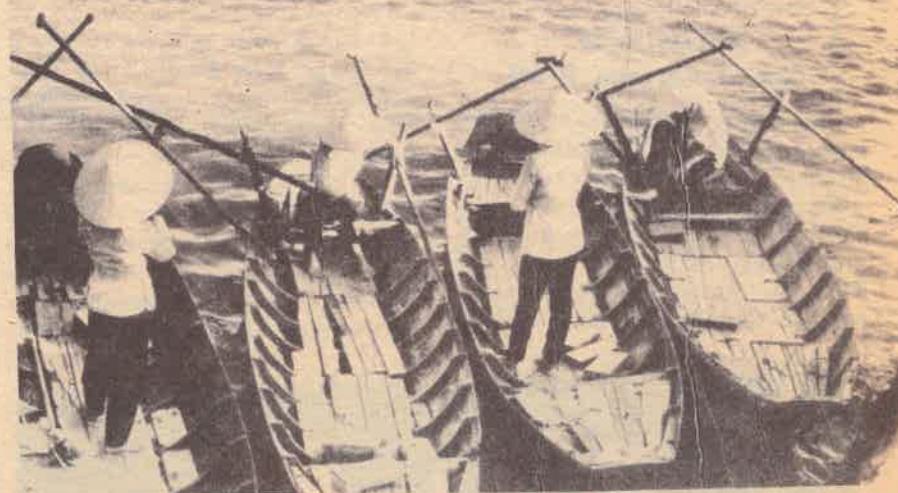
Tác giả cho biết mình làm nghề giữ trẻ, vì vậy ta không lấy gì làm lạ khi tác giả đưa ra một ảnh trẻ con. Hầu như đứa trẻ này cũng đáng thương cả tuy có đôi lứa nhõng nhẽo, làm trich làm thương khiến ta phải bực mình,

Em bé trong hình thật dễ thương. Tuy nhìn thẳng vào ống kính nhưng không ngượng lấm nhò có động tác hai tay — có thể theo một bài ca—Người chị hòn em mồ khoẻ và nhỏ, xa ở góc mặt cũng thêm chi tiết thú vị cho ảnh. Dầu vậy chúng tôi lấy làm tiếc vì tác giả không chịu khó hạ máy ảnh thấp xuống một chút, cho máy ảnh nằm ngang hơn một chút để giữ các gốc cột mành cửa ở phía sau cho thẳng vì hậu cảnh đỡ cả.

Ánh đèn trắng được phóng ra từ âm bản màu không phải là chuyện dễ, nhất là khi không có giấy Panalure. Muốn tạo ảnh hưởng sắc độ nặng thì được, nhưng phải che dày và thuỷ mệt hơn ảnh phóng với ánh đèn thường. Phim Kodacolor phóng ra giấy đèn trắng, da người dễ trở thành đèn sậm, nhứt là môi hồng. Sắc trắng của vùng sáng mạnh trên da cũng dễ thành xám tro, nếu chỉ phóng già một tí. Vì vậy ảnh «Nắng» của Ngụy Song Thương có thể đẹp nếu là ảnh màu nhưng không thành công khi in ảnh thành đèn trắng. Hơn nữa ảnh không được ngâm trong Hyposulfite kỹ, thành ngả vàng từng quầng khít ảnh.

Tác giả sử dụng Miranda—phim Kodacolor khẩu độ 16 tốc độ 1/25. Tác giả nhớ có đúng không?

LÊ VĂN KHOA



Vắng Khách của Nguyễn Phú Xuân.



Nắng của Ngụy Song Thương



# ĐỜI MUÔN MẶT □ ĐỜI MUÔN MẶT

## KISSINGER

### Người của năm 1972

Sau chuyến viếng thăm Hoa lục thành công của T.T Nixon, Cố vấn chính trị Henry Kissinger trở thành nhân vật chính trị nổi tiếng nhất của Hoa Kỳ. Mới đây khi cuốn phim THEGODFATHER được chiếu đêm đầu tiên ở Broadway, New-york, Cố vấn Kissinger được mời tới



Cố vấn Henry Kissinger tâm tình với Ali Mac Graw.

dự và Kissinger đã lấn át các nam nữ minh tinh và trở thành ngôi sao sáng nhất của đêm này.

THE GODFATHER do Marlon Brando đóng vai chính, là một phim về đảng Mafia từng hành hành ở Hoa Kỳ vào những năm 30. Phim này đang làm sôi nổi dư luận Hoa Kỳ. Các nam nữ minh tinh đến dự đêm chiếu đầu tiên trong những chiếc Cadillac lồng lẫy. Người ta thấy có Ali Mac Graw — Vai nữ chính của phim Goodbye Columbus vừa chiếu ở Saigon Rapuel Welch, Paula Prentiss, Polly Bergen, Jack Nicholson, Roua Barrett vv... Diễn viên Peter Lau-ford và vợ là em gái của cố TT Kennedy cũng tới dự. Đèn pha chiếu sáng rực rỡ vào Hí Viên. Nhưng nhân vật được thiên hạ chú ý tới nhiều nhất không phải là những nữ minh tinh Ali Mac Graw hay Raquel Welch mà lại là Henry Kissinger.

Khi Cố vấn Kissinger tới, nhiều người muốn bắt tay, hỏi thăm ông đến nỗi giờ chiếu phim phải hoãn lại tới 15 phút. Sau khi xem phim,

tân khách được mời dự dạ tiệc ở khách sạn Saint Regis. Nơi đây, các chủ bài bàn trang phục theo kiểu các tay gang tơ trong phim The Godfather; veston sọc, sơ-mi đen, ca-vát trắng. Cố vấn Kissinger ngồi cùng bàn với Ali Mac Graw và Raquel Welch. Cô đào Ali Mac Graw nói về Kissinger như sau: «Ông ấy là người thông minh kỳ diệu nhất mà tôi được gặp...

phim The Godfather được trình diễn đêm thứ nhất, con trai của Marlon Brando bị bắt cóc.

Vụ bắt cóc này giống hệt như truyện một cuốn phim Serie Noire. Chủ bé Christian Devi Brando, 13 tuổi, bị mất tích—Cha chủ lý từ 10 năm nay với mẹ chủ và hai người vẫn tranh nhau quyền nuôi con, mướn một nhà trinh thám tự đi tìm chủ. Nhà trinh thám tự này lại cựt mất một tay, dùng một chiếc trực thăng bay dọc miền bờ biển California theo dấu một chiếc xe Volkswagen được coi là đã mang chủ nhoài. Sau cùng, nhà trinh thám tự tìm được chiếc Volkswagen bị nghi ngờ đó ở một cái trại hẻo lánh miền Baja trên bờ biển California, sát biên giới Mẽ tây Cờ.

Khi cảnh sát Mẽ ập vào trại này do lời yêu cầu của nhà trinh thám tự, họ tìm thấy chủ Christian nấp sau một thùng quần áo cùng với 6 mạng Hippy cả nam lẫn nữ. 6 nhân vật Hippy này khai là họ được mẹ của chủ nhỏ hứa trả cho mỗi người 10.000 đô la nếu họ đem được chủ nhỏ ra khỏi lãnh thổ Hoa Kỳ.

Mẹ của Christian là cô đào Annakashfi. Cô này phủ nhận hoàn toàn việc mướn người bắt cóc đưa con trai đang sống với bố nó ở Hoa Kỳ.

(Xem tiếp trang 50)

Marlon Brando và cháu nhỏ Christian



## PAT NIXON 60 xuân xanh

Bà Patricia Nixon, đệ nhất phu nhân Hoa Kỳ vừa kỷ niệm sinh nhật thứ 60. Khi các phóng viên phỏng vấn về những cảm nghĩ của bà với số tuổi 60, bà Nixon cười nói: «Tuổi tác không có ảnh hưởng gì hết. Quan trọng là ở tinh thần của mình... Tôi vẫn cảm thấy tôi rất trẻ...»

Khi các phóng viên hỏi về bí quyết trẻ trung của bà, Patricia gạt đi — «Làn gì có bí quyết. Tôi chỉ nhờ bạn rộn nhiều chuyện quá nên quên già mà thôi...»

## MARLON BRANDO

### và vợ con

Sau một thời gian im hơi lặng tiếng gần như bị chìm vào quên lãng, Marlon Brando vừa được đời nhắc đến qua phim The Godfather hay Raquel Welch mà lại là Henry Kissinger.

Marlon Brando diễn xuất thâm sâu trong The Godfather mở đầu cho một chu kỳ thoát xác trong cuộc đời diễn viên điện ảnh của Marlon Brando. Cùng thời gian

phim The Godfather được trình diễn đêm thứ nhất, con trai của Marlon Brando bị bắt cóc.

## LÝ ĐẠI NGUYỄN

### Ngưng hòa đàm Ba Lê vô thời hạn

Trong khi đại diện phe hèn kia đang băng hái tố TT Mỹ Nixon và chính sách đế quốc của Mỹ như thường lệ, thì đợt nhiên phe bênh này tuyên bố ngưng Hòa đàm Ba Lê vô thời hạn. Việc làm đó mang thật nhiều ý nghĩa, và có tính cách như một tối hậu thư đối với Bắc Việt.

Thật vậy, dù cuộc Hòa đàm Ba Lê chẳng đưa tới kết quả cụ thể nào, nhưng nhờ đó mà BV có một diễn đàn tốt để lên án Mỹ, đồng thời giới thiệu được một cách danh chính ngôn thuận lực lượng giải phóng Miền Nam của họ. Một khác tuy Hòa đàm Ba Lê chưa đưa lại được một kết quả chính thức nào, nhưng nhờ đó Mỹ và Bắc Việt có dịp nói chuyện riêng với nhau để thực hiện được các đợt ngưng oanh kích Miền Bắc.

Sự thật thi Hòa đàm Ba Lê chẳng đưa lại được lợi ích cụ thể nào cho VNCH cả, nó chỉ được mỗi một việc là cả thế giới đều nhận thấy rằng: nhiều lần thấy Mỹ lố bịch trong việc ép nhà cầm quyền VN để phải làm theo những đề nghị của Mỹ. Từ đó thâm tâm của những người vốn mang máu phù suy cảm thông với hoàn cảnh của Miền Nam hơn.

Khi Mỹ quyết định ngưng Hòa đàm, họ đã bảo thằng với Bắc Việt rằng, lý do mà họ ngưng là tuần lễ toàn dân Mỹ suy tư về vấn đề tù binh. Họ giàn tiếp bão cho BV rằng: các ông còn giữ tù binh ngày nay, và ngày nào các ông chưa cho người Mỹ thăm viếng tù binh của họ thì ngày đó máy bay Mỹ sẽ còn tận tinh chiêu cổ Miền Bắc.

Đồng thời họ cũng cho Bắc Việt biết rằng: giải đoạn mà hai bên tung những lời chửi bới vào mặt nhau đã hết. Nếu Bắc Việt muốn nói chuyện nghiêm chỉnh thì sẽ họp lại những phiên bất thường và những vấn đề được thảo luận sẽ thông báo cho nhau biết trước. Tuy ý Bắc Việt lựa chọn hình thức hội họp, họp chung cũng được mà họp riêng cũng được, họp kín cũng được mà họp hở cũng được.

Phản ứng của Bắc Việt là gia tăng tấn công tại Lào Miền và đe dọa mở các trận đánh lớn vào Nam Việt và đòi phe bênh này phải họp lại một cách nghiêm chỉnh. Nghiêm chỉnh mà không tổ nhau là bên này thường đòi, nhưng rồi bên này vẫn phớt tinh. Quá thật trong những buổi họp công khai, về phía bênh kia không tung ra những lời chửi bới thì không còn biết nói gì. Vì ngulêm chính làm sao được khi bị Nga Tầu kim ở hai bên. Thêm vào đó vì vấn đề tuyên truyền nên Bắc Việt đâu dám nhượng bộ mà nói lời việc thảo luận nghiêm chỉnh.

Bắc Việt chỉ có thể nói chuyện nghiêm chỉnh trong các cuộc mật nghị, chính dày là dịp Mỹ đưa lại cho Bắc Việt có dịp đó. Nhưng khốn một điều là quan điểm lãnh đạo Miền Bắc đâu có còn duy nhất và thống nhất như thời ông Hồ Chí Minh nữa. Chính vì vậy mà mật nghị cũng lại không đưa đến kết quả nào hết. Vì không một phe nào trong hai phe Nga Tầu ở miền Bắc đam có quyết định nghiêm chỉnh với Mỹ cả. Phe họ đe chứng phe kia.

Vậy vấn đề thương thảo với Bắc Việt chỉ có thể trở thành nghiêm chỉnh khi Mỹ đã đạt được những thỏa hiệp chắc chắn với Nga Tầu mà thôi. Về phía Tầu thì việc đó Mỹ đã làm rồi, thái độ của Tầu đã phản nào thể hiện qua những lời tuyên bố của Chu Ân Lai, là sớm thấy có Hòa Bình tại Đông Dương. Nhưng thử Hòa bình đó phải có sự tham dự của Tầu.

Hòa đàm Ba Lê được xem như là con đẻ của Nga Mỹ. Tầu hoàn toàn đứng ngoài. Nếu Hòa đàm đưa lại những quyết định cụ thể thì vai trò của Tầu bị lu mờ tại Đông Dương. Có lẽ chính vì thế, chính vì Tầu yêu cầu Mỹ ngưng Hòa đàm Ba Lê lại một thời gian để Tầu có dịp tham gia, nên Mỹ mới lấy cớ hòa đàm thiếu nghiêm chỉnh để ngưng lại.

Điều ra cuộc Hòa đàm ấy đã thiếu nghiêm chỉnh từ lâu rồi, mà mãi đến đây giờ sau khi Nixon đi Tầu về mới thấy được điều đó thì hóa ra quá chậm hay sao. Việc ngưng hòa đàm kỳ này của Mỹ không phải là không có chuẩn bị trước. Đã nhiều lần Mỹ hoãn những phiên họp để cho dư luận làm quen đi với quyết định kỳ này.

Ngưng hòa đàm vô thời hạn lúc này, Mỹ vẫn có chỗ để biện minh với Nga, vì rằng: Nixon sắp đi Nga, Mỹ muốn cùng với Nga quyết định trước và đứt khoát vấn đề Đông Dương rồi từ đó đưa ra hội nghị công khai để chấp thuận cho tiện. Tức là Mỹ vẫn xem trọng ý kiến và quyền lợi của Nga tại Đông Dương, thế nên dù Nga có biết rõ rằng việc ngưng hòa đàm lần này là vi chiêu ý Tầu của Nixon, thì Nga cũng không trách Nixon vào đâu được. Rõ ràng là Hòa đàm Ba Lê đang chuẩn bị bước vào giai đoạn mới.

Nếu đây không phải là lúc bỗn loạn, để tạo ra một thứ hội nghị quốc tế mới thì ít nữa hòa đàm Ba Lê cũng phải mở rộng để cho các phe làm chiến tại Đông Dương được tham dự đầy đủ để bàn về giải pháp cho toàn thể Đông Dương. Khi bàn tới toàn thể Đông Dương thì đương nhiên các quốc gia từng ký kết hai hiệp định Genève năm 54 và 62 được mời tới. Tức là có sự hiện diện của Tầu.

(XEM TIẾP TRANG 56)



## TÔI THỎI XE

Theo như ông thầy Tàu đã chém của tôi 1.500đ, tài như bản Tử vi của tôi, cung quan lộc không có sao quắc ám vây tôi chẳng thè là công chức, tôi hành nghề tự do. Số tôi nhàn hạ, tuy không giàu, cứ hết tiền lại có. Mà quả đúng thế thật. Từ khi tôi hành nghề tự do này, chưa bao giờ tôi túng thiếu. Dù rằng mỗi tháng, tôi chỉ *«ngóav»* có 2 ba lần, chỉ bằng lợi tức một buổi của các đồng nghiệp chuyên nghiệp tôi thôi. Thế cũng đủ cho tôi rủng rỉnh tí tiền, ăn tiêu suốt tháng. Tôi không làm hơn, vì Chúa đã dâng thê, tôi chỉ xin cho đủ dùng!

Năm tôi 18, vừa đỗ xong phần 2, máu giang hồ bỗng đâu nỗi đừng đừng, bèn vác đơn đi học lái tàu bay. Nhưng tôi bị chè, vì mắt mờ, phổi lồng. Thế là bỏ nhà, đi bụi. Tôi xác thân tôi đến ở với một đám bụi đời. Vì biết tôi có đi học từ tết, và cũng nhờ tôi có quen với 2 đứa cũng có tí vui vẻ trong đám, nên tôi được đổi xứ hết sức điệu nghệ. Theo như ông Sơn nam, trong Văn Minh Mật Vườn thi diệu nghệ do đọc chép 2 chữ đạo nghĩa mà ra! Suốt ngày tôi rong chơi, là cà hàng quán, tiền bạc đã có các dáng kỵ lo. Thị cũng đi ăn «đồng», đi thăm

### Bộ chia và nhảy xe

Thoạt tiên, tôi được sắm cho một bộ chia, gồm ba cái làm bằng cái dưa móng tay đàn bà. Những cái dưa này mài thật mỏng và khứa thành nhiều khứa to nhỏ khác nhau. Với bộ chia này, tôi đã phải tập luyện cho thành thạo với từng loại xe (thường xe Nhật), từng đời xe, để có thể nhảy ra phả xử dụng chia khứa lớn hay nhỏ, đút vào nòng hay sáu. Cách lụa, cách đút vỏ và cách lắc chia ra sao, nhất nhất đều phải được nắm lòng, thành thạo. Tôi tập được gần tháng mà vẫn chỉ được xem thôi, chứ chưa được hành nghề. Bình tĩnh vẫn vẫn là hai châm ngôn tôi được nhắc nhở hàng ngày. Trong những lần tham quan này, tôi chỉ có bốn phận chở ông bạn tôi tên N đến hành nghề. Và chưa lần nào tôi phải biểu diễn xe như bay trong thành phố vì bị rượt đuổi. Lần nào cũng đi 1 về hai.

Có lẽ thấy tôi quá sốt ruột, N bèn trấn an cho biết rằng tôi còn phải tập nhảy xe. Nghĩa là nhảy lên yên sau 1 cái xe đang gài sẵn ở số 1, sang vọt. Tôi đành nghej lên sân vận động.

N. bèn cho biết rằng cú này dễ lắm, chỉ cần tập 1 lần cho biết, nhưng điều quan trọng phải có cảm giác thật.

Một hôm N rủ tôi đi ăn mì ở ngã sáu Saigon. Hai đứa tôi đớp hết một đĩa mì sào vĩ đại, bốn tông mì vị, hai lô sủi cài và hai chai 33. Ăn uống xong xuôi N rủ vào tai tôi nói : «Tao ra mở xe sẵn, khi nào tao nổ máy, mày ra...» Nói xong, hắn ra liền như người đi mua thuốc lá vậy ! Vừa ăn một bụng xong mà như đòi ba ngày. À thì ra cảm giác thật là đây.

Nghé tiếng xe nổ, tôi đứng dậy bình tĩnh đi ra. Đến cửa có tiếng máy chủ phô kí kêu lại. Tôi không quay lại, ba bước nhảy ra đến đường. Phóc. Tôi đã ở trên xe. N vot mạnh, người tôi ngã về sau. Buổi tập dượt hoàn hảo. Tuy cái chỗ ngồi của tôi có rơi xuống hơi chậm, một nửa trên yên, nửa dưới đế xe. Hơi nhức...một tí.

Thế là xong, có lẽ tôi là đứa phải tập dượt kỹ nhất. Tự nó sợ tôi bị vồ lại trại ;

### Hai cái «Hon»

Hai cái xe đầu tiên tôi ăn, là hai cái honda đàn ông. Cái đầu tiên tôi ăn ở một bảo sanh viện. Xe còn mới, chí khóa cổ Bảo sanh viện không có gác dan, chỉ có 1 cô y tá ngồi trong văn phòng và ngoài cổng 1 tấm bảng đỏ chữ trắng : «xin quý khách khóa xe cần thận, chúng tôi không chịu trách nhiệm về sự mất mát. Ban giám đốc». Người đàn ông đi xe được ghi nhận mỗi trưa, chiều đều đến mang cơm cho vợ (chắc thế) cả tiếng mới ra về.

Điều kiện được nhận là hết sức dễ dàng, mà hôm đó chúng tôi đi những 3 người. Tôi N và O 1 đứa nhỏ khoảng 8 tuổi. Tuy nhiên nó đã thôi ít nhất vài chục chiếc theo cách riêng của nó. N. bảo đè cho chắc ăn, hắn không muốn tôi gặp xui trong cái đầu tiên.

Bé đưa tôi ngồi trong 1 quán nước, đối diện nhà bảo sanh. 12 giờ 40 đúng giờ người đàn ông đến, đậu xe trong sân, dựng chân chống, tắt công tắc, khóa cổ, sách giỏ đồ ăn mảng nơi tay lái, lướt qua cửa, qua bàn giấy cô y tá, vong lên lầu. Phòng người đàn bà ở trên lầu 2). O bước qua đường khi người đàn ông vừa đẩy cửa. Tay cầm cái cửa, O đứng chơi bên cạnh cái «hon» như mọi đứa trẻ khác. Nhạy mắt hắn đã mở xong khóa công tắc, khóa cổ. Trưa đường vắng, tôi và O gặp nhau ngang đường. Tôi bước vào sân, quay đầu xe, đẩy chân chống vừa nhảy lên yên.

Tôi nghe tiếng xe của N. cùng lúc với tiếng nổ của cái «hon» mới.

Cái hon thứ 2, tôi thòi ở 1 quán cà phê. Buổi tối, N thường đến quán L.T. ở khu Chợ lớn. Hắn si mê chủ quán vẫn ngồi quầy mỗi tối. Tôi thì tôi không mê được cái nơi này. Nhạc hạng bét, cà phê chua. Đôi khi còn có mùi cút giàn ! Một hôm N nghe thấy bàn bên cạnh có 1 tên đang phô trương về cái xe hon tuyệt diệu của hắn. Xe của hắn không cần khóa công tắc, khóa cổ cũng như khóa chìa khóa cũng gì cả. Hắn chế riêng cho xe hắn 1 bộ

khóa công tắc điện. Chỉ cần gạt 1 cái, xe của hắn im lìm như đồng sát, đỗ đưa nào lấy được !

Đang ngồi trồng cây si mà phải nghe những lời phét lác của 1 tay chơi hạng bét như vậy. N quyết định sẽ cho hắn đi bộ. N bèn đợi hắn ra, xem xe hắn để đâu và cũng để nhận diện chiếc xe. Quả thực, cái hon của hắn không khóa gì thực. N chỉ thấy hắn đưa tay xuống dưới nệm xe, rồi đập máy.

Tối hôm sau, tôi được N chở xuống quán L.T để nhận diện xe và khõ chủ. Và mãi đến 2 hôm sau chúng tôi mới rảnh để thi hành bản án. Hôm đó, tôi và N. đến sớm trước khõ chủ chứng nửa tiếng (khõ chủ cũng là 1 cây si thường trực và rất đúng giờ !) ngồi ở 2 bàn gần cửa. Tôi là người sẽ thi hành bản án, vì N không muốn hành nghề tại nơi thành tích tình yêu của hắn ! (ngôn ngữ của hắn vẫn gọi quán L.)

Khi khõ chủ bước vào, tôi gọi tinh tiền. Và chờ khõ đang hít hít hít để đέ Bas-oz xanh chu miệng cố thòi ra nhiều vòng khói tròn trước phin càphè đen. Tôi đẩy cửa bước ra. Bây giờ chắc hắn đang đảo mắt quanh quán để tìm một nạn nhân cho cái sự phét lác của hắn, và đang loay hoay sửa thế ngồi sao cho có vẻ nghệ sĩ 1 chút hy vọng lợt mắt xanh cố chủ quán. N vẫn bình tĩnh ngồi trồng cây si và chờ đợi. N sẽ sẵn sàng ngàn hắn lại, nếu hắn vi bất cứ lý do nào đó, bỗng đứng dậy bước ra theo tôi. Cứ cầm ngón cái, «Ông cho xin tí lửa» hay «xin lỗi ông mấy giờ ?» hay. «Trông ông quen qua. Lần nào đến đây tôi cũng gặp ông». v.v. rất nhiều cách để chặn hắn lại, kè cẩn cách để nguyên chai bia vào mặt hau !

Đêm ấy, tôi suýt chết vì cười khi nghe N tả cái bộ mặt khă ố của hắn khi hắn dẫy cửa bước ra sau cái liếc mắt đưa tình với cô chủ quán, và không thấy cái hon thao yêu đâu cả.

Hai cái hon này vừa đủ cho tôi dãi dẳng qui đồng nghiệp và cũng là bức «thay» tôi, no say, đãi đủ gồm từ khoái suốt tuần lễ,

### Quái xe và vồ xe

Tôi là một tên quái xe, không phải một tên vồ xe. Sự nhầm lẫn giữa hai danh từ này được xem như một sự lăng nhục thậm tệ.

Quái xe hay thòi xe cùng nghĩa như nhau. Nghĩa là lấy xe của người mang bẩn, hay xài, không được sự đồng ý của khõ chủ (chắc có lẽ như vậy vì khõ chủ thường dâng bão ai oan xin chuộc và dì thua phú lít). Nhưng mọi sự từ lấy xe đến sự khai báo, đau khổ, than van đều diễn ra tương đối im lặng, nhô nhã. Khõ chủ, ngoài sự mỉa xè, được xem như một động lực thúc đẩy mạnh mẽ để sản xuất, làm việc, ăn hối lộ (neu co the) để mong tạo một cái xe khác, sẽ hoàn toàn không phải hành hạ điều chi cả. Sự buồn bã, nếu có sẽ được tôn trọng và chia buồn.

(xem tiếp trang 51)

### Lời vàng

T.T Thiệu đã nói ngày 29-3-73 trong cuộc hội thảo với 300 sĩ quan và viên chức ở Vũng Tàu về lý do tại sao Cộng Sản lại phải đánh, đánh mạnh trước ngày bầu cử ở Mỹ. Theo tin trên nhật báo Ch. L. Ông Thiệu nói: mục tiêu của CS là quật sụm ông Nixon, làm mọi cách để ông Nixon thất cử, vì còn ông Nixon là còn VN Hoà, và Mỹ còn giúp VNCH phát triển. Một người khác lên là Ông Tổng Thống Mỹ chắc chắn sẽ bỏ VN Hoà.

Có thể phong viên tướng thuật không đúng lời của TT, nhưng chắc ý tưởng thì đúng.

Vì biết ý đồ của Cộng Sản cho nên, Ông Thiệu cho biết, Ông đã ra lệnh đánh mạnh ở quần khu 1 và 2, ở vùng Tam Biển, quay vào các đơn vị địch ngõ hào ngăn chặn các trận đánh lớn mà CS định sẽ mở ra trước khi Nixon đi Moscow và trước ngày bầu cử Tổng Thống Mỹ.

Trong bài nói chuyện, tổng thống Thiệu cũng nói với các hội thảo viên rằng mình hãy cố tin tưởng vào những lời cam kết của bạn đồng minh là sẽ không thương thuyết ngầm, không đâm sau lưng mình, không mặc cả trên đầu trên cõi minh, sau đó Tổng Thống nhấn mạnh điều quan trọng nhất là tự tin ở mình.

Còn một đoạn nữa, tổng thống tố ý lấy làm tiếc rằng có nhiều người gọi là chính trị gia, tri thức vẫn không nắm vững được tình hình, suy luận lèch lạc, nghĩ quá xa nên bị quan sát cách sai lầm và rời rạc tin tưởng.

### Ý cao 1

Những lời Tổng Thống đã nói tất nhiên có nhiều ý nghĩa cao xa. Riêng Ông Đạo Cây, tuy không dám đem triết lý thiền của mình ra mà nhận xét những lời vàng ngọc, cũng mạo muội cố gắng có một đôi lời.

Đầu tiên, ta thấy vai trò của Ông Nixon thật quan trọng. Còn Nixon là còn Việt Nam Hoà. Chẳng thế mà Cộng Sản quyết liệt đánh lớn không phải đánh Mỹ mà đánh riêng Ông Nixon, quất xumi Ông Nixon.

Cũng vì Cộng Sản quyết đánh xumi Nixon, nên ta chống cộng thì

## Sinh tử phu

### ÔNG ĐẠO CÁY

ta phải quyết bảo vệ Nixon. Đó là ý nghĩa thứ nhất. Anh em nên in hình Ông Nixon trên huy hiệu nhỏ, kiều nút áo, để anh em đeo vào ngực cho dễ nhớ lý tưởng chiến đấu của mình.

### Ý cao 2

Tổng thống cũng dạy rằng ta phải cố tin vào những lời cam kết của bạn đồng minh.

Bạn đồng minh ở đây, tất nhiên là Ông Nixon. Nếu một Ông Muskie hay Ted Kennedy lên làm tổng thống thì chắc chắn sẽ bỏ chương trình Việt Nam Hoà; các ông đó đều còn là đồng minh của mình nữa?

Vậy cố tin ở bạn đồng minh là cố tin tưởng vào Ông Nixon. Đức tin đó có tính cách phàm tục, không thiên liêng cho nên mới phải cố gắng. Thị dụ như cụ Tưởng Giới Thạch mà cố gắng tin tưởng vào Ông Nixon thì hơn một tháng trước đây cụ đâu đến nỗi thông thiết đệ đơn từ chức?

### Ý cao 3

Lần đầu tiên tổng thống Thiệu dùng chữ Việt Nam Hoà. Điều này nghe thấy hơi lạ vì trước đây 3 năm chính phủ ta đã ra thông cáo rõ ràng cầm đầu chữ Việt Nam Hoà. Thông cáo đó đã giải thích cuộc chiến tranh này là của người Việt Nam, vì người Việt Nam và cho người Việt Nam (bắt chước Ông Lincoln, nói của dân, vì dân và cho dân). Cho nên cuộc chiến đó

là cuộc chiến Việt Nam với dân cần phải Việt Nam hóa nữa? Ai dùng chữ VN Hoà, là sai lầm nặng, là dịch nguyên văn chữ Vietnamese-ation của người Mỹ, không biết cách dịch thoát ý ra là rút quân, thay quân v.v.

Dù sao, khi Tổng Thống đã nói đến chữ VN Hoà tức là lệnh cấm dùng chữ Việt Nam Hoà đã được giải tỏa. Nếu có ai lờ dùng ba chữ đó thì nhà nước cũng thông cảm. Lệnh là lệnh mà lời Tổng Thống cũng là lệnh.

### Ý cao 4

Tổng Thống nhấn mạnh thêm rằng cần phải tự tin ở mình. Xứ VNCH đang để thất bại về quân sự, để đánh trả chính trị nội bộ bị xáo trộn (tôi không có lý do gì Hoa Kỳ lại phản đối nhận một giải pháp thiệt hại cho Nam VN).

Nói tự tin ở mình, nhưng cũng là tự tin ở Mỹ. Vì câu đoàn kết «không lý do gì Hoa Kỳ lại chấp nhận chuyện thiệt hại cho Nam VN».

Nói tự tin ở mình nhưng cũng có nghĩa là Mỹ tin ở mình. Nghĩa là về quân sự mình thắng về chính trị mình ổn định thì Mỹ sẽ tin ở mình.

Mình tin ở mình nghĩa là mình tin ở Mỹ, và Mỹ tin ở mình. Ma Mỹ ở đây tức là Ông Nixon, vì Ông Nixon sợ không đáng tin bằng. Ta cần phải bảo vệ Ông Nixon là như vậy.

### Ý cao 5

Các thành trì già, các nhà tri thức bị quan sát nghiêm cẩn phạm sai lầm nặng.

Hai lý do chính: Không nắm vững được tình hình và suy nghĩ quá xa.

Không nắm giữ tình hình tức là tình hình quân sự, tình hình chính trị, chính trị nước Mỹ và chính trị thế giới.

Suy nghĩ quá xa tức là không biết lý giải hợp, chỉ nghĩ từ giờ tới tháng 5, khi Nixon đi Moscow, nghĩ xalam thi cùng chỉ nên nghĩ đến cuộc bầu cử tháng 11-72 ở bên Mỹ mà thôi. Nghĩ gần như vậy, bao giờ cũng lạc quan và tin tưởng tin tưởng vào bạn đồng minh Nixon, tin tưởng vào mình vv...

Lời vàng vàng lảnh ý cao.

Toàn là những ý cao rất thăm thẳm.

### Luật là luật

Trong tuần qua ông giám đốc Nha báo chí gửi một văn thư nhắc nhở các báo thận trọng hơn trong việc loan tin và bình luận đừng tuyên truyền cho Cộng sản để tránh bị các biện pháp chế tài theo luật định. (gọi nôm na là tránh bị tịch thu).

Trong văn thư, ông giám đốc thông tin nói rằng gần đây có nhiều nhật báo hoặc tạp chí đã cố ý hoặc vô tình tuyên truyền cho đối phương khi cho trích đăng các tin tức, tài liệu, luận điệu rút ra từ các sách báo ngoại quốc, hoặc từ các bài phát thanh Cộng sản v.v.

Sau đó, ông giám đốc nhắc lại điều 29 của luật qui chế báo chí cho các nhà báo nhớ.

Văn thư của nhà báo chí có dụng ý nhắc nhở hoàn toàn có tính cách từ thiện.

Đảng lẽ ra người cai trị có quyền cai tất cả các công dân đều phải biết luật và khi các công dân phạm luật thì cai chiến luật mà... tịch thu bão.

Nhưng ở đây nhà báo chí đã, có lỗi nhắc nhở, tức là có thiện chí nói với nhà báo rằng: «các anh hay phạm luật lắm (vô tình hay cố ý). Tôi thương các anh lắm. Từ trước tôi giờ tôi rất rộng rãi dung tha. Nhưng hôm nay tôi có lời nhắc nhở từ nay đừng vi phạm nữa. Coi chừng coi bót.»

Việc nhắc nhở đó cũng giống như có giáo huấn nhở các trò em rằng: «gần đây có thấy các em vô tình hay cố ý bay té dầm ra quần».

Hai lý do chính: Không nắm vững được tình hình và suy nghĩ quá xa.

Không nắm giữ tình hình tức là tình hình quân sự, tình hình chính trị, chính trị nước Mỹ và chính trị thế giới.

Nhưng sự kiện té dầm và sự kiện tuyên truyền cho cộng sản là hai loại khác nhau.

Chuyện té dầm rất cụ thể. Khách quan ngó qua là thấy Bà Trần Kim Thoa có thể làm chứng.

Còn chuyện tuyên truyền là chuyện chủ quan. Có nhiều điều người này cho là tuyên truyền, người khác lại không, lúc này thì tuyên truyền lúc khác lại không. Thị dụ trước kia báo chí đăng hình Mao Trạch Đông thì bị coi là tuyên truyền cho Cộng sản. Nhưng khi Nixon sang Tàu, đăng hình Mao treo trên đầu nơi bà Nixon ngồi thì không. Mà nhà báo chí nhiều khi rất bén nhạy, nghĩa là rất dễ bị tuyên truyền. Có nhiều điều mà mình đọc không thấy, có vẻ chỉ là tuyên truyền cho CS, nhưng nhà báo chí mới đọc đã thấy bị tuyên truyền rồi. Điều đó ta phải chịu có loài người là đã có quan cảm khác biệt nhau. Như đứa con nít 15 tuổi trông thấy hình đàn bà mặc mini jupe là đã bị khêu dâm; còn ông già 80 tuổi thì cởi hết ra cũng chưa thấy khêu gì cả. Chuyện tuyên truyền cho Cộng Sản cũng giống như là truyện khieu dâm vậy.

Nay Nhà báo chí có lòng từ thiện nhắc nhở, ta phải cảm ơn. Lời nhắc nhở đó báo động ta rằng trong giai đoạn sắp tới cảm quan sẽ bén nhạy hơn nữa.

Để diễn đáp công ơn của ông giám đốc nhà báo chí, bắn đao xin tàng công bằng cách chỉ điểm một tờ báo tiếng Việt hiện hành ở Sài Gòn đã cố ý hoặc vô tình tuyên truyền cho Cộng Sản.

### Mách Bu

Thưa ông giám đốc Nha báo chí đó là tờ Thế Giới Tự Do, tập XX số 4.

Một bữa bắn đao là cà ngoài đường trong thây bão thế giới Tự Do bày bán mươi đồng một cuốn tiền mua về coi. Đang bị thông từ của nhà báo chí ám ảnh nên coi kỹ

lắm, coi kỹ để xem tờ báo này có (cố ý hoặc vô tình) tuyên truyền cho Cộng Sản hay không.

Một nhện kế thứ nhất là tờ báo tiếng Việt này không đề tên chủ nhiệm và địa chỉ báo, như luật báo chí ở đây là định. Vì thử bộ Thông Tin có ý định tịch thu và truy tố báo này tại thứ nhất là không biết chủ nhiệm là ai, và thứ hai là không biết tổng đại diện truy tố tại nhà nào.

Chuyện đó, đã là phạm luật. Luật là Luật.

Chuyện thứ hai, là trên trang 14, 15 của số báo Thế Giới Tự Do tập XX, số 4 có một bức hình chụp cảnh Trung Cộng. Ngày xưa bao Đời dâng hình một anh lính Trung Cộng ôm đùi đã bị tịch thu.

Theo quan điểm báo Đời thì cái hình anh lính Tàu Cộng ôm đùi đó làm bà con chè Tàu cộng hết cớ, và họ Mao trạch Đông một cú nặng nề. Nhưng bộ Thông Tin hồi đó vẫn tịch thu báo Đời.

Nay tờ Thế Giới Tự Do là hình ảnh nông dân Trung Cộng đi làm việc, hình chụp vào buổi sáng ánh mặt trời đang lè, rất rõ nét không khí có vẻ tươi vui hồn hơ hết sức. Cố lẽ là hình ảnh chính thức do Trung Cộng phát ra để tuyên truyền.

Riêng bức hình chưa đủ, báo Thế Giới Tự Do còn ghi chú như sau: «Trong một chiến dịch tăng giá sản xuất, các đoàn viên của Công Xã Nhân dân cuốc sỏi đất để trồng các hoa màu vào mùa xuân tại Cộng Hòa Nhân dân Trung Hoa».

Công Xã là một chủ trương cốt yếu của Trung Cộng. Hình ảnh đoàn viên Công Xã đi làm vào MÙA XUÂN nếu không phải để tuyên truyền cho Trung Cộng thì để làm gì?

Bắn đao không biết tờ báo Thế Giới Tự Do xuất bản ở Việt Nam bằng tiếng Việt, mà có nạp bản theo luật định không.

Có thể là vì tờ Thế Giới Tự Do không nạp ban nên anh em bộ thông tin không biết mà tịch thu,

Nhưng luật là luật.

Bắn đao viết bài này có anh em trong tòa soạn khuyên nên bỏ đi, để bao khỏi bị tịch thu. Nhưng viết là viết. Giảng lẽ minh cõi lập công mà lại bị buộc tội?



Ngoài ngoài cả lão quản và cô á trắc nết đều ngồi lọt trong hai chiếc ghế hành bọc da xanh.. đúng như viên Quan Năm đòi hỏi.

Erlinger một tay vẫn nắm cứng cổ áo sơ mi thanh niên, còn một tay xoé tay chiếc bàn và tắt 2 cái đèn tiếp bỗp! bỗp! như trời giáng vào má gã... rồi vặn hỏi tại sao gã phải pha... nói xạo là anh của thị Yến và có đi cùng vợ từ Hải Phòng lên? Vậy vợ gã đâu? Lại còn nói xạo là đi thăm thai ở bệnh viện Hàng Chuối. Rồi còn biếu là vợ chồng sẽ di dự tiệc cưới tại cao lầu Thang Lầu Vàng. Tất cả đều bối rối hết! Tao vừa sai tài xế đi xe đến hai nơi đó điều tra, chẳng thấy có ma nô có chửa tới thăm thai ở phòng bệnh Patterson và cũng chẳng có ai đặt tiệc cưới trưa nay tại quán Thang lầu vàng cả.

Như vậy, rõ ràng là có sự thông đồng giữa đôi gian phu dâm phụ đã hùa nhau, lập kế nòng che mắt ta, b ng bị sự phản bội ph p à i, bì ôi của mìn khôn kiep thối tha này. Dứt lời, Erlinger xán tới — cách đó vài bước — tắt cho thị Yến 2 cái làm xé tóc quản trên đầu rủ xuống kín mặt.



### Lý do quyết định

Sau một thời gian chống đối kịch liệt, cuối cùng ông già nàng cũng bằng lòng gả nàng cho chàng. Khi ông già đã bỏ lén lầu và trong phòng khách chỉ còn có nàng và chàng, chàng khẽ hỏi nàng :

— Ông già em khó tính lắm kia mà, anh nói thế nào ông cũng không bằng lòng. Vậy mà em chỉ nói riêng với ông có mấy câu, ông chịu cho cưới liền. Em nói chi hay vậy??

Nàng ngày thơ :

— Em có nói gì đâu?? Em chỉ bảo nhả với ông rằng em đã có thai.

### Thằng ngu

Em Hippy tươi tắn trong bóng tối công viên chạy ra nói với thằng cảnh sát :

— Ông cứu tôi. Tôi vừa bị một thằng ngu nó hiếp...

Thằng cảnh sát ngạc nhiên :

— Ủa... Sao có biết nó là thằng ngu...

— Vì nó muốn hiếp em mà nó không biết cách... Em phải chỉ cho nó mới biết... Người như nó không là người thì còn là gì?

Nghé mấy câu chất vấn có nêu cả bằng có  
càng của Quan Năm Tây, gã Tự vệ bị cứng luô  
rò dẫn đứng yên.

Càng nói xung.. thấy thanh niên đứng im nh  
ngao nghẽ trách trước mình, Erlinger quyết  
tâm làm nhục cho bối ghét cả đời giàn phu  
dâm phu bằng cách bảo thị Yến đứng xoạc 2 tay  
rồi quát tháo bắt thanh niên phải bò lùm cùm  
luôn dưới quần vợ. Dưới mũi súng đen ngòm của  
Quan Năm chĩa vào đầu tinh địch, gã Tự vệ cự  
chẳng đã phải lui riu làm theo lệnh truyền. Kể  
dến lượt thị Yến phải chui qua dưới cảng, y cũng  
đứng xoạc ra khi vợ luôn tròn mình xong, Erlinger  
nói :

— Chắc hai đứa này ngạc nhiên về cách trung  
phat Á đông này lắm phải không? Hai ở Saigon  
lấy một A Xãm bên Cao Lãnh  
một tối kia dẫn tao đi coi chiếu bóng, thấy đèn  
trên màn bạc cảm thấy tượng giữa một chợ đông kinh  
người ban bu quanh môt gã bụng bự lớn con đang  
đứng xoạc cảng cho một gã nhỏ thò xanh xao chui  
qua hàng. Rồi khán giả vỗ tay cởi lèn tiếng chè  
rều.., gã nhỏ cảm thấy nhục nhã rồi phun phing  
nước mắt, lần mắt trong đám đông (co iết dù  
tính Hán Tin luôn khổ anh đỗ tè ở chợ Hoàn Kiếm  
chẳng?)

Quan Năm Tây lại nói tiếp :

— Sự việc xảy ra trên màn ảnh đèn đó đã ghi  
một ấn tượng mạnh trong óc khiến tao nghĩ ngợi  
Đông Phương coi việc luôn tròn (passer sous le ciel)  
(đọc kỵ) là điều nhục nhã cùng cực. Nay hối trừng  
lại chuyện đó, nên tao bắt hai đứa phải luôn tròn  
tao!

Rồi dứt lời, Erlinger lại xoạc cảng nữa và bâ  
đến lượt gã Tự vệ phải lùn tròn y.

Thấy sắp bị làm nhục quá lố, gã này thầm nghe  
lùn tròn nhân tình người đẹp thì còn được  
chờ lùn tròn thực dân thì nhục quá, không được.  
Rồi bất giác lửa hận thù quân Pháp bỗng ngùn ngùn  
bốc lên, gã Tự vệ đâm liều tính đụng bẹ vào cũ  
bị hạ nhục, có thể bị thủ tiêu không chừng! Chè  
bằng đằng nào cũng chết phải «chời» nó một  
cho biết tay!

Nhưng liền đó, y khung lại vì chợt nghĩ đến  
lão quản tài xế còn đứng đó, chắc sẽ can thiệp  
y «chời» chủ nó. Song chỉ giây lát y lấy lại tư  
vị y tĩnh đoạt kiều súng đúng lúc tên Quan Năm  
biết sê làm văng ra.

Nghĩ vậy rồi vung tám, y lơ láo, lẩm lét hí  
mắt giả vờ sợ sệt cử lẩn chẩn không chịu cùi lõi.

Thấy thế, Erlinger nổi nóng, la lỳ, vùng vằng  
giật lấy khẩu súng trong tay lão quản rồi chĩa súng  
đen ngòm vào đầu anh. Hán Tin Giao Chỉ  
lệnh phái chui lập tức nếu không, và đếm đến ba  
sẽ lấy cờ thực sự không nói dồn!

### (CÒN NỮA)

## TIÊU THUYẾT PHÓNG TÁC của HOÀNG HẢI THỦY



## GIỮA NHỮNG NGƯỜI ĐÃ CHẾT

### (TIẾP THEO)

Cuộc giao thiệp mà Mạnh tưởng là sẽ khó khăn  
nhé耕耘 với người đàn bà đẹp này diễn ra dễ dàng  
em thầm hồn là chàng tướng tượng. Chàng lờ mờ  
cảm thấy từ buổi sáng này, đúng hơn là từ đêm  
chàng nhìn thấy Kiều Dung trong hang ăn La Cave,  
cuộc đời chàng đi vào một giai đoạn mới. Cuộc  
đời và những ngày sống sắp tới của chàng tràn đầy  
hình ảnh của người đàn bà đẹp và kiêu sang này,  
Chàng chưa hề biết chúng sẽ đưa dẫn chàng tới  
đâu và sự bất trắc của chúng làm cho chàng choáng  
vàng. Từ lúc ngồi bên Kiều Dung, chàng quên bỗng  
mất rằng nàng là vợ bạn và người bạn chàng nhớ  
chàng theo dõi nàng, tìm ra sự bí mật của nàng.

— Tôi làm phiền ông Mạnh nhiều. Tôi thành  
thật xin lỗi... Tôi không hiểu có chuyện gì đã xảy  
ra đến với tôi...

Mạnh muốn nói nhiều, nhưng lời ngọt ngào nữa,  
nhưng lưỡi chàng vẫn cứng và chàng nói cùi ngắn :

— Kiều Dung muốn tự tử.

Vừa lật xe trên con đường tươi nắng trở về  
thành phố, chàng chờ đợi lời phản đối, lời tự bào  
thứ của nàng. Chàng tiếp :

— Kiều Dung có thề tin ở tôi. Tôi rất thông cảm  
với nỗi buồn phiền của Kiều Dung. Nhiều khi chúng  
ta có những chuyện buồn mà không ai chịu biết,  
nhưng thất vọng chỉ quan trọng riêng với chúng ta...

Nàng nói thật khẽ :

— Không đâu. Tôi không có gì buồn. Tôi nhảy  
xuống sông. Đúng. Chính tôi nhảy, không phải là  
tai nạn, cũng không có gì thúc đẩy tôi làm thế.  
Xong tôi vẫn không hiểu tại sao..

Mạnh rung động nura người khi nàng đặt nhẹ  
bàn tay lên cánh tay chàng :

— Ông Mạnh có thể chấp nhận được chuyện  
có người đàn bà.., chết đi rồi sống lại trong thân  
thề mợ: người đàn bà khác được không?? Hay nói  
một cách khác, ở đời này có thề có người đàn bà  
nhờ lại tiền kiếp của mình không? Ông không cho  
là tôi điên chứ?

Mạnh ấp úng :

— Không. Tôi không nghĩ là Kiều Dung điên,  
nhưng tôi hiểu ...

Nàng thở dài, bàn tay có những màu  
son nhạt vẫn đặt trên tay chàng :

— Chuyện của tôi thật dài. Và rắc rối, Chính tôi tôi cũng không hiểu rõ. Tôi chỉ có thể nói như thế này... Tôi có cảm tưởng tôi là một người nào khác, một người đàn bà đã sống và đã chết trước đây. Tôi có một dĩ vãng xa lám. Tôi như người đã sống và đã chết một lần..

Nàng ngừng lại :

— Chuyện tôi kể chỉ làm phiền ông. Ông có thể nghĩ rằng tôi lầm cầm, ở đời làm gì có người nhớ được tiền kiếp của mình.

Mạnh vội vã :

— Kiều Dung cứ nói đi. Tôi nghe.

— Tôi nhớ nhiều kỷ niệm là lầm. Tôi biết nhiều nơi tôi chưa từng đến bao giờ, tôi nhớ nhiều người tôi chưa từng gặp. Nhiều lúc tôi thấy tôi là một người đàn bà già, rất già... Như vậy nghĩa là gì ?

Giọng nàng trầm và Mạnh nghe tiếng nàng như đang nghe nàng hát :

— Ông có thể cho tôi là người mắc bệnh thần kinh. Cũng có thể là tôi đau. Nhưng nếu tôi đau, tại sao trí nhớ của tôi lại sáng đến thế ? Có rất nhiều kỷ niệm tôi nhớ cả chi tiết. Chúng không liên lạc với nhau nhưng tôi nhớ thật rõ...

Mạnh nhớ lại chuyện Thịnh nói về Kiều Ngọc, bà nội của Kiều Dung. Một lần nữa, chàng rùng mình. Ý nghĩ lóe lên trong óc chàng : Có thể nào bà ấy sống lại nơi cõi chái ?? Có thể nào Kiều Dung từng sống cuộc đời của Kiều Ngọc ??

Nếu thật như vậy thì đây là là một cái gì rùng rợn, quái đản. Mạnh rời mắt nhìn con đường trước mặt và cho xe chạy chậm lại để nghe tiếng người đàn bà ngồi cạnh chàng. Nếu chàng thấy nàng là một bà già râu reo, tóc bạc, có lẽ chàng cũng không lấy gì làm ngạc nhiên lắm.

Nhưng lần da nàng đã hết màu xanh, gò má nàng đã có màu hồng mịn và đôi mắt nàng thuật sảng. Ánh mắt và làn da đàn bà tươi trẻ ấy làm cho Mạnh nghĩ : «Minh cũng vậy. Làm sao có chuyện người đời xác như trong chuyện Liêu Trai ? Người ta chết rồi là hết. Cả Chúa, cả Phật cũng vậy mà thôi. Nếu sống lại được, chắc Phật với Chúa đã nhiều lần sống lại với người đời rồi...» Ý nghĩ này làm chàng có thêm can đảm để hỏi.

— Tôi muốn biết khi Kiều Dung nhảy xuống sông hồi nãy, Kiều Dung có biết rằng nhảy xuống đó là sẽ chết ngay không ?

— Biết chứ. Nàng đáp ngay, không chút do dự.

— Kiều Dung đã quyết định đi ra bờ sông để nhảy xuống sông từ trước hay là đi tới đó dột nhiên Kiều Dung mới nghĩ đến chuyện nhảy ??

Nàng suy nghĩ :

— Hinh như tôi quyết định chuyện ấy từ lâu rồi, nhưng không rõ rệt hẳn là sẽ nhảy xuống sông. Một cái gì mờ lờ...

Cặp mày vòng cung của nàng nhíu lại trên vầng trán không một nếp nhăn, những sợi tóc lòa sòi trên đó đã khô.

— Tôi có cảm tưởng như tôi là một người nào khác, một người hoàn toàn khác với tôi, như tôi không liên can gì với thân xác này, như tôi đã chết

từ lâu rồi. Nghĩ như vậy, tôi thấy mình không còn lý do gì để sống. Ý nghĩ ấy từ trước vẫn mơ hồ, bằng bạc trong tôi. Chỉ khi đi bên bờ sông, tôi thấy nó nồi lên mạnh và rõ. Nó làm tôi không còn suy nghĩ gì nữa, ngoài việc chấm dứt cho xong.

— Lạ nhỉ ? — Mạnh nói một câu mà ngay sau khi nói, chàng thấy là ngờ ngần — Kiều Dung chàng nên nghĩ thế, hãy nghĩ đến chồng của Kiều Dung.

— Tôi nghiệp. Nếu nhà tôi biết...

Hình ảnh Thịnh hiện ra thấp thoáng trước mắt Mạnh. Thịnh với bộ mặt no tròn của kẻ thù hùng râu mép con kiến «không biết hắn có yêu vợ hàn nhân tới tình yêu của cặp vợ chồng hoàn toàn ta lá với chàng trước đây mấy ngày ». Nếu hỏi vậy minh không đi theo, không nhảy xuống cứu kịp, hắn sẽ ra sao ?? Minh có can đảm trở về bảo cho hắn biết là vợ hắn đã chết dưới sông cầu Bình Lợi hay không ?. Chàng tự trả lời là chàng sẽ không bảo. Chàng sẽ vờ như sáng nay chàng không theo kịp nàng, sự thật là chàng không đủ can đảm nhưng chàng không chịu nhận như thế.

Không hiểu vì sao, Mạnh dõng nói :

— Đừng để cho chồng Kiều Dung biết. Chuyện hôm nay sẽ là một bí mật giữa tôi và Kiều Dung.

Không khí quanh họ trở thành厚厚 một. Ngay cửa của Kiều Dung cho Mạnh biết nàng đồng ý với chàng. Họ gần nhau vì sự bí mật ấy. Chưa giao thiệp với đàn bà có chồng bao giờ. Mạnh thật tình không biết rằng đề nghị như vậy chàng đã phạm tội quỷ dữ mệt mỏi với đàn bà có chồng bước vào con đường lửa đói chàng nàng.

— Bí mật nghè nghiệp. Kiều Dung nói với sự cõi gần như thích thú, hào hứng nở trên môi. Luật sư cũng phải giữ bí mật nghè nghiệp như bác sĩ, như thầy tu, Không được tiết lộ với ai chuyện riêng do thân chủ tâm sự với mình. Nhưng Dung vẫn chưa phai là thân chủ của anh...

Từ «công» nàng đã đổi chàng là «anh». Nhưng sự thay đổi đến tự nhiên làm cho chính Mạnh cũng không nhận thấy gì lạ. Chàng nghĩ đến chuyện Thịnh, chồng nàng, đã là thân chủ của chàng. Thịnh đã chỉ cho chàng mộtугần khoản lớn với số tiền chàng kiếm được từ ngày mở văn phòng Trịnh Thám Tư tới giờ và chàng nghĩ ngay đến chuyện nếu người đàn bà này biết rằng chàng chỉ đi theo nàng vì được chồng nàng trả tiền, nàng sẽ có thể khinh chàng, hoặc ít nhất nàng cũng không còn tin tưởng ở chàng nữa. Mạnh vội nói lảng :

— Có một người bạn muốn mua một khu đất ở đó để mở phim trường. Tôi tới đó coi đất đón cho ông ấy. Thật may tôi trông thấy Kiều Dung, lúc Kiều Dung vừa nhảy xuống sông, ông bà sĩ gác trên cầu cũng trông thấy. Ông ta nổ máy phát súng chỉ thiên nên tôi mới biết mà chạy tới kịp...

— Và Kiều Dung đã thoát chết đuối...

Giọng nói của nàng lại trầm xuống, như tiếng hận một cái gì đó :

— Nếu không có anh tới đó vì công việc, giờ này không biết xác Kiều Dung đã trôi đến đâu rồi... Mạnh co cảm giác chàng sẽ buồn, sẽ khổ lam nếu chàng phải nghe nàng nói. «Nếu sáng nay không có anh, tôi đã được chết...» Vì vậy, tuy xe chỉ mới 9h rưỡi, chàng đã nói như reo lên :

— Sắp tới nhà tôi rồi...

Khi xe ngừng lại trước cửa bin dinh, Chàng

— Ở đây toàn là người tử tế cả, Kiều Dung không ngại gì. Chủ nhà phòng tôi hơi bẽ bối một chút vì tôi độc thân... Không biết trong phi-di-de có còn cái nơc lọc nào không...

Bây giờ là 1 giờ trưa. Binding vắng như không người ở, hành lang và thang lầu vắng tanh. Họ đi lại không bị ai nhìn ngó. Kể từ ngày Mạnh về ở đây, đã tới 2 năm mấy tháng rồi, chàng chưa từng gặp một người đàn bà nào trong phòng chàng. Người đàn bà thứ nhất đặt chân vào căn phòng đàn ông đọc thân đồ lại là một người quá đẹp, một người đàn bà không những chỉ đẹp, chỉ sang mà còn duyên hi nữa.

Mạnh sẽ không làm lầm nếu chẳng may có kẻ nào tống chung trong binding nhìn thấy Kiều Dung tại ta trong bộ y phục trắng và định dây lún sinh nở. Tự nhiên là nên thấy, kẻ đó sẽ nghĩ bảy và Kiều Dung, trước mặt Mạnh, là một thiếu phụ hoàn toàn ở trên những chuyện ăn ái vụng trộm ở đời. Có lẽ chính vì nàng ngày thơ nên nàng mới tự đeo nguyệt quế và lắc tay vàng.

Chàng quên mất là trên cánh cửa phòng chàng có tấm bảng đồng viền hàng chữ : «Văn Phòng Trịnh Thám Tư. May sao Kiều Dung không để ý đến tấm bảng đó. Trong lúc tra chia khóa vào ô, Mạnh cố ý dùng che tấm bảng nhưng chàng biết là không che nổi. Kiều Dung vẫn nhìn thấy. Chàng chờ đợi nàng lên tiếng hỏi và quay lại nhìn nàng. Xong, Kiều Dung đã trở lại là người thiếu phụ xa xỉ, xa lạ với tất cả những gì quanh nàng.

Như chờ đợi sẵn Mạnh, vừa bước chân vào phòng chàng nghe tiếng chuông điện thoại reo vang.

— Chắc có thân chủ của tôi gọi tôi — Chàng bảo nàng — Kiều Dung ngồi dậy, tôi trở lại ngay.

Chàng sang căn phòng được dùng làm văn phòng và linh tinh làm chàng cần thận đóng cánh cửa lại. Người gọi tới là Thịnh.

— Từ 12 giờ trưa tới nay, moa đã gọi tới tao hai lần — Thịnh nói — Moa chợt nhớ ra chuyện này. Kiều Ngọc, bà nội của vợ moa đó, ngày xưa tự tử bằng cách nhảy xuống sông gần cầu Bình Lợi và ấy chết ở đó. Moa nghĩ tao cần biết chuyện ấy...

Mạnh rung mình :

— Vậy à... Vậy à ??

— Sáng nay tao có gì hay không ??

«Gì hay ?? Thế nào là hay ?» Câu hỏi ngày ngay của Thịnh làm cho Mạnh muôn giao vào ông nội : «Chuyện hay lắm. Vợ cậu cũng vừa nhảy xuống cầu Bình Lợi tự tử y hệt ba nội của nàng ngày xưa... Xong, chàng chỉ với vã kết thúc :

— Chứa có gì đáng nói cả. Moa sẽ gọi lại sau... Moa bận tiếp khách...

## BA

Mạnh chán nản và mệt mỏi kiểm soát những việc chàng cần làm trong trên tờ lịch Agenda. Bay giờ là 8 giờ sáng, mặt trời chưa lèn hǎn trèn thành phố mà chàng đã thấy mệt mỏi vì viễn ảnh một lô những công việc không hào hứng mà chàng phải giải quyết trong ngày.

Chàng nghĩ đến chuyện nếu lúc này chàng có một người phụ tá có thể tin cậy được, có thể thay chàng làm những việc vô bổ này thì đỡ biết mấy. Thật kỳ cục. Trong bao nhiêu tháng trời chàng ngồi chờ việc làm chán chường, ai đến cũng sot sắng tiếp, việc gì cũng hào hứng làm cho đỡ buồn thi chảng có ma nào tới. Giờ đây, chàng bận vụ Kiều Dung thì thiên hạ kéo nhau tới làm chàng mờ ngời. Trước đây chàng có thể mượn được phụ tá hay thư ký, nhưng mượn dễ làm gì trong khi ngay cả ông Trưởng Văn Phòng cũng ngồi ngáp ruồi. Học tiều thuyết Série Noire suốt ngày ?? Bây giờ khi chàng cần đến phụ tá thì tìm hoài không thấy có ai, những người chàng biết có thể thay thế chàng được đều đã có sở làm yên chỗ cả.

Những dòng chữ ghi trên trang lịch cho chàng biết trong ngày hôm nay chàng có hẹn gặp ba thân chủ : một bà chủ tiệm kim hoàn muốn bắt quả tang ông chồng chung sống lâu đài với vợ bé, một ông nhà giàu muốn điều tra minh bạch về một khu nhà cũ ông sắp mua để phá đi xây rạp hát cải lương, một vụ nǔ trang cát trong tủ không canh mà bay, khô chử muốn điều tra kín để tìm thủ phạm nhưng không muốn làm con dấu, con rể, toàn là những ông bà có địa vị trong xã hội, bị mang tiếng, bị cảnh sát nghi là ăn cắp. Toàn những vụ rắc rối, uất thì giờ trong lúc chàng có thể sống những giây phút thảnh thơi với nàng.

Lại còn anh chàng tư bản Thịnh đòi chàng cho biết cuộc điều tra theo dõi đã đi đến đâu. Mạnh bức dọc nghĩ đến Thịnh. Điều là lùng nhất về Thịnh mà chính Mạnh cũng không nhận thấy là bảy giờ chàng không còn coi Thịnh là chồng của Kiều Dung nữa. Chàng coi Thịnh như một thân chủ kinh doanh, đòi hỏi và hoàn toàn xa lạ với Kiều Dung. Kiều Dung như người yêu riêng của chàng, một người đàn bà hoàn toàn không liên can xa gần gì đến Thịnh.

Kiều Dung đã trở thành của riêng chàng.

Nhưng sự bắt buộc vẫn làm chàng phải gấp Thịnh. Chàng mở tập hồ sơ bìa có viết hàng chữ Định Tán Thịnh. Chàng đã xé bỏ tấm bìa ghi hàng chữ hồ sơ Kiều Dung để thay bằng tấm bìa ghi tên họ Thịnh. Và đọc lại n hững hàng chữ nhỏ li ti do chính tay chàng ghi trong đó :

— 27 - 4 : Đi chơi trong Sở Thủ. 28 - 4 : đi coi xi nê ở Rex. 29 - 4 : đưa KD đi chơi Biên Hòa, lên núi Châu Thới, cơm trưa ở quán ven sông. 30 - 4 : ăn sáng ở ĐK. D. thích ăn bánh bao, tìm sẵn. Minh bị chóng mặt khi nhìn qua cửa sổ lầu xuống đường. D. cười.

(CÒN TIẾP)

## ĐỜI LÂM CẨM

những chuyện rất lầm cẩm  
nhưng có thật 100 phần 100

## Chuyện khi

KUALA LUMPUR, Mã Lai (UPI). Một con khỉ được huấn luyện trèo cây hái dừa, đã nhảy lên vai một người khách bộ hành đang đi trên đường và bẻ cổ ông ta.. gần gãy vì chú khỉ đã làm trống cái đầu hói của ông ta là quả dừa.

Người khách bộ hành xúi xœ kia được đưa vào nhà thương điều trị còn chú khỉ thì được chủ đem về huấn luyện lại để biết phân biệt đâu người với trái dừa !

**Thế nào mới là người lớn ?**  
IOWA, Hoa Kỳ (AP) Tại Des Moines thuộc tiểu bang Iowa, các giới chức phụ trách việc cấp phát bằng lái xe đã bác đơn của một thiếu phụ vì lý do người đàn bà này chưa tới tuổi được phép lái xe hơi mặc dù bà ta có dẫn theo năm đứa con với giấy khai sinh của chúng đang hoàng đế chứng tỏ rằng bà ta không còn là con nit. Năm nay bà ta mới mười sáu tuổi.

## Bội thực

OREGON Hoa Kỳ (AP) Cảnh sát tại Depoe Bay báo cáo về trường hợp một người đàn ông tên là David K. OSAR đã chết vì.. bội thực như sau : Khám nghiệm tử thi, thấy rằng trong bụng của ông ta có tất cả 186 đồng một xu, 5 đồng mươi xu, 4 đồng bai mươi lăm xu (tất cả đều bằng kim loại và một đồng mỹ kim bằng giấy). Trị giá của một bữa ăn thịnh soạn !

## Khuyến cáo

HAMBURG, Tây Đức (Reuter) Otto Reinholt, 34 tuổi hứa hôn với cô Rosemarie Weiner 27 tuổi. Trước ngày cưới của hai người một tuần lễ, Reinholt đã tuyên bố với bạn bè và họ hàng là ông ta xin hủy bỏ cuộc hôn nhân vì lý do cô thư ký của ông ta không chấp thuận sự lựa chọn người bạn trăm năm của ông.

Reinholt nói : «Cô thư ký của tôi lý luận rất xác đáng và tôi không thể không nghe theo lời khuyên cáo» chân tình đó !

## Một cách trốn học

CHELMSFORD, Anh Quốc (Reuter) Một cậu học trò 10 tuổi được đưa vào nhà thương để người ta tháo bỏ chiếc nhẫn cưới nhỏ tí xíu mà cậu bé đã cố deo vào ngón tay khiến trầy da, chảy máu.

Khi được hỏi tại sao lại làm như vậy, cậu bé thản nhiên trả lời : «Em tưởng rằng nếu lấy vợ thi khối phải đi học nữa !»

## Ai bảo...!

NICE, Pháp (AFP) Nhân kỷ niệm 22 năm chung sống với nhau, ông Albert Durand đề nghị với vợ đi du lịch một vòng thế giới. Bà vợ nghĩ tới công việc làm ăn, muốn ở lại trồng nom cửa hàng và đã đề chặng đi chu du một mình.

Ba tháng sau, ông chồng trở về với một xấp ảnh các mỹ nhân mà ông đã gặp tại khắp nơi trên thế giới qua chuyến du lịch một mình và tuyên bố : «Đi chơi mà không có vợ theo kèm..khoái thật !»

Nghe xong, bà Durand dẫn chồng ra tòa xin ly dị. Ông Durand chấp thuận «vô điều kiện» vì ông đang muôn..đi du lịch nữa.

## Vợ chồng Mỹ

Trong mục DEAR ABBY (một thư gõ rối to lòng) của tờ nhật báo Chicago Tribune, xuất bản tại Nữu Ước, một nữ độc giả đã viết như sau :

«Vợ chồng tôi được mời đi dự bữa tiệc kỷ niệm 25 năm thành hôn của hai vợ chồng người bạn chúng tôi. Trong bữa tiệc, vào khoảng nửa đêm, người chồng âu yếm cầm tay vợ, đứng lên, tuyên bố với bạn bè : Chúng tôi chúng sống với nhau đã 25 năm rồi. Các con chúng tôi đã lớn và đã lập gia đình cả rồi và không có lý do gì khiến chúng tôi phải.. duy trì cuộc hôn nhân này nữa ! Chúng tôi đều còn trẻ và còn sung sức để tâm hướng lạc thú ở đời, bởi thế chúng tôi quyết định.. ly dị ! Không ai trong chúng tôi có lỗi cả. Mong rằng các bạn thông cảm và sẽ giữ mãi tình bằng hữu với cả hai chúng tôi. Dứt lời, họ ôm nhau hôn hít súc súc là say sưa và rời nhau

với nhau bắn «Vĩnh Biệt Người Yêu».

Thothiên, vợ chồng tôi nghĩ rằng họ đều thế cho vui, ai ngờ họ đã nói và làm thật. Họ đã yêu cầu những ai đã mang quà cho họ, xin đem về vì họ không còn.. gửi kỷ niệm chung với nhau nữa !»

## Nhắn tin

Tuần báo Đời đã nhận được bài thơ của quý bạn :

ĐẶNG VĨNH CHÁNH (Quý Nhơn)  
Yên Bằng (KBC 3171) Tô Hiệu  
(Chương Thiện) Đinh Hoang Huyền  
(KBC 3250) Tương Hoài (Ninh  
Hòa) Đại úy Lê hùng Anh (KBC  
4074/2) PP Tiên (KBC 4152) Phù  
Quân (Cam Ranh).

BẠN UYÊN THANH Ông Đạo  
cũng có bài thơ của Art Buchwald.  
Nhưng trong bài có nhiều ý mà  
chỉ có độc giả Mỹ mới hiểu rõ. Vì  
vây dịch và đăng sợ không hay,  
Thí dụ New Hampshire primary,  
I look at polls, vân vân,

ÔNG PHẠM TRÍCH TIỀN Chủ  
Tử cảm ơn. Thư được trao cho  
người phụ trách.

ÔNG PHAN VĂN ĐÌA Thư của  
ông chuyển sang Sóng Thần để  
kêu.

HA SĨ TRỊNH KHẮC ĐỒNG Đã  
chuyển thư sang Sóng Thần.

BẠN PHÚ QUÂN : Mời bạn khi  
nào rảnh ghé tòa soạn buổi sáng  
gặp anh Tổng Thư Ký để bàn thêm  
về bài viết.

BẠN NGUYỄN KHẮC NHƯỢNG  
Bạn có bút pháp đặc biệt. Mong  
gặp ở tòa soạn để bàn thêm.

Tòa soạn ĐỜI tiếp qui vị vào  
các buổi sáng thứ Tư, Năm, Sáu  
Bảy.

CÔ J. PHƯƠNG Xin trả lời cô  
về người nhận là Romeo Uyen  
Thao, ông do chắc chắn không  
phải Uyen Thao, vì ông Thao  
không bao giờ bận đồ linh, (và  
cũng không biết tán gái !)

Trong Tòa soạn báo ĐỜI cũng  
không có ai deo bằng tén và cặp  
bắc như cô mô tả. Xin thông báo  
để cô tùy nghi.



## PHIEU

TÊ ĐÊ

## (TIẾP THEO)

Ở thành phố, những cao ốc chặn mặt trời ban ngày và chặn trăng sao ban đêm.

Tôi và nàng đang ở vùng ngoại ô. Bây giờ là chiều. Chúng tôi ngồi trên một cái đu của trẻ con. Nàng lấy chân đẩy đu. Cỏ non mọc dài ở dưới. Tôi mèo em bé hạnh phúc của hiện tại, hiện tại của em, của gió, của tiếng chim hót vút trên đỉnh lá, của em cười rạng hòa bình, và của bầu trời phớt tím. Trên bầu trời đó, một chiếc Boeing 747 đang bay cánh xuồng phi trường. Sau đuôi con ngỗng trời băng kim khí đó là vết khói chạy dài. Con Boeing 747 không đậm cánh nhưng bay được về tờ. Con chim cò sơn quả địa cầu xanh lơ và chữ Pan Am.

Tôi nghĩ tới hàng chữ dàn sau một chiếc xe hơi : First flight with the 747.

Tôi yêu chữ First. Nàng cho tôi nụ hôn đầu và tình yêu đầu.

Một đứa con nit chạy vào vườn nhất những quả sao rơi trên cỏ. Quả sao có hai cái tai dài như hai tai thỏ, loại thỏ trắng có chân thuôn muốt in trong tạp chí Play boy.

Đứa con nit tung một quả sao lên cao, Quả sao rơi xuống. Hai cái tai thanh hai cánh quạt quay tít.

Trong một phi vụ hành quân, tôi đã thấy chiếc trực thăng của một người bạn bị đạn pháo không địch bắn hạ.

Chiếc trực thăng quay tít như quả sao của đứa con nit. Đẹp nhưng bàng hoàng.

Có lẽ mắt kẽ đít cũng lœi thích như ánh mắt của đứa con nit nhìn quả sao rơi.

Bây giờ người ta tìm thấy sự thích thú của sự phả phách, hủy hoại, diệt gọn.

Bây giờ người ta có một nền luân lý cho sự sát hại. Những đứa con trai của Miền Bắc và những đứa con trai của miền Nam đang chơi trò chơi diệt gọn. Họ bỏ quên những đứa con gái.

Vì thế những đứa con gái không có sữa.

Một hôm hông xe trên xa lộ, tôi vào chỗ sửa xe và thấy tấm biển vẽ chữ LỬA Honda.

Ở miền Nam dấu ngã và dấu hỏi ít được phân biệt. Sự nhầm lẫn nhiều khi mang chất đê thương.

Xe Honda có sữa. Sữa của nó màu đen. Một đứa con gái muôn có sữa như một chiếc Honda, một chiếc PC một chiếc Cady thì phải có một người tình hay một người đàn ông.

Thì phải có những chiều mura, những đợi chờ, nôn nao, những mệt mỏi, những đau khổ, những mê sướng, những chiếc hồn, những phút làm tình.

Suối sữa sẽ chảy rên ròng một ngày nào đó tuôn ngọt ngào vào chiếc miệng non mềm ướt dãi của đứa bé.

Hai đầu ngực của cô bé là hai vầng trăng có quang tròn nâu.

Bây giờ thi nhiều cô bé không có những giọng suối thiêng tráng đó vì những đứa con trai còn rinh rập chém giết nhau.

Nếu họ không rinh rập thì họ đã về NHÀ VĨNH BIỆT.

Trên xa lộ tôi thường thấy những chiếc xe GMC chở những người mặc quần áo tang. Hông xe có kẻ hàng chữ : Lộ trình : NHÀ VĨNH BIỆT.

Tôi muốn nói về hai cái tai thỏ. Tôi và nàng có thói quen ngồi uống ở Continental vào buổi chiều. Nàng thích ăn kem. Ly kem bao giờ cũng được cắm hai cái bánh như hai cái tai thỏ. Tôi lấy đũa thoa chọc vào kem làm hai con mắt thỏ. Nàng cười. Nàng cho tôi ăn một cái tai thỏ. Cuối cùng cả cái đầu thỏ màu hồng và cái tai thỏ vào nàng. Kem hồng là kem dâu. Hôm nào nàng ăn kem chocolat thì cái đầu thỏ và hai cái tai thỏ đều màu nâu.

Buổi sáng thì tôi không được ăn tai thỏ. Tôi phải đi và về 30 cây số bằng chiếc xe 50 phân khối trên xa lộ tới trường dạy dám học trò nhỏ. Thỉnh thoảng tôi ăn sáng ở Tân Cảng — New Port để thấy những công nhân.

Ở New Port những người tài xế lái xe chở đồ cho Mỹ không được gọi bằng tên mà được gọi bằng số xe.

Nàng cũng thế. Không phải luôn luôn nàng được ngồi ở Continental ăn kem với nụ cười. Một hôm nàng tập bản Rondo, tôi đóng cửa phòng và lấy nhật ký của nàng ra đọc. Giữa những nốt nhạc duỗi nhau vang vui, tôi thấy :

...Trưa thật buồn. Tôi nghe nhạc Beethoven nhẹ với violon và piano. Giây phút này tôi hạnh phúc, yên lặng. Ngồi trên giường để viết nhật ký về Anh thi thật tuyệt. Tôi hơi buồn, dù sao tôi cũng đang phải xa những người thân yêu như Bố, Mẹ, các em tôi và chính cả Anh nữa. Bố tôi đang phải làm việc trong một cái nhà tốn nhỏ giữa một công trường hực nắng của mùa khô. Còn mẹ tôi chắc đang ngồi buồn. Các em tôi mong tôi về.

Và chính Anh cũng đang phải di giữa trời nắng không bóng cây của xa lộ để đòi lấy một hạnh phúc cho tôi. Mí tôi ướt nước mắt. Anh, em mong em là mày mỉm để che nắng cho Bố và cho Anh. Em tự hỏi em có làm được như thế không ?

Ở một đoạn khác, nàng viết :

«Tôi đang ngồi một mình trên cái đùi thi thấy một con bướm màu đậm cánh trên cỏ. Con bướm một lả không bay nổi. Tôi nhặt con bướm đặt trên một cành lá. Cánh bướm bị rách và phần bướm nhạt màu. Tôi nghĩ có lẽ con bướm đó bay từ xa lắm. Đường bay của nó thi dài. Tôi không biết con bướm bay đi đâu lại có một mình ?

Tôi biết tôi bay đi đâu. Tôi bay theo Anh để tìm TỰ DO và TÌNH YÊU. Nhưng... đường của tôi đi dài như của bướm. Đường đi của những đứa bạn gái tôi thi ngắn. Chúng mẩy mán hơn tôi. Nhưng tôi vẫn tự an ủi dù sao cuối cùng tôi tự do nhiều hơn lúc còn sống với gia đình.

Chợt tôi nhớ đến bài nhạc The Rolling Stones. Những viên đá lăn. Bây giờ tôi là một viên đá lăn tròn trong cỏ hoang xanh dưới nắng mặt trời. Một viên đá lăn cùng tôi là Anh.»

Tôi mê tự do như yêu nàng. Ngay cả khi bị nhốt người ta cũng phải có tự do như tự do nhất dan chẳng hạn.

Một người bạn tù của cha tôi kể : «Hồi bị nhốt ở Côn Đảo tôi có cái thú là nuôi dán. Mọi đầu bò đực tôi phải nuôi chúng nhưng sau trở thành một cái thú như một cái thú nuôi chim, chơi lan, chơi kiêng. Trong phòng của tôi có nhiều dán lầm. Tôi nó mò ra cả đám bò cát lèn mặt, lèn người. Giết mãi cũng không hết, sau cứ mỗi buổi chiều ăn cơm xong tôi phải dành cho chúng một ít cơm hoặc bánh mì để ở góc phòng nuôi chúng. Từ đó mọi chuyện êm đẹp. Tôi còn thương chúng là khác vì ngay chúng cũng giống linh chúng không sợ bị giết. Và thế là chính quyền nuôi con mình không giết mình. Minh thì nuôi dán không giết dán. Sau mấy năm mẫn tú về, nhà tôi và tại nhà gọi tôi là «Nhà lãnh tụ của dân Côn Đảo».

Ông còn kể : «Những anh em tù trẻ tuổi họ còn có cái thú, cái tự do ngầm hệt xã phòng ! Lúc nào nghe thấy tiếng dội nước ở phòng tắm của tù nhân là mấy anh em đó tranh nhau ghẹ mặt qua chấn song sắt nhìn những giòng nước có bọt xì phòng và dĩ nhiên có cả ghẹt của nữ phạm nhân nữa. Thế là họ muối nước bọt ứng ứng dù chẳng được nhìn lấy một phần thân thể trần của đàn bà. Họ bảo thế cũng đủ gây hứng để nhờ tôi người tình, tôi vui, tôi đan bà !»

Cho tôi nay tôi mới chỉ bị nhốt một lần. Phải nói là «được» nhốt thì đúng hơn.

Sau biến cố Mậu Thân, đi qua giờ giới nghiêm thi phiền.

Một tối khi nhậu ở nhà một người bạn về một giờ khuya. Gần tới nhà tôi bị một xe Cảnh Sát Dã Chiến dừng lại xét giấy. Hồi đó tôi mới tái ngũ và là trung úy. Tôi chưa được cấp thẻ sĩ quan. Trong túi chỉ có một tờ giấy không dán hình chứng nhận là sĩ quan huấn luyện sinh viên đại học về quân sự (linh Babilac).

Tôi không muốn đưa tấm giấy vor vào đó nên chỉ đưa thẻ căn cước dân sự cho anh Cảnh sát dã chiến đó. Anh ta mặt đỏ gay. Có lẽ anh ta cũng vừa nhậu xong. Tôi nói với anh ta : «Tôi là sĩ quan huấn luyện sinh viên». Anh ta bảo tôi :

«Anh là sinh viên anh phải biết bây giờ là mấy giờ rồi chứ ! Thời mới anh về bờ».

Tôi biết anh ta không biết gì về loại linh Babilac mới được thành lập bởi một Sư Đoàn và chắc anh say nên không nghe kịp tôi nói gì.

Tôi không giải thích thêm và leo lên xe Jeep. Tôi nghĩ dù sao tôi cũng phạm luật, hơn nữa viết thi phải sống nên tôi muốn được bị bắt thử một lần xem sao.

Người cảnh sát đã chiến giao tôi cho viên cảnh sát truy đèn, ông ta lấy sổ và ghi lời khai của tôi. Ông mỉa chừng, ông ta ngạc nhiên và có vẻ hơi bức tức bảo tôi :

«Sao Trung úy không nói với cảnh sát dã chiến ? Thời tôi đánh phải giao trung úy lại cho Quân cảnh và... Paien quá»

Người cảnh sát gọi điện thoại. Một lát sau một xe quân cảnh đến. Tôi leo lên xe không nói.

Tôi Quán vũ thị trấn, tôi lại phải khai trường hợp tôi đi qua giờ giới nghiêm. Viên trung sĩ Quân Cảnh nói với một người dân ông mập như con heo, về sau tôi mới biết ông ta là thiếu tá vì đêm đó ông ta mặc quần áo ngủ ngồi chơi mandoline ? Ông là bảo viên trung sĩ,

— Cho em đi !

Tôi rất bất mãn vì lời ra lệnh đó nhưng ngôn ngữ của ông ta như thế mới hợp với bộ mặt pui nón đèn dầu dộn !

Tôi được dẫn vào một cái phòng có hai lớp cửa sắt. Phòng đầy mùi mồ hôi và nước汗水. Những binh sĩ còn thức nhìn tôi thản nhiên. Có một cây nến cháy đỏ gần tần. Tôi vào phòng tắm cởi quần áo lấy chiếc nón sắt mức nước tắm. Tôi phải cố gắng ít tiếng động để khỏi đánh thức những người lính khác đang ngủ. Tôi là sĩ quan độc nhất «được» nhất. Họ không biết tôi là sĩ quan vì đêm đó mặc thường phục và đi dép Nhật Bản.

Tôi nằm cạnh một anh lính dù. Anh ta cởi trần. Áo của anh được cuộn tròn làm gối. Trên lưng anh là mây con muỗi bụng càng màu không bay nổi. Tôi



### Thuốc quý

Ông 60 tuổi tới gặp bác sĩ kề lè nỗi khổ tâm : ông vừa cưới một cô vợ trẻ măng mới có 20 tuổi nhưng ác thay Trời chẳng chiều người, mỗi đêm cứ vỗ lời giường là ông buồn ngủ rip cả mắt lại, không còn hoạt động gì được trong lúc cô vợ trẻ của ông chờ đợi. Ông hy vọng bác sĩ sẽ thông cảm phát cho một loa thuốc thần hiệu để cứu ông.

Ông bác sĩ không nói gì, lắng lắng cầm bút kê một cái toa đầy kít những thuốc, chắc chắn phải toàn là thuốc nhập cảng, đưa cho thán chủ. Mắt tười lên ông khách cầm toa thuốc, hỏi :

— Thưa bác sĩ.. Với toa thuốc này tôi có thể... mỗi đêm... ?

Ông Bác sĩ gật đầu :

— Phải, mỗi đêm ông có thể ngủ yên lành mà không phải sợ gì cả. Ông mua đủ những thứ thuốc này cho cả vợ của ông uống, đến giờ vào giường, ông cũng sẽ ngủ như ông vậy.

Lấy dép làm gối. Trong ánh nến mờ, tôi nhìn thấy hàng chữ được viết bằng than :

«Nhà tù là đại học lớn nhất của cuộc đời»

Khoảng 3 giờ khuya, tôi nghe thấy hai lần cửa sổ mở và hai tiếng đèn bước vào. Nến lúc đó đã tắt. Hai bóng người đến nằm cạnh tôi. Tôi vờ nhắm mắt ngủ. Tôi nghe họ kẽ kẽ và biết một anh là lính bộ binh một anh là lính thủy quân lục chiến. Anh thủy quân lục chiến lâm sự :

«Xui cho tôi quá. Hôm nay lại có cả quân cảnh. Phải chi chỉ có cảnh sát thì đỡ rồi. Anh biết không trong đơn vị tôi thằng nào bị quân cảnh bắt về QVTG là đời tàn. Anh biết không, hôm VC đánh Hàng Xanh, vợ tôi bế con nhỏ qua sông rồi hụt tay chìm mất. Sau vợ tôi hóa điên. Hôm đó được tin, tôi bỏ đơn vị về mò xác nó mà không thấy. Tôi nản quá đào ngũ luôn để săn sóc vợ. Anh thấy không giây chừng chỉ tại ngũ của tôi nát bấy đây này vì tôi lội sông đó ! Có phải mình chán quân đội đâu, có anh có em còn zui nữa nhưng thương vợ quá nên mới đến nồng nỗi này».

Sáng hôm sau, tất cả những quân nhân bị nhốt đều được đánh thức để làm vệ sinh, trừ tôi. Trước lúc đó, chúng tôi ăn sáng.

Tôi được ăn sáng một cách khá đặc biệt. Chúng tôi gộp mỗi người 20 đồng cho một anh lính nhỏ con nhất. Phải nhỏ con mới dễ nhảy lên cái cửa sổ có chấn song và giây kẽm gai đó. Sau cái cửa là cây me.

Anh lính nhỏ con đó để tiền vào cái rổ rồi sợi giây xuống bên ngoài. Một lát sau anh ta kéo lên những túi nylon trong đựng sỏi và cà phê đen cho từng người. Tôi mua một bao Ruby và phát cho những người ghen thuốc hút.

Lúc họ ra khỏi phòng, tôi lần thao quan sát. Tôi thấy những hàng chữ viết bằng que diêm vạch trên những vật đèn do nến đốt :

Anh khổ lâm Em ơi ;

Zooc về thăm em nên mới thế này.

Con khổ lâm chúa ơi. Noel 67.

Vì đi Boum của mày mà tao bị nhốt đây Hùng ơi. Tao mong có ngày mày cũng vào đây cho zui.

Cạnh hàng chử trên có hàng chử :

Bố mày vào rồi đây này Hùng ạ !

Chuyện tình : 1 kép + 1 đào + 1 phòng giam

Tôi không nhớ hết được những câu viết trên tường.

Buổi chiều tôi nhớ viên trung sĩ gọi điện thoại đến Liên Đoàn Sinh viên QSHD để được can thiệp. Tôi được tự do. Ngày cả khi bị nhốt, tôi cũng còn tự do, tự do nhìn những hàng chử trên, tự do nhìn đám lá me xanh màu cầm thạch sau chấn song và những vòng kẽm gai rì của phòng giam.

(CÒN TIẾP)

# KẾ / BẢN / MAU

nguyễn thụy long

## CHƯƠNG II

Người đàn bà chủ quán còn ngần ngại, lão Sáu rút hai tờ giấy năm trăm mới toanh ra, đưa một ngón tay lên búng tinh tinh, lão hấp háy nhìn mụ chủ quán :

— Thế nào, có được không chị ?

Mụ chủ quán trả nèn nhanh nhau :

— Chú Sáu chờ cho một chút đi, tôi luộc lại mấy cái hột vịt, đang tính về đây chờ bán é quái.

Lão Sáu ngồi ngặt ngoording, lão uống từng hớp bia, lão thấy mát mẻ vào tận ruột gan, lão phải nghĩ cách, i gay mai, từ ngày mai lão tới mụ Tâm Thành, dù rằng lão không nhớ mụ Tâm Thành là con đươi nào ngày xưa, nhưng lão cũng cù nhận đại, nếu cần lão cũng có thể phịa ra được một chuyện... một mối tình mà ngày xưa lão từng thăm yêu trộm nhớ mụ, a, một mối tình, phải rồi, mối tình đẹp như mối tình trên sân khấu cải lương. Nhưng cũng phải coi chừng, lão coi chừng con mụ vợ ấy cũng chẳng vừa gi, mụ dám ghen lắm...

Lão Sáu cười kào kí trá, lão bóc cái hộp vịt lộn, hộp vịt non bóng te cả lưỡi, nhưng thật là thú vị sao thịt con vịt lộn ngọt đến như vậy... Được



Mụ chủ quán tươi cười hỏi lão Sáu :

— Chú Sáu tối nay gặp được mối ngon hả ?

Lão Sáu cũng tươi cười :

— Chị ạ, có lẽ đời tôi từ đây sẽ thay đổi nhiều, mà thay đổi tốt...

— Hả, anh Sáu nói sao ?

Lão Sáu trả nèn mơ mộng, lão cảm thấy rằng tên chúa Sởi nèi vui mừng của lão :

— Tôi nghĩ rằng từ ngày mai trở đi đời tôi khá hơn, tôi sẽ không còn đạp xe xích lô nữa.

— Vậy là sao, chú Sáu nói tôi không hiểu.

— Con gái tôi đó, con Nhiên chắc chị biết...

— Sao ?

— Nhì lấy chồng khá rồi, tôi cũng có phận nhì.

Lão Sáu cũng cần phải nói tránh đi như thế để giữ thể diện cho con gái, không lẽ lại khai huyễn tội ra rằng con gái mình đi làm điếm. Điều đó không thể được, không thể qua thực thà voi một người mù lão chỉ quen biết sơ.

Mụ bản quán cười với lão :

— Vậy cũng mừng cho anh, thời vây quá được rồi...

Lão Sáu thấy khoan khoái cả ấm lòng, lão từ giã ng bản quán, lão xiêu vẹo băng qua đường, tự nhiên lão muốn ca và thèm dai một bài, lão phải dai dung với mà lão thường dai mọi hôm, những đêm lão nhậu say biết về khuya, lão như một con chó quèn mũi nước dai của mình và quèn đi cả địa điểm mà nó thường dai. Lão bèn đến địa điểm cũ, trước cửa nhà con mụ lầm điều ở đường Gia Long dai một bãi thoa thích. Con mụ đã đi ngủ nên không lái gã như mọi khi. Ông thiệ là sung sướng khi được dai một bãi nước dai lâu đến hai ba phút.

Lão dai xong, lão khệnh khạng đi và cũng quên cả khuya quán như mọi khi.

Khi lão về đến nơi cư ngụ quen thuộc thì những dân ngù đường đã say giấc nồng, chỉ riêng chiếc lều rùa gã ăn mày cự giò còn sáng bếp lò, gã ăn mày cự giò ngồi dựa lưng vào tường, trước mặt là bình trà bằng lon Guizo, cái ly nhựa. Gã nhìn thấy lão Sáu từ đầu đường, gã biết thế nào lão Sáu cũng già sang chỏi, thằng cha lại say quá rồi. Gã ăn mày cự giò thắc mắc từ tối đến giờ vì sự ra đi bí ẩn của con nhỏ Nhiên. Mọi khi dù con Nhiên đi hoang suốt ngày thì giờ này nó cũng về. Con Nhiên có hẹn gã tối nay, con nhỏ không thể quên cái hẹn xác thịt đó được, con nhỏ mời nứt mắt ra mà đã... là mẹ.

Gã ăn mày cự giò nhường mắt lên nhìn lão Sáu. Nhìn cái con chim lủng lẳng tục tùng của lão :

— Thôi cha nội, làm ơn nhốt cái đó lại đi, để vội coi kỹ quá.

Lão Sáu cười nhẹ hảm ràng cái cùi mắt :

— Đè cho nó mắt.

Nhưng dù nói vậy lão vẫn lịch sự cài nút khuy quần lại trước khi ngồi xuống trước mặt gã ăn mày cự giò :

— Cho người anh em một hộp trà được không ?

— Được chờ, có bao giờ tôi tiếc anh đâu, ngồi xuống đây đi tôi đang buồn...

— Ưa buồn, chủ mà buồn ?

Gã ăn mày cự giò rót trà ra một cái ly - muỗn khác :

— Thân phân tài một thằng ăn mày tử cỗ và thân mà không buồn sao được, tôi mẹ cái số phận ăn mày ăn nhất của tôi.

Lão Sáu uống được một hớp trà của gã ăn mày cự giò thiệt vô cùng khó khăn, trà gì mà nóng quá chừng, phải chỉ có một cục nước đá bỏ vô trong ly này. Gã ăn mày cự giò muỗi nhâu cơ hội gởi chuyện về con nhỏ Nhiên :

— Con Nhiên nhà anh đi đâu héng giờ này mà chưa thấy về.

Mọi khi gã ăn mày cự giò mỉ hỏi như vậy thì lão Sáu đã lại chửi thề một câu ròn tan :

— Đủ mà nó đi hoang chờ đi đâu, lại xách bún úi đi cho thẳng nǎo cà rồi.

Lần này lão Sáu cười, hay mắt một cái :

— May đoan thủ coi con Nhiên, con gái tao đang ở đâu.

— Tôi đâu có biết được anh.

Lão Sáu khoái trà, ngửa mặt nhìn lên bầu trời sao chấp chới sau đám lá cây.

— Nếu chủ mày biết chủ mày phải mừng cho nó.

— Tôi không hiểu.

Lão Sáu không thể giấu được, lão cần nói ra sự vui mừng :

— Con Nhiên của tao bây giờ khá rồi, it ra thi nó cũng thoát khỏi cảnh ngủ đường ngủ chợ, mà tao cũng có phận nhờ...

Gã ăn mày cự giò hỏi lại :

— Nghĩa là làm sao, anh nói mập mờ quá tôi không hiểu gì hết trọn.

Lão Sáu suy nghĩ thiệt nhanh, lão vẫn muốn giữ phần giò cho con gái lão, lão phải phịa ra một chuyện nào đó. Lão uống thêm một hớp trà nữa, đặt cái ly ny lồng xuống :

— Có một bà nhà giàu, một bà thiệt là giàu nhện con Nhiên nhà tao làm con nuôi, như vậy cũng yên cho cái thân nó, nó có đường nhở và cả tao cũng vậy. Đến nay con Nhiên ở lại biệt thự của bà ta, sáng ngày mai tao sẽ tới thương lượng.

Gã ăn mày cự giò ngồi nghe một cách lờ là, câu chuyện thiệt lảng nhách, chẳng có gì hấp dẫn hết, gã không tin con Nhiên có số may như thế, có một cái gì đó mờ ám trong câu chuyện này.

Lão Sáu nghĩ rằng mình đã tìm được lối thoát, lão bắt đầu nói bieu vuợn, lão ca tụng người đàn bà nhà giàu nào đó có lòng tốt, lão lè nhẹ nói hoài nói nghe phát chán lên được.

Gã ăn mày cự giò rót thêm trà vào ly của lão Sáu :

— Uống trà đi anh Sáu, uống đi rồi về ngủ, khuya quá rồi.

— Không, tao không thấy buồn ngủ, hôm nay tao muốn ngồi nói chuyện với mày đến sáng.

Gã ăn mày cự giò mỉm cười lắc đầu :

— Tiếc rằng tôi cũng buồn ngủ rồi...

(CÒN NỮA)

# ĐỜI MUÔN MẶT • ĐỜI MUÔN MẶT

## AM NHẠC

### Buổi trình tấu nhạc thính phòng tại Đà Nẵng

Ngày 19 tháng 3 năm 1972 vừa qua, Trung Tâm Âm Nhạc Nguyệt Cầm ở Huế đã vào Đà Nẵng trình diễn một chương trình nhạc Tự Bình Phòng do Hồ Việt Mỹ Đà Nẵng bảo trợ. Chương trình đã kéo dài suốt hai tiếng đồng hồ qua các tiết mục: Độc tấu các loại nhạc khi cõi truyền Việt Nam, trình tấu nhạc cõi điện Tây Phương và phần ca nhạc. (định kèm chương trình).

Buổi trình tấu đã thu hút được khoảng gần 600 khán thính giả ngoại quốc và Việt Nam. Mở đầu chương trình nhạc sĩ Vĩnh Tuấn trình trọng trong bộ quốc phục độc tấu đàn tranh và Tỷ Bà lần lượt các bản: Lưu Thủ, Kim Tiền, Tứ Đại Cảnh, Cò Bản, Nam Ái, Quả Phụ. Bầu không khí rộn rịp của thính đường như ngừng lại khi tiếng đàn cất lên sau lời giới thiệu dịu dàng của một cô gái Huế: Bay giờ xin quý vị hãy quên mọi phực tạp của cuộc sống hôm nay và hãy yên lặng thật yên lặng để thả cho hồn bay xa theo tiếng đàn. Mọi người đã say sưa theo dõi tiếng đàn trong hơi trầm ngào ngạt tỏa ra khắp cả thính đường.

Tiếp theo là phần Nhạc Cõi Điện Tây Phương:

Độc tấu Guitare, song tấu Clarinet-Piano và độc tấu Piano của các tác giả: Mozart, Maranilla, Chopin, Mendelssohn v.v.

Do các nhạc sĩ: Vĩnh Tuấn (clarinette), Minh Chiêu, Nguyễn Văn Phong (Piano) Võ đại Lợi (Guitare) lần lượt trình tấu.

Kết thúc chương trình là phần Ca Nhạc do các cô Thanh Loan Mỹ Hạnh, Thu Cúc với sự phụ dệm Dương cầm của nhạc sĩ Bùi Đăng Hà; Các nhạc phẩm được trình bày là: Dạ khúc, Mỗi tình xa xưa,

Gởi gió cho mây ngàn bay, Em đến thăm anh một caièu mưa v.v.

Buổi nhạc Thính phòng đã kết thúc lúc 20 giờ trong sự tán thưởng nhiệt liệt của khán thính giả.

(BÍCH THANH)

## KHOA HỌC

### Chứng nghiệm cho Einstein

Nhà bác học Einstein đã tạ thế gần 10 năm nhưng các lý thuyết vật lý học do ông đưa ra vẫn còn tiếp tục được mang ra chứng minh bằng thí nghiệm, dù Einstein đã dùng toán học chứng minh trên lý thuyết rồi.

Thuyết tương đối của Einstein đề ra một ý tưởng làm điều đầu mội người, người bình dân cũng như các nhà bác học, Einstein cho rằng thời gian sẽ qua chậm đối với một vật thể chuyển động so sánh cùng một vật thể đứng yên (ý niệm thời gian ở đây là thời gian vật lý chứ không phải thời gian tâm lý đâu).

Nói đơn sơ như vậy: Một người đứng yên, một người di động, Đối với người đứng yên thời gian trôi qua sẽ dài hơn đối với người di động. Nhưng dài hơn bao nhiêu? Thưa chỉ dài hơn một phần tỷ tỷ của một giây đồng hồ. Nếu tốc độ di động càng cao thì khoảng chênh lệch đó càng lớn.

Nói vậy thì dễ nhưng để được thì khó. Thứ nhất là làm sao tạo được sự chênh lệch tốc độ thật lớn. Thứ hai là làm sao có đồng hồ thật nhạy, để được một phần tỷ của một giây?

Vào tháng 10 năm ngoái, nhà vật lý học Joseph C. Hafele ở ĐH Washington và nhà thiên văn học Richard Keating đã dùng những chiếc đồng hồ nguyên tử để thực hiện cuộc thí nghiệm chứng minh lý thuyết của Einstein.

Có lẽ nhiều yếu tố khác có ảnh hưởng tới cuộc thí nghiệm mà các nhà bác học chưa kiểm soát được. Nhưng dù sao, lý thuyết về chiếc đồng hồ của Einstein đã được chứng minh.

rung động 9 tỷ 192 triệu 631 ngàn 770 lần trong một giây (9.192.631.770) con số đó đã được do lường chính xác. Dùng đồng hồ đó ta có thể do lường các khoảng thời gian một phần 9 tỷ giây đồng hồ một bài kinh theo ngôn ngữ Phật giáo.

Hai nhà bác học đã dùng năm chiếc đồng hồ nguyên tử để thí nghiệm. Một chiếc đồng hồ đặt ở Hoa thịnh Đốn, nghĩa là đứng yên đối với trái đất. Bốn chiếc đồng hồ đặt trên máy bay phản lực bay vòng quanh trái đất. Khi máy bay về hướng đông, theo chiều quay của trái đất, thì đối với một quan sát viên ngoài không gian 4 chiếc đồng hồ trên máy bay đã di động nhanh hơn cái đồng hồ ở Washington, nghĩa là thời gian của chúng sẽ chạy chậm hơn. ngược lại khi chiếc máy bay bay về phía tây, thì vẫn đối với một quan sát viên ở ngoài không gian 4 cái đồng hồ bay sẽ di chuyển chậm hơn cái đồng hồ ở Washington, nghĩa là thời gian của nó sẽ chạy nhanh hơn.

Sau khi đã tính toán cả các yếu tố ngoại vi có ảnh hưởng tới đồng hồ như nhiệt độ, độ ẩm, từ trường của địa cầu vv, các nhà bác học mới dày dặn công bố có kết quả.

Cuộc thí nghiệm tổn bao công trình và ngày giờ đó đã chứng minh lý thuyết Einstein là đúng.

Theo lý thuyết, làm toan trên giấy tờ, thì 4 chiếc đồng hồ khi bay về phía đông sẽ chạy chậm đi 40 phần tỷ của một giây, và khi bay về hướng Tây sẽ nhanh lên 275 phần tỷ của một giây.

Kết quả trên thực tế chỉ đạt được 5 phần trăm trong trường hợp thứ nhất, và 30 phần trăm trong trường hợp thứ hai.

Có lẽ nhiều yếu tố khác có ảnh hưởng tới cuộc thí nghiệm mà các nhà bác học chưa kiểm soát được.

Nhưng dù sao, lý thuyết về chiếc đồng hồ của Einstein đã được chứng minh.

ĐỜI

## LỆ THANH

(tặng Trần Ngọc Kim — Phan thiết)

đừng nghĩ đến anh làm gì nghen Thành  
khi lá mùa xuân chết rũ trên cành  
khi tiếng chuông chiều với lời cầu nguyện  
theo gió hòa vang trên nền trời xanh

đừng nghĩ đến anh làm gì nghen Thành  
hoa buồm ngày xưa tan vỡ mong lành  
anh biết dời anh dệt băng nước mắt  
tim đau buồn và tương lai mong manh

đừng nghĩ đến anh làm gì nghen Thành  
thương nhớ làm chi thân xác vỡ vàng  
em cứ cười vui xem đời chém giết  
xem chiến tranh này khai tử tên anh!

đừng nghĩ đến anh làm gì nghen Thành  
nợn gió chiều nay sao quá lạnh lùng  
anh ở đây nghe núi rừng thồn thức  
nhớ tuổi thơ mà coa tim rung rưng!

BenHet 3-3-72

NGUYỄN THANH KIM KBC 6419



## TÌNH HỒNG

anh tan vào vườn thơ ngây của bé  
để gió về ren rỉ khóc mê hoang  
anh tan vào mùa xuân anh mới lớn  
lập bướm vàng hây đầm đuổi hôn anh...

## THUNG LŨNG CỦA HỒN ANH

như giọt nắng như hồn anh run rẩy  
bé u sầu liếm mộng giữa thiên thu  
anh sợ quá trời ơi anh chết đuối  
trong mắt biếc của bé thơ đợi chờ...

NGUYỄN THƯƠNG HOÀI

## CHO NGÀY XUÂN PHAI

ngày xuân mây trắng bay về phố  
nửa cánh ân tình theo gió xuôi  
anh thấy em cười trong mắt biếc  
dường vắng mênh mông rực rỡ đời

ngày xuân còn lại nhàn hoa sứ  
lác đác vài bông phảng phất tình  
anh thấy em buồn qua lối nhỏ  
tay tròn xuân mộng chín cô đơn

ngày xuân chỉ tiếc dòng sông trắng  
con nước vàng phai rẽ cuộc đời  
bến Bắc ngàn năm tàu vĩnh biệt  
bờ Nam mòn mỏi nhớ thương người

ngày xuân vẫn cứ ngày xuân đến  
thêm sáng vào thơ ánh mặt trời

NGUYỄN THẢO NGUYỄN

(Ninh Hòa)

## ÂM ĐIỆU

o một đứa bé chạy rong ngoài đường  
ôm trái tim ném vào dây phổi  
nó khóc, nó cười  
tặng cho đời bao nhiêu ý nghĩa  
chỉ còn trên hàng cây  
nỗi xôn xao của gió  
cô một bóng in trên vỉa hè  
thơm sợi tóc dài của mây  
người đi đường đi qua rất chậm  
so từng sợi tóc hư vô  
nỗi con tim theo từng giọt nắng  
gục đầu trong hồn mê  
vết bóng mát hơn yêu cuộc đời...

LUÂN VŨ



## DOÃN QUỐC SỸ

# Luận về tiểu thuyết

(TIẾP THEO)

### III

#### Tiểu thuyết với các ngành liên hệ

Trong văn chương, thật đơn sơ, ta phân chia ra văn xuôi và văn xuôi. Phải chăng ngôn ngữ thi ca với ngôn ngữ văn xuôi khác nhau ở chỗ ngôn ngữ thi ca chọn lọc hơn, cô đọng hơn, gọi cảm hơn ngôn ngữ sử dụng trong văn xuôi? Có người phản đối cho rằng thiếu gì bài thơ lời lẽ rất bình thản, đơn giản như ngôn ngữ thường thời, đôi khi cũng sống sượng nữa (dùng cái sống sượng để gọi cảm.) Hoặc giả cần cù vào hình thức ngát câu, xuồng giòng để phân biệt vận văn với tản văn? Thị chúng ta hẳn chẳng đã có những bài thơ xuôi hình thức cũng không khác một bài văn xuôi cho lắm.

Sự phân chia nào khi đây đến tận cùng của phân tích cũng gấp những phân văn như vậy. Dù sao đi nữa thì trong thi ca qua thực lời và ý luôn luôn có khuynh hướng cô đọng nói ít mà gợi nhiều, chứ không thường ngôn tạo kỳ ý như trong Lè văn xuôi.

#### BA BỘ MÔN VĂN CHƯƠNG CỘ NHẤT :

Ba bộ môn văn chương chính yếu và cốt nhất trong văn học cổ điển Tây phương là anh hùng ca, kịch thơ và thi ca trữ tình. Anh hùng ca dài hơn cả rồi đến kịch thơ, thơ trữ tình ngắn nhất. Vào thời cổ loại thơ này được ngâm hát theo với nhịp đàn ly tao LYRE do đó mà thành tên LYRIC, nội dung nói lên tình tự của thi nhân và những niềm thương nhớ riêng tư chẳng hạn,

#### BAB BỘ MÔN VĂN CHƯƠNG MỚI:

Sang thời đại mới này, vẫn nhìn sang văn học lây Phương, ba bộ môn chính được phân biệt là: thi ca, kịch, và tiểu thuyết.

Về bộ môn thi ca ngoài loại trữ tình để nói trên còn các loại khác như thơ phùng thích, thơ triết lý, thơ tả thiên nhiên. Anh hùng ca xưa nghênh ngang một cõi, sang thời đại mới này chỉ được coi là một loại thi ca mà thôi.

Kịch bao gồm cả kịch thơ cùng thoại kịch; bi kịch, hài kịch và bi hài kịch.

Còn tiểu thuyết đây là gộp chung cả các loại truyện dài, truyện ngắn và tản truyện (truyện vụ).

#### Tiểu thuyết và thi ca

Nhìn lại văn học cổ điển Tây Phương xưa, so sánh tiểu thuyết với loại thơ trữ tình cũ — LYRIC — ai dam phủ nhận tiểu thuyết cũng dày rầy những trang lịch sử đạt dào? So sánh với loại anh hùng ca xưa — EPIC — tiểu thuyết cũng là loại văn thuật truyền, chỉ có điều khác một đẳng thuật bằng thơ, một đẳng thuật bằng văn xuôi.

#### MẪU SỐ CHUNG GIỮA TIỂU THUYẾT VÀ THI CA : CON NGƯỜI :

Theo Bliss Perry, tác giả A STUDY OF PROSE FICTION (1) thì mẫu số chung của thi ca và tiểu thuyết bao giờ cũng là con người. Đó trong thơ hay trong tiểu thuyết thi nhân hay tiểu thuyết gia có trời mây, non nước thi thoảng chỉ là tá cát bối cảnh sinh hoạt của con người, nhìn bởi con người và những nguyên liệu đó, cả ngôn lẫn cảnh, khi từ ngoài thực tế vào

nhà phẩm văn chương — thi là hay tiểu thuyết — đều đã qua ốc trưởngtựng của thi, và giai mà được chọn lọc lại, nhão nặn lại, sắp xếp lại. Cứ thế mới gọi là sáng tác để lưu giữ cá tính của từng tác giả chứ

kịch chờ để đọc (kịch truyền thành chẳng hạn) cũng có giá trị riêng đấy nhưng không được đề cập đến ở đây: (2)

#### NHỮNG YẾU TÍNH NỘI DUNG MỘT Vở KỊCH:

Vẫn Bliss Perry, trong tác phẩm thượng dẫn, đã phân tích ranh mạch những yếu tố nội dung, cũng như kỹ thuật xây dựng một vở kịch năm màn có điều như sau:

**NHẬP KỊCH (EXPOSITION) :** Hồi một của vở kịch năm màn có điều tất nhiên phải khởi đầu bằng cách giới thiệu nhân vật chính cùng hoàn cảnh kịch để đưa khán giả vào dần cốt truyện.

**BIẾN CỔ KHỎI ĐẦU (THE EXCITING MOMENT) :** Khoảng giữa hoặc gần cuối hồi một khán giả chứng kiến biến cố khởi đầu làندầu mối eo biển bao nhiêu biến cố kế tiếp. Lấy vở MACBETH của Shakespeare làm mẫu thì BIẾN CỔ KHỎI ĐẦU là lúc ba mụ phù thủy xuất hiện trước Macbeth và Banquo gữa cảnh đồng hoang gác thời lộ gác và nói lên những lời tiên tri. Ở kịch Hamlet (5) cùng tác giả, thì BIẾN CỔ KHỎI ĐẦU là lúc hồn ma hiện ra trước Hamlet.

**— ĐỘNG TÁC RÒN RẬP :** Hồi hai, hồi ba: các biến cố ròn rập, động tác ròn rập, tình cảm và ý chí các nhân vật va chạm nhau tạo lửa các tình tiết đan lót nhau rồi mù dày đặc...

**— TỘT ĐIỂM KỊCH TÍNH (CLIMAX):** Tột cao điểm này thường đặt tới vào khoảng giữa hồi ba. Nếu ví với một phi đạn bắn lên, đạn đạo bình cầu vòng thi khoảng này là khoảng quanh bình tạm lửi trước khi phi đạn chúc đầu rơi xuống. Thời gian này khán giả hồi hộp chứng kiến cảnh thiện ác bành tan côn giằng co bất phân thắng bại.

Tuy nhiên, với kỹ thuật tinh vi thi kịch vào giai đoạn climax này cũng chỉ mới khiến khán giả nín thở hồi hộp theo dõi, mà chưa khiến khán giả phải hồi hộp và bị kích thích đến tối đa. Bởi lẽ giàn đài giày phút đó phải dành cho khoảng gần kết thúc hạ màn. Như hệt trái tai nạn đạn rơi xuống khivua trúng đích thì nổ ầm. Tột điểm kịch tính trong MACBETH là vào

lúc vua Duncan xa giá tới thăm vợ chồng Macbeth, bè ngoài nhà vua được tiếp đón nồng hậu, nhưng ý nghĩ ám sát vua để đoạt ngôi báu càng da diết trong tâm trí cặp vợ chồng bạn nhau của tham vọng liên cuồng này.

(CÒN NỮA)

(1) Xin đọc SBD chương «Prose Fiction and Poetry», pp 28-47.

(2) Những yếu tố của một vở kịch cổ điển, sự khác biệt giữa bi kịch và hài kịch sẽ được trình bày ở phần PHỤ LỤC.

(3) Xin so sánh với chương «Fiction and The Drama» Bliss Perry, A STUDY OF PROSE FICTION, pp 48-72.

(4) Nội dung vở kịch Macbeth xin xem phần Phụ Lục sau đây.

(5) Cũng xin đọc nội dung ở phần phụ lục.

#### THUỐC SÂU RĂNG VIỆT NAM NAM KÝ

Phát minh từ đời nhà Lý (V.N.) kinh nghiệm đã 800 năm! Linh diệu phi thường!

Có bán nhiều nơi tại Hải Ngoại. Của người già. Cũng được kể nghiệp. Phát triển tại các quốc gia cư trú Hải Ngoại.

— « Bí Pháp » của giòng họ Nguyễn Quang già truyền ở Bắc Việt Nam.

**KIỆN TOÀN BỘ RĂNG I  
CHỐNG HỌA NHỒ RĂNG I** (Coi toa rõ. K.S. 1387 — 1965).

**THUỐC HAY GIÁ RẺ :** Phụng sự quê hương V.N. Phụng hưng kinh tế Xứ sở — Phụng vụ đồng bào Quốc Nội.

**PHAT HÀNH TẠI NỘI QUỐC :** Cao 50\$. Nước 35\$ sấp lén. Đóng Nam A: Cao: 500\$ — Ngoài DNA; — giá còn lên tùy đường Hàng Không Quốc Ngoại. NAM KÝ 1083A Đại lộ Hậu Giang và 270 Rạch Cát. (cây sắng Shell Ngã Năm — Mũi Tàu Phú Lâm Cholon). (Cua Hậu Giang — Rạch Cát)



(TRUYỆN NGẮN 2 KỲ ĐĂNG TRỌN)

## NGƯỜI KIA

PHÓNG TÁC THEO CUỐN « L'AUTRE »  
CỦA JULIEN GREEN

TRẦN TỬ

### LỜI NÓI ĐẦU

Tác phẩm đầu tay Mont Cinere cho đến cuốn *L'autre*, Julien Green luôn đem đến cho bạn đọc cái duyên dáng độc đáo và riêng biệt của ông, một thứ duyên dáng khó mô tả vì nó là cảm xúc sống. Ông đọc sê như đi lạc vào một khu rừng không có đường mòn sẵn để bắt chót được những bí ẩn, lắng nghe những tâm hồn.

*L'autre* là bi kịch sống giữa hai người yêu nhau vì những ham muốn tàn bạo hối tiếc chiến, khi họ vừa mới lớn lên. Nhưng chiến tranh đã chia rẽ hai người. Chàng bị bắt làm tù binh trở về một mảnh đất, trong khi ấy nàng lại « giao du thân mật » với quân thù ngoại quốc, xô bồ bừa bãi.

Lúc mới yêu nhau, chàng trai đã cố sức lầm cho người con gái mất lòng tin và chàng đã thành công hoàn toàn. Nhưng bây giờ, chàng lại có niềm tin và cảm thấy chính chàng đã đem lại cho người chàng yêu mười năm trước tất cả những điều khôn nã. Do

đó, trước khi vào một nhà tu lớn, chàng đi tìm để cứu vớt nàng.

Chàng đi tìm Nàng để cứu vớt. Vì chàng hồi hồn? Hay chàng đi tìm Nàng vì yếu đuối?

Họ gặp được nhau, những đồ vỡ đã làm cho cả hai người không hiểu nhau, gần gũi nhau.

Đoạn dười đây là tâm sự của người đàn bà. Nàng kể lại những may mắn cuối cùng, những cố gắng vô ích trong lần gặp gỡ này.

xx

Bi kịch này cũng là bi kịch của nhiều người Việt Nam sống trong một khung cảnh tương tự. Chúng tôi đã Việt hóa nhân vật và câu chuyện cho nó gần gũi với bạn đọc. Vì trong chúng ta, chiến tranh chắc chắn sẽ làm cho chúng ta có khá nhiều Túy và khá nhiều Trà Mi tên Việt nam của hai nhân vật trong truyện,

TRẦN TỬ

Trà Mi nghĩ thầm: « Nếu mình tình không sai thì ngày hôm nay là ngày cuối cùng Túy còn ở lại Huế. Cứ nghĩ đến chuyện Túy còn ở Huế và nàng còn có thể gặp chàng, Trà Mi lại cảm thấy buồn da diết tuy nàng vừa cầu mong chàng đi thực xa; Túy có ở xa thì mới hy vọng không bao giờ thành sự thực là cơ gặp lại Túy mới không dẫn vật nàng.

Không thấy đói Trà Mi thả bộ đi đến hồ Tịnh Tâm, còn vàng người vào những lúc còn sớm như giờ này. Những chồi xanh mới hé, những nụ hoa vừa chồi nở cùng với cành bút lùn lo như chế diễu nàng. Dù cảm thấy như vậy, Trà Mi vẫn ngồi lại ở đây để đếm thời gian trôi qua cho những khổ đau lắng xuống dần dần. Lúc này, Trà Mi thấy hết sức khổ sở vì sự vô ích của cuộc thử thách nặng nề này. Túy cứ ở trong ái, thay vì đến Huế, để cho Trà Mi khỏi phải nghĩ đến chàng có phải hay hơn không? Chàng đến để làm gì cho Trà Mi?

Chẳng có gì hết. Túy đã xoa dịu được lương tâm chàng bằng cách xin lỗi Trà Mi. Nàng biết sự ích kỷ của đàn ông. Túy chỉ cần lòng chàng yên ổn mà thôi! Còn những khổ đau của Trà Mi chàng quan tâm bao nhiêu đối với Túy, chàng sẽ vào tu viện, nhẹ nhàng thanh thản!

Chập tối Trà Mi mới về nhà, kéo kín màn cửa để được nằm yên trong bóng tối. Vâng, chỉ có thế làm được co chứng này mà thôi vì đã ngủ liền ngay sau đó.

xxx

Những tiếng ồn ào dưới bến sông đã đánh thức Trà Mi. Lúc bấy giờ, ánh đèn đường chiếu xiên qua cửa sổ, vè lên phòng Trà Mi những vạch ánh sáng dài. Trà Mi ngồi dậy rồi đi mở cửa sổ trông xuống bến.

Lúc đầu Trà Mi chỉ thấy có mấy người đàn ông tụ lại một chỗ và nói lớn tiếng mà thôi. Nàng phải đợi một chốc họ mới tan ra để cho nàng thấy rõ quang cảnh dưới áy.

Trên vỉa hè, một tấm «bạt» phủ kín nửa thân hình một người đàn bà để thò đôi chân không ra ngoài. Thân mình người bất hạnh có vẻ nhỏ nhắn, mảnh dẻ...

Với Trà Mi đã được chứng kiến năm hay sáu vụ tự tử, vụ này cũng là một bi kịch tầm thường buồn rầu. Mùa Xuân là mùa của hội hè đình đám vui vẻ đồng thời cũng là mùa của khổ đau thất vọng.

Như bị một sự tờ mờ bệnh hoạn thúc đẩy, Trà Mi vén màn lên để nhìn cho rõ cái cảnh đê sơ ở dưới áy. Nàng có cảm tưởng là ngời xấu số này còn trẻ và thấy chân của bà giồng hệt chân của nàng. Nàng nghĩ là người đàn bà này ít nhất cũng có đủ can đảm để bước cái bước định mạng thay cho Trà Mi. Nàng nghĩ là nếu nàng là bà ta, nàng sẽ nhảy xuống sông tự tử y như bà ta vậy...

Một chiếc xe cứu thương rú còi inh ỏi lao đến giữa lục Trà Mi đang miên man nghĩ ngợi và đàm

đồng bu quanh lại mỗi lúc một nhieu thêm biến cho Trà Mi không thấy được gì nữa. Nàng trở lại giường sau khi khép kín màn cửa sổ.

Bỗng nhiên một ý nghĩ loé lên trong đầu Trà Mi như một mệnh lệnh không thể cưỡng lại được, phải thi hành ngay tức khắc. Một phút sau, trước ngọn đèn bàn vừa bật sáng, Trà Mi cầm cái viết một lá thư chắc chắn không đến tay người nhận, vì nàng không biết địa chỉ của Túy.

«Anh thân yêu,

«Viết cho anh, với em, hình như là một cách để có anh ở cạnh em vì thiếu anh, em như ngộp thở. Em yêu anh và đau khổ lắm. Yêu anh và đau khổ có thể giết chết em nếu em gặp lại anh. Nhưng Túy ơi! Em muốn chết như vậy, sung sướng mà chết»

Đang viết Trà Mi chợt nhớ rằng nàng đang viết cho Túy kia. Túy của năm xưa — Bây giờ không còn nữa. Túy trở nên phân vân hơn nhưng vẫn viết tiếp :

«Đừng nói với em là anh đã thay đổi là bấy giờ không thể được nữa rồi. Nếu em được ôm lấy anh, anh sẽ thấy thời gian sẽ hủy diệt trong tình yêu. Em van anh hãy trở về trong thế giới người sống. Tôn giáo chỉ làm cái việc giết chết quả tim của anh. Còn em, em sẽ đem đến cho anh, hơi ấm của tình người có thể xoa dịu nỗi đau khổ. Và chung minh sẽ tìm lại được mảnh vườn cũ...»

Nhưng viết những điều này để làm gì khi Túy sẽ không bao giờ đọc đến?

Thế là nàng lại xé vụn lá thư, ném vào giỏ rác.

xxx

Đang cởi quần áo để nằm thì Trà Mi nghe có tiếng gỗ cửa. Tiếng gỗ cửa trong một lúc yên lặng và tối tăm như lúc bấy giờ — vào khoảng 10g30 đêm đã làm cho Trà Mi giật nẩy cả mình; nàng đứng chết trân trong mấy giây đồng hồ liền.

Bên ngoài, người gỗ cửa đợi mấy giây đồng hồ rồi gõ lại lần thứ hai, tiếng gỗ nhẹ nhõm nhẹ, kín đáo. Đến lần gõ cửa thứ ba, người gỗ mới biếu lộ sự nóng nảy bức bối của mình. Trà Mi hiểu được ý nghĩa của tiếng gỗ cửa này; nàng thấy rùng mình khi nghe ngời ở ngoài lèo tiếng gọi nàng :

— Trà Mi ơi,

Nàng cuống lên! Trời ơi, không thể được mà... Nhưng chuyện đã xảy ra rồi đó. Nàng mở cửa!

Bên ngoài, Túy đầu trần đứng ngoài ngưỡng cửa như bước vào phòng không nội. Mặt Túy trang bệch nhưng lông mày nhíu lại nhìn Trà Mi trừng trừng khiến nàng đậm hoảng. Nàng nghe có một tiếng nói xa lạ — tiếng nói của chính nàng — cất lên hỏi Túy :

— Có chuyện gì vậy, anh?

Túy há miệng ra nhưng Trà Mi biết là chàng sẽ không nói được gì hết. Nàng lặng lẽ cầm lấy tay

Túy đặt vào phòng. Túy để yên cho Trà Mi dứt đi như một đứa con nít. Nàng thảng ngỡ là Túy đã phát điên, độ ngọt Túy buông tay ra ôm chặt lấy Trà Mi, cõi ma vào má nàng. Chàng khóc, nước mắt rớt đầm mặt Trà Mi. Rồi Túy nói một hơi :

— Anh tưởng là em chết rồi Ban này, có một người đàn bà nhảy xuống sông tự tử. Anh cứ ngỡ là em...

Buông Trà Mi ra, đi gieo mình xuống gốc chiếc canapé, Túy lấy tay dụi mắt và nói :

— Anh đã hành động như một thằng khùng. Anh có đủ sức để bỏ đi thầm... Trà đừng buộc tội anh nhé.

Trà Mi ngồi ghé xuống cạnh Túy và nói : một cách dịu dàng :

— Tại sao lại buộc tội anh ? Em đã cầu xin anh trở lại và anh đã trở lại. Như có phép lạ vậy.

Túy ngược mắt nhìn lên Trà Mi và hỏi :

— Em đã cầu xin ?

— Đẹp

— Không có phép lạ đâu, Tôi nào anh cũng có mặt ở ngoài cửa phòng em... phép lạ là em đã cầu xin... Em có gì cho anh uống một chút không ? Lạnh quá !

Túy bị lạnh sao ? Trời rất mát nè Trà Mi thường mở một cánh cửa sổ nhưng nàng vội đóng lại và lục tim trong tủ búp phê ra một cốc rượu mạnh ngọt bung lại. Sự xúc động làm cho Trà Mi run bần bật và suýt đánh rơi cốc rượu. Đặt ly rượu lên một cái kỷ gần Túy, Trà Mi nói :

— Em chỉ có thứ này thôi. Anh uống trà hay cà phê để em đi pha ?

Túy lắc đầu đáp lại một cách ngờ ngẩn :

— Không, anh không muốn gì hết.

Trà Mi nói :

— Em thấy anh có vẻ bối rối quá. Có việc gì vậy anh ?

Túy cầm lấy hai tay Trà Mi và ngược mắt nhìn nàng van nài :

— Lẽ ra anh không nên trở lại với em mới phải. Anh đã sai lầm lớn khi viết thư cho cô Thê để nói thám về em và anh muốn tự buộc tội mình. Em đâu có thể hiểu được mối bão khoan lo lắng của người vừa có lại niềm tin...

Khi xé lại cuộc đời của anh..Trà ơi ! Ngồi lại gần anh đi em !

Trà Mi lại ngồi ghé xuống trong khi Túy vẫn giữ chặt lấy tay nàng :

— Phải ! Khi xét lại kỹ mỹ từng giờ một của cuộc đời trong những ngày đã qua, làm sao anh khỏi thấy được em, bởi vì chính em, một mình em mà thôi là người anh cần tìm kiếm ?

— Anh đã tìm kiếm em sao ?

— Ô ! Anh đã không chịu thú thực với chính mình việc anh tìm kiếm em, em có hiểu không ? Lúc bấy giờ, đang bị khủng hoảng nặng nề tin người, anh vẫn không quên được em, trái lại hẳn. Vả anh thấy anh có nhiều chuyện phải tự lén án mình ; anh đã lôi kéo em đi vào sai lầm tội lỗi,

— Đừng nói như vậy, anh. Tình yêu đâu có phải là tội lỗi, sai lầm...

— Anh đã bị ngây ngất vì ái tình, ai tình xác thịt hơn cả những lúc anh hăng hái đến với Thiên Chúa nhất. Anh viết thư cho cô Thê để biết Trà Mi bấy giờ ra sao rồi. Lúc đầu anh chỉ cần biết địa chỉ để viết thư xin lỗi em mà thôi ; nhưng kỳ thực, bên trong, không phải anh cần những thư ấy thực sự.

Trà Mi gật đầu :

— Đừng nhắc lại chuyện cũ nữa, anh !

Dù dâng, Trà Mi ôm lấy cổ Túy và nghĩ thầm : «Bây giờ, Túy là của mình rồi. Minh chỉ có việc đợi nữa mà thôi.»

Túy nói tiếp :

— Thư trả lời của cô Thê đã làm cho tim anh đau nhói. Những gì anh được biết đã làm cho anh đau đớn cực độ nhưng đồng thời những gì nơi lá thư cũng đem lại cho việc đi tìm em có đủ lý do chính đáng. Anh coi việc đi tìm em là một bỗn phận. Viết thư cho em mà thôi chưa đủ. Anh muốn gặp em, ráng sức trả lại cho em niềm tin mà em đã bị mất vì anh

Trà có hiểu không ? Lúc bấy giờ anh thành thực nghĩ như vậy thực sự nhưng đồng thời, anh lại muốn dấu cả chính mình rằng anh biết là anh đã bịa, anh là bịa,

Một lần nữa, trước mắt của Túy lại trahi lớp kính nơi đôi mắt của chàng. Cứ một lời thư nhận nỗi của Túy rõ ràng hơn thê nữa không đối với Trà Mi. Nàng đã chép ngay được Túy hoàn toàn. Nàng phát run lên vì mỉm hạnh phúc khó mô tả và ôm lấy bờ mặt ông thánh tử đạo của Túy, dài lên miệng chàng một cái hôn dài.

xxx

Khi đèn tắt, căn phòng trở nên tối thiui, Trà Mi có cảm tưởng như đang cùng với Túy trượt xuống một hố sâu. Con người nàng đang xiết chặt không phải là Túy của nàng năm xưa mà một con người ham muốn xác thịt đến điên cuồng khiến cho nàng đâm ra hoảng sợ. Ngoài ham muốn đến cuồng loạn, còn có một cái gì mới mà ban đầu Trà Mi không hiểu được ý nghĩa. Những lời yêu thương của Túy thủ thỉ bên tai Trà Mi chỉ dành lửa được chàng mà thôi.

Nhưng chỉ trong chốc lát. Trà Mi hiểu rằng con người bị dâm mê làm mất sự tự chủ này (trong khi nàng hoàn toàn sáng suốt) cũng đang chống lại nàng sôi nổi không kém. Cố nhiên Túy đang yêu và Trà Mi chẳng có gì để nghe ngờ hết.

(CÒN TIẾP)

### CÁO LỐI

Vì nhà văn Cung Tich Biền bạn việc nên truyện dài «Nỗi Lòng Người Phương Đông» tạm ngừng 1 kỳ. Xin bạn đọc thông cảm.

# NHÓM BÁCH VIỆT

PHẠM NGA ghi

## Thình lình giữa vùng nhạc trẻ

Nhóm Bách Việt ra mắt lần đầu tiên trong một tình cảnh khá trái cua đến buồn cười... Ngày nhạc trẻ ngoài trời tháng 1/72 vừa qua tại Thảo cầm viên Saigon: Trước mắt hàng chục ngàn khán giả gồm toàn các bạn trẻ hippy, giữa những cây đàn điện, ampli toàn hiệu USA hay Nippon, có thể nói anh em nhóm Bách Việt đã đột kích bầu không khí nhạc trẻ bằng những cây đàn tranh, đàn dây, ti bà, trống cơm của họ. Trước khi cười rộ và la ó, đám khán giả trẻ đã tròn mắt ngạc nhiên đến nỗi nhóm Bách Việt đã thú nhận là họ lúng túng rất lâu về sự không giống ai của mình, cả giọng hát nữ Lê Ba cũng không dám bước ra.

Thành phần hiện thời của Bách Việt gồm:

— Kiệt, tốt nghiệp Quốc gia âm nhạc, chơi ti bà, sáo, đàn kim, đàn sến.

— Đào duy Anh, cũng tốt nghiệp QGÂN, thủ đàn cò, độc huyền, đàn tranh.

— Châu đệm bass và sáo.

— Sơn đệm guitar

— Thảo, tay trống chính hiệu kích động nhạc xuất th ân từ ban The Sunshines cũ.

— Hai giọng ca nữ: Lê Ba và Ngọc Thành (tốt nghiệp QGÂN, đoạt giải đàn tranh 1970 mới gia nhập).

Nhóm Bách Việt đã khởi tập dưới từ đầu năm 71, lúc đầu chỉ có 3 người: Kiệt, Châu, Duy Anh. Trong vòng mấy tháng xuất hiện ở các môi trường đáng chú ý: Tivi Đại học y khoa Saigon, Y khoa Minh Đức, Hội quán Cây Tre và hiện đang trich diễn tại phòng trà Queen Bee các tối cuối tuần.

## Đề cao quốc nhạc

Phóng viên Đời đã gặp nhóm Bách Việt tại một quán Café trong tận cù xá Lũ Gia Phú thô. Căn phòng dùng làm nơi hội họp, tập dợt được trang hoàng chẳng dinh líu gì tới quốc hồn quốc túy cả: bích chương Psychedelic, ảnh ca sĩ tóc dài, hình ở trường Love, Peace Now... vv.

Trong phong cách hết sức trẻ trung, các anh em Bách Việt đã cho biết mọi cố gắng của họ là nhằm đề cao quốc nhạc, phổ biến dân ca đủ màu sắc 3 miền và cả sắc dân thiểu số. Lối làm việc của họ là cải biên sáng tác, tức là lấy các bản nhạc cổ truyền soạn lại hay thêm vào bằng hòa âm tây phương.

Anh Kiệt đã nêu ngay một thí dụ để hiểu là bài nhạc cổ: Kệ Thị Chung, nguyên của một tác giả rất xưa là Nguyễn mẫn Giác (đời Lý) là một bài Kệ rất phổ thông hát theo lối nhạc lễ miền Trung. Anh

em đã giữ nguyên tựa nhưng sửa nhịp, thêm một số trường ca và lời mới. Trường hợp bài Ta và ta tắm ao ta được kể là một sáng tác mới chỉ dựa trên âm hưởng dân ca Quảng Bình.

Trong số 4,5 bài Bách Việt đã đem trình làng có một bài dân ca Rhadé mang một cái tên đặc biệt: Yễn Puôt Emiet, có nghĩa là Mùa gặt hái. Câu tiếng Thượng được nhắc đi nhắc lại nhiều lần sau mỗi đoạn lời Việt tâ lai cảnh đốt lửa họp bạn giữa rừng, đê ngày mai lên đường v.v... công phu ở đây là phải học tiếng Thượng vừa đủ để dịch mấy lời hát ra thành tiếng Việt.

Nói chung về khía cạnh nhạc điệu, những người bạn trẻ yêu quốc nhạc này đã góp phần sáng tạo trong cách cải biên các bài dân ca từ hệ thống ngũ cung của nhạc cổ truyền thành hệ thống 7 nốt do-



Với dàn PRURN và dàn tranh cải chế: cũng không giống ai!

ré, mì của nhạc tây phương. Bộ mặt mới này của dân ca sẽ được trình bày bằng các giọng hợp ca hòa âm và sử dụng được nhạc khí tây phương.

## Tận dụng cây đàn ta

Điểm nổi bật nhất trong chiều dàn PRURN (với U hai chấm, phiên âm tiếng Pháp từ tiếng Rhadé), chỉ dà được thể hiện cụ thể là việc gồm có 2 phần: một bầu đàn như cái gáo dừa và một cần đàn bằng ống tre dài độ hơn gang tay. Tiếng đàn ngân nga như tiếng nước chảy. Anh Kiệt cho biết nghe giống hạc cầm (harpe) hình chữ S trên tay các cô ti nữ đàn hát trong cung điện Hy Lạp cổ xưa thấy trong xi nê.

Anh em đã đem giới thiệu món «đặc chế» đầu tiên của Bách Việt là cây đàn dây. Thùng đàn hình vuông và cần đàn khá dài. Anh em đã đem tách bỏ tất cả những phím chặn đê cần đàn tròn tuột như cây vĩ cầm, có thể mới có thể bấm được bảy nốt của nhạc tây. Trước mắt đám Fan (người ngưỡng mộ) nhạc kích động Âu Mỹ, cây đàn dây với dây đàn bằng gân to sợi, đã đóng đú vai trò của những cây bass điện hiệu Hofner, Gibson Fender... như trên tay của Paul Mac Carney, một trong tứ quái Beatles.

Cũng trong mục đích chứng tỏ khả năng đa dụng rất phong phú của đàn ta, cây đàn tranh 16 dây đã được mắc thêm 26 dây nữa (với một số mắc xen kẽ) để thành 42 dây diễn tả được các dấu hỏi, ngã, nặng, tiếng gió, tiếng mưa,

Huy Việt bước lên sân khấu tặng cuộn Việt Hùng Sứ Quan. Tác giả đã không quên dặn «tặng đê về nghiên cứu sử nước mình.»

Tuy nhiên, đám khán giả choai choai ở đại hội nhạc trẻ Sở thú cũng dành cho anh em Bách Việt một món quà quên : những tràng cười rộ. Những anh chuyên sử dụng các cây đàn ta nói như than thở: «Cười, là ó đã đời rồi quý vị choai choai còn ngạo có ai chết đâu mà tại tôi xách mấy cái trống cơm, đàn cò đám ma tới! Anh Kiệt cho biết chơi nhạc cổ truyền bị thiên hạ nói nặng nhẹ nhiều khi thành bị mặc cảm luôn.

— Hồi mới học ở QGÂN, tôi xách cây đàn cò về nhà tập thi bị ông già bà già tôi có ý kiến liền: «bỏ hết đàn rồi hả, mà phải học cái thứ đàn i ọ trù ẻo đó!»

Nhóm Bách Việt cũng than phiền về những yếu kém về kỹ thuật đang ngắn cản ngón đàn của họ. Như tại phòng thu của truyền hình VN, khi thu nhạc sĩ ca sĩ phải đứng cách xa nhau không nghe rõ nên chưa có được sự ăn hợp tuyệt hảo về tiết nhịp cũng như chưa đạt được âm thanh trong trẻo (cleaned sound). Các nhạc khí cổ truyền vì hình thể riêng khó có thể tháp vào bộ phận bobine để khuếch đại được âm thanh. Phải khó khăn lắm mới gắn bobine được cho 42 dây của, cây đàn tranh.

Tuy thế chỉ mới xuất hiện có mấy tháng nay mà nhóm Bách Việt đã nhận được rất nhiều tán thưởng, khuyến khích của nhiều giới, trong số có báo chí và chủ phòng trà. Những tràng cười không ngăn được của khán thính giả nồi lên khi thấy những cái áo dài gấm chữ họ của nhóm Bách Việt xuất hiện trên sân khấu đã bày tỏ được sự chú ý của quần chúng, nhất là về những cây đàn ta được những người bạn trẻ này biến cải công dụng.



Kè tức cười, người cho sách sử

Một kỷ niệm khó quên của nhóm Bách Việt là 1 đêm trình diễn ở Queen Bee, họ đã được soạn giả



Nhóm Bách Việt ra mắt ở Đại Hội Nhạc Trẻ Sở Thủ với dàn dây (giữa) và dàn tranh; Không giống ai.

# ĐIỆN ẢNH

## TƯỜNG VI và Như Giọt Sương Khuya

Những thanh âm của một chủ nhật buồn lảng dăng trong cơn gió lạnh Saigon. «Chủ nhật nào tôi im hơi vì đợi chờ không người ngoại. Bước chân người, nhớ thương tôi đến với tôi thi muộn rồi... Hồn lia rỗi, nhưng anh ơi, tình còn nồng đói con người, nhắc cho ai, biết cuối đời có một người yêu không thôi...»

Tường Vi vẫn hát, mắt vẫn mờ to như cổ tím, cho thấy lại trong đêm xa, một cuộc tình đã khuất, đã xa cách nghìn trùng. Mái tóc thè, tà áo trắng, với «mô ri té nô» của Tường Vi làm cho người nghe bỗng thấy hiện lại trước mắt mình những hình ảnh xa vời của Huế đang lướt thướt kéo nhau đi: .... Cầu Tràng Tiền; Bến đò Thừa Phủ; hàng me; Đập Đá, Cơm ám phủ; Gia Hội; Hàng Bè,

Tường Vi cho biết, cô sinh ở một làng nhỏ mang một cái tên là lạ: Lê Xuyên, nằm giáp ranh hai tỉnh Quảng Trị và Thừa Thiên, vào năm 1954.

Từ Huế lớn lên rồi theo bước thăng trầm của gia đình, (ông cụ thân sinh, Tường Vi là một công chức cao cấp thời đệ nhất cộng hòa) Tường Vi đã có dịp sống thật nhiều nơi và học rất nhiều trường ở Huế, Pleiku, Quy Nhơn; và hiện Tường Vi đang theo học năm thứ nhất của Đại học luật khoa Saigon.

### Làm văn nghệ từ bé

Nhiều lúc ngồi nhởn nhơ, Vi thấy mình hình như có duyên với văn nghệ từ lúc nào. Thuở con ở trung học, ngoài giờ học, văn nghệ là môn cuốn hút Vi nhiều nhất. Những ngày học ở trường Saint Thomas, Vi đã làm trưởng ban văn nghệ của nhà trường, và đã nhiều lần đi trình diễn văn nghệ Sinh viên học sinh tại các phòn khoa đại học Saigon.

Chắc có lẽ suốt đời Vi không bao giờ quên được lần trình diễn văn nghệ tại trường đại học Saigon để lấy tiền cứu trợ đồng bào lụt miền

Trung. Chính trong đêm văn nghệ đó, Vi đã hát hai bài hát mà thật ra Vi không lấy gì làm vừa ý lắm, thế nhưng khán giả đã tán thưởng nồng nhiệt, làm Vi cảm động chí lạ. Và cũng bắt nguồn từ thành công bất ngờ đó, Vi đã có ý định đi làm văn nghệ «thật». Vi cũng nhắc đến vở kịch thơ «Huyền Trần Công Chúa» mà Vi đã diễn vai Huyền-Trần tại Đại học khoa học và cũng được sự tán thưởng nhiệt liệt của các anh chị sinh viên.

### Gia nhập Biệt Đoàn Văn Nghệ Trung Ương

Như trên đã kể, sau những khuyến khích nồng nhiệt của khán giả các đêm văn nghệ SVHS, Vi bỗng nhiên đến việc phải chọn cho

mình một con đường thích hợp để theo — làm văn nghệ. Thế nên đến năm đệ nhất, thì một người bạn của Vi đã giới thiệu cho Vi vào làm việc tại Biệt đoàn văn nghệ trung ương.

Tường Vi thi vào và đậu hạng A trong Biệt đoàn VNTU cùng lúc với các cô Thùy Dung, Phương Hồng Ngọc, The Cat's trio (Minh Xuân, Uyên Lý và Kim Anh). Cho biết về lý do gia nhập Biệt đoàn này, Tường Vi cho rằng lúc ấy cô muốn vừa đi học vừa đi làm và tự tạo ra tiền cho mình, mà hơn nữa công việc ở Biệt đoàn văn nghệ cũng không có gì bận rộn lắm, Vi vẫn còn có thời giờ để đi học.

Từ đó, Tường Vi đã bắt đầu cất cao giọng hát của mình tại

Tường Vi: làm văn nghệ từ bé



Tường Vi và nam tài tử Trần Quang trong phim «Như Giọt Sương Khuya»

nha hàng Con Ve Sầu (Đa Kao) và Palace đường Nguyễn Huệ. Bấy giờ đã mang lại cho mình một thành công bất ngờ, là dù mới đóng phim lần đầu tiên, Tường Vi đã được chọn giữ vai chính của «Như Giọt Sương Khuya».

Tường Vi cho biết, cô đến với điện ảnh thật tình cờ, hoàn toàn do may mắn mà thôi.

Trước kia, chẳng bao giờ Vi nghĩ là mình sẽ đóng phim.

Câu chuyện bắt đầu từ đạo diễn Bùi Sơn Duân. Nhà đạo diễn nổi tiếng này dự định thực hiện cuốn phim «Như Giọt Sương Khuya» và đã chọn được một số tài tử như Bạch Tuyết, Đoàn Chậu Mận, Trần Quang, Tony Hiếu... chỉ còn một vai nữ chính thì lại tìm chưa ra.

Anh Bùi Sơn Duân đã mang chuyện này ra kể cho con gái ruột đang học cùng trường Saint Thomas với Tường Vi và cô con gái của BSD đã giới thiệu tên Tường Vi với ba của mình.

Anh Bùi Sơn Duân biết tên Tường Vi nhưng thực sự vẫn chưa gặp Tường Vi lần nào. Cho đến một hôm, tài tử Trần Quang cũng ở trong Biệt đoàn văn nghệ trung ương đã đưa Tường Vi đến để thử «test» với đạo diễn Bùi Sơn Duân và Tường Vi đã thành công.

### Tường Vi và Như Giọt Sương Khuya

Tường Vi cũng cho rằng mình có được phần nào may mắn khi đến với điện ảnh. Lần đến thử «test» tại phim trường cùng với

trước ống kính thì ngượng ngáp chết đi được và sợ quá đi. Đạo diễn Bùi Sơn Duân phải nói mãi. Vì mới có can đảm để «mi» Trần Quang.

Đối với TV, khi «mi», Tường Vi chỉ muốn làm tròn vai trò của mình. Vì cố quên không nghĩ mình là Nguyễn thị Tường Vi, cố quên đi người đàn ông trong tay là Trần Quang, mà chỉ biết rằng mình là bé Hạnh đang yêu sôi nổi một ông chủ, Thế thôi...

Vi cũng nói thêm là cõi trung ương nhận những vai trò trẻ trung vui nhộn, còn nếu không thì cho Vi đóng vai một sương phụ. Tường Vi thích sống trong vai trò của một người đàn bà, vừa sống qua một cơn lốc yêu đương khổ đau, tâm trạng thật của Tường Vi cũng gần như thế đấy.

### Tình yêu đã xa rời

Khi hồi đến yêu, Tường Vi bỗng trở nên lung tung ngập ngừng. Một thoáng bồi hồi như tiếc nhớ mảnh tình xa xôi nào đó, TV cho biết, tình yêu của Vi đã có nhưng đã mất, và người ấy giờ đây đã xa, thật xa.

Cô cho rằng, một ông chồng của mình trong tương lai phải biết yêu Vi thành thật, thông cảm cho Vi và làm cho Vi yêu là đủ rồi.

### Thích trượt nước

Theo Tường Vi, những tài tử ngoại quốc mà cô ái mộ nhất là BB, Alain Delon và Sheila,

Riêng phía tài tử VN, Vi nghĩ rằng mỗi người đều có một cái hay riêng.

Những ngày nhàn rỗi, không đi học, Vi thích đi trượt nước ở bến tàu, đi hát ở phòng trà Vi thường mặc robe longue, nhưng khi đi học thì Vi thích mặc quần patte với áo chemise.

### Ước mong học hết Đại học

Nữ tài tử gốc Huế thành thật cho biết ước mong của cô thật giản dị, đó là được vừa đi làm văn nghệ vừa tiếp tục học. Tường Vi nghĩ rằng trên bước đường nghệ thuật nếu mình có được một trình độ văn hóa tương đối. Thi bao giờ cũng tốt hơn và dễ mang lại thành công hiểu biết hơn. Tường Vi sẽ theo đuổi điện ảnh mà vẫn muốn học cho xong Đại Học.

VÂN NGUYỄN

# LÝ TIỀU LONG :

## giá một triệu tăng lên hai triệu

Trong tuần qua, một cuốn phim Việt Nam vào loại khá nhất, là phim Gánh hàng Hoa của đạo diễn Lê mộng Hoàng ra mắt khán giả trên các rạp lớn thủ đô. Gánh hàng Hoa với cộ bán hoa khá ái Mộng Tuyền vừa xuất hiện thì đã bị ba tay cầm thuê chém mướn nhảy ra dùng vỗ Tàu quật ngã. Đó là Vương Vũ trong Oai Chấn Tứ Phương, Khương Đại Vệ trong Đại Quyết Đầu và Lý Tiểu Long trong Đường Sơn Đại Huynh, với ba tay cao thủ võ lâm, con cung của các chủ Ba H.kông được các ông chủ Chợ Lớn tung ra cùng một lúc, cô gái bán hoa Mộng Tuyền bị vất vả. Gánh hàng Hoa, trở thành Gánh hàng Rong bị cảnh sát đuổi, các chủ rạp, cũng là các ông chủ Chợ Lớn, cho đep ra ngoại ô. Một lần nữa ta thấy các ông chủ Chợ Lớn có ý định rõ rệt : tiêu diệt điện ảnh Việt Nam phòi thai, để thị trường phim ảnh VN cho các ông chủ Hồng Kông tha hồ hốt bạc. Tất nhiên ý đồ của các ông chủ Chợ Lớn đã được sự hỗ trợ của các giới chức có thẩm quyền về việc cho phép nhập cảng phim Tàu.

Với phim Đường Sơn Đại Huynh diễn viên Lý Tiểu Long được giới thiệu với khán giả Saigon. Theo số thống kê của các báo điện ảnh. Hồng Kông thì Đường Sơn Đại Huynh chiếm kỷ lục về số thau là 3.189.610 đồng dollar Hồng Kông (một dollar HK ăn 70 đồng VN) cao hơn cả các phim Love Story với Ali Mac Graw và Độc Thủ Đại Hiệp đại chiến Hiệp Sĩ mù với Vương Vũ và Shintaro Katsu.

Với tài quảng cáo rầm rộ của nhà nhập cảng phim, khán giả Saigon đã ùn ùn kéo nhau đi coi Lý Tiểu Long, coi bộ hăng hái hơn cả đi dự ngày Người Cày Cỏ Ruộng.

Sáu rạp chớp bóng tại Saigon và ba rạp Chợ Lớn cùng chiếu Đường Sơn Đại Huynh một lượt, mà ở bất cứ rạp nào, từ ngày

đầu khán giả vừa bước tới rạp đã thấy đông nghẹt, một số người bán vé chợ đen nhảy ra gạ bán lại giấy hát.

Giá vé 200 tăng lên 250 và 270 tăng 330 đồng. Cảnh bán giấy chợ đen quá tràng tráo diễn ra cả ban ngày và ban đêm.

Nếu khán giả bước vô rạp thi người yếu đuối có thể ngất xỉu, không phải vì quyền cước của các võ sư, mà vì nghẹt thở. Nhiều vị bước vô rạp rồi lại quay ra vì không tròng thấy chi ngoại lung và gáy của người trước mặt,

### Dám đá và đấu tranh

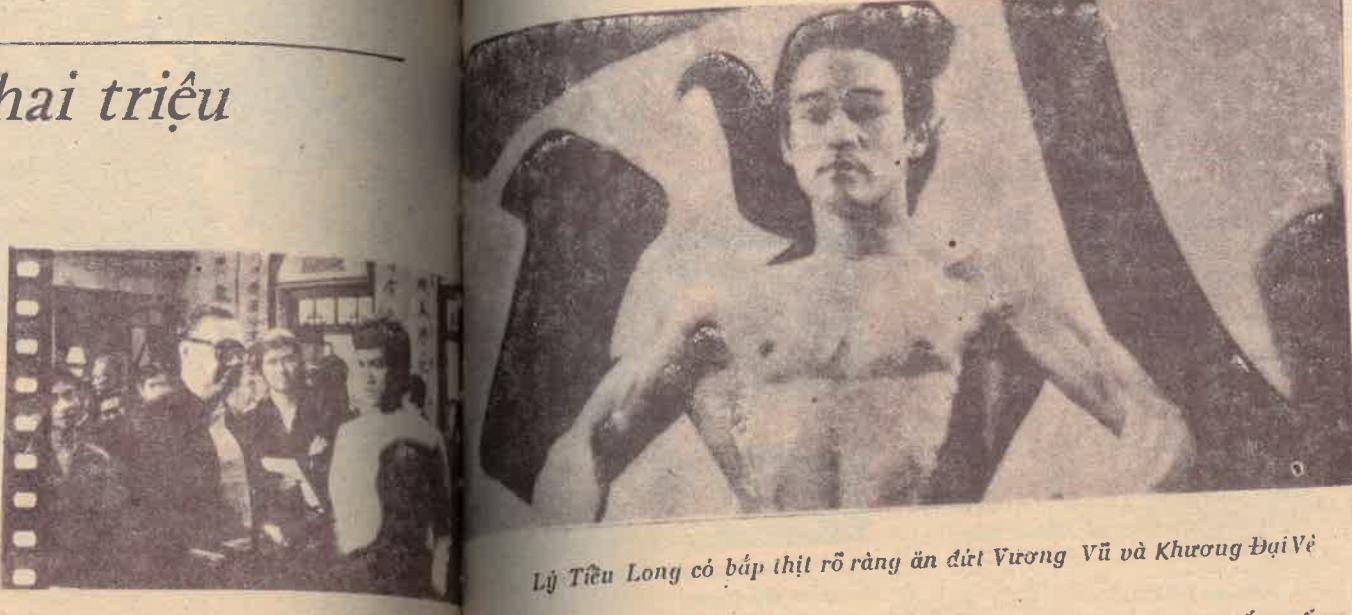
Câu chuyện Đường Sơn Đại Huynh nhuốm mùi du đãng và lồng trọng tình tự đấu tranh giai cấp. Vai chính là Trịnh triều An (Lý Tiểu Long) từ Đường Sơn (bên Tàu) sang Thái Lan sinh sống (ở Thái Lan hiện có hơn 2 triệu người Tàu, đa số ở Vọng Các). Trịnh triều An vô tâm tại một hảng nước

Lý Tiểu Long đang nghe lời chỉ dẫn của đạo diễn La Duy.

đá do một người Tàu làm chủ và đa số công nhân cũng là người Tàu. Điều đó dễ hiểu vì ở Hồng Kông mà làm phim Thái Lan thì hơi khó kiểm người Thái Lan đóng phim.

Chủ nhân hảng nước đá lại là tay buôn lậu bạch phiến, thường đầu bạch phiến trong nước để chuyen

Lý Tiểu Long và Miêu Khả Tú, hai con cưng của hảng Gia Hòa.



Lý Tiểu Long có bắp thịt rõ ràng ăn đứt Vương Vũ và Khương Đại Vệ

nhân và lối trình bày 2 nếp sống : một bên là chủ nhân sống xa hoa huy hoa, với biệt thự có hồ tắm, luôn luôn có năm ba cô gái dấm bóp phục dịch. Một bên là công nhân sống chui rúc trong một căn nhà chật chội. Đạo diễn La Duy còn cố tình trình bày cảnh tượng phản một bữa ăn do trưởng xưởng dãi Trịnh triều An, đầy sơn hào hải vị, chuyển cảnh ngay sang mâm cơm nghèo nàn của các công nhân ăn trên sàn gỗ.

Mùi vị đấu tranh giai cấp đó khiến người ta nghi ngờ hảng phim Gia Hòa ở Hồng Kông có bàn tay Trung Cộng giật dây, như nhiều hảng phim Hồng Kông khác.

Tổng kết phim Đường Sơn Đại Huynh có 8 cuộc đấm đá tàn khốc giúp người coi thỏa mãn máu Sa Đích của họ. Ngoài ra đây là một phim tầm thường từ cốt chuyện đến lối trình bày. Em Miêu Khả Tú xuất hiện rất khiêm tốn trong vai cô gái bán nước đá bên lề đường, chỉ cười vài phát mà sau này được lăng xê kinh khủng. Trong phim này Miêu Khả Tú thua kém nữ tài tử YY.

### Lý Tiểu Long, tài tử mới

Tài tử Lý Tiểu Long có vẻ khát hơn Vương Vũ và Khương Đại Vệ, tuy không đẹp trai bằng. Họ Lý vốn sống ở bên Mỹ, có vợ là người Mỹ gốc Tàu. Vợ chàng tuy mặt Tàu nhưng chỉ biết nói tiếng Mỹ.

Câu chuyện nhuốm mùi đấu tranh giai cấp, lại thêm mục chống buôn lậu ma túy cho hợp với phong trào của Nixon đang phát động khắp vùng Đông Nam Á.

Mùi vị đấu tranh giai cấp hiện ra trong các cảnh đòn áp công

Ở bên Mỹ, Lý tiểu Long đóng phim vô tuyến truyền hình. Ngay sau phim Đường Sơn Đại Huynh, Lý đã trở về Mỹ đóng một phim Tivi cho hãng Paramount, rồi lại sang Hồng Kông sửa soạn phim «Môn phái thanh võ» (Ching Wu School). Trong phim trước, hảng Gia Hòa trả Lý một triệu dollar Hồng Kông, phim sau thù lao đã lên 2 triệu ! Lý tiểu Long có ưu điểm hơn Vương Vũ, Khương Đại Vệ là có bắp thịt lớn và biết võ nghệ (báo điện ảnh Hồng Kông nói Lý là võ sư nhu đạo đệ tam đẳng huyền dai).

Dù sao phim Đường Sơn Đại Huynh cũng chỉ là một phim đấm đá. Coi cũng được mà không coi cũng được. Coi thì mất tiền và lại phải chen lấn khồ sở, ngồi chờ người đến ngắt thở. Thì rằng qui vị đê tiền đó đi học võ, tự mình đấm đá lại hay hơn. Nữ độc giả cửa bồn báo không thích học võ có thể dùng số tiền đó mua truyện Thổ ty Hoa của Quỳnh Dao hay tập thơ Chiến Tranh Việt Nam Và Tôi của Nguyễn bắc Sơn đọc xong còn giữ lại trong tủ sách. Tôi gì cũng dường cho các ông chủ Hồng Kông hoài ?

Q.N.



Lý Tiểu Long tranh cú đá.



# Đời muôn mặt

(Tiếp theo trang 18)

## MUHAMMED ALI : chúng tôi không còn là nô lệ...

Võ sĩ quyền Anh Muhammed Ali, tức Cassius Clay, tuyên bố với ký giả : « Năm nay tôi đã ngoài 30, nhưng tôi vẫn cảm thấy tôi khỏe không khác gì năm tôi 20 vậy. Chỉ có khác là bây giờ tôi hiểu biết nhiều hơn ».

Muhammed Ali nói tiếp :

— Nếu tôi dừng nói quá nhiều như tôi đã làm trong thời gian qua bây giờ chắc tôi đã là tỷ phú. Có nhiều điều tôi nói rất đúng, chỉ nói ra không đúng lúc mà thôi. Bây giờ tôi đã biết lúc nào nên nói và lúc nào không nên nói...



Ali nói về trận đấu phục thù sắp tới giữa chàng với võ sĩ Joe Frazier, đương kim Vô Địch Quyền Anh Hạng Nặng Thế giới :

— Frazier và tôi phải được trả tiền thật hậu. Chúng tôi không còn là dân nô lệ nữa. Chúng tôi đòi mỗi đứa hưởng 6 triệu Đô la để đánh trận này, nhưng tôi nghĩ họ sẽ chỉ cho chúng tôi mỗi tháng 1 Triệu Đô la thôi...

# Một vòng thế giới

(Tiếp theo trang 13)

thì giá cổ phần của ITT sụt 7 Mỹ kim một cổ phần. Nhưng sau đó bộ Tư pháp Mỹ lại xếp vụ này đi.

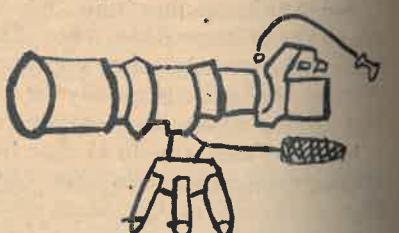
Nay ký giả Anderson tố cáo vụ « xếp bỏ » đó là một sự dối chác, để hằng ITT giúp 400 ngàn mỹ kim (160 triệu VN) cho cuộc vận động tuyển cử năm nay của đảng Cộng Hòa, tức là cho Nixon. Mặc khác cựu Bộ Trưởng Tư pháp John Mitchell trước kia làm cố vấn Pháp luật cho hằng này.

Sau vụ tố cáo ôn ào trên ký giả Anderson lại vừa tố thêm một vụ nữa. Đó là việc chính phủ Nixon đã tìm đủ mọi cách can thiệp vào nội bộ nước Chily, Nam Mỹ; Năm 1971, ông Salvador Allende, một nhà bình luận mồi bài của ông đang trên nhiều báo khắp nước Mỹ có 50 triệu độc giả, Hàng ngày ông nhận được 1000 lá thư trong đó có bao thư chỉ đề tên và nghề nghiệp của ông mà cũng được chuyển tới nơi.



Jack Anderson : ký giả làm rúng chuyển Mỹ Quốc.

Hiện nay Jack Anderson là một nhà bình luận mồi bài của ông đang trên nhiều báo khắp nước Mỹ có 50 triệu độc giả, Hàng ngày ông nhận được 1000 lá thư trong đó có bao thư chỉ đề tên và nghề nghiệp của ông mà cũng được chuyển tới nơi.



# Tôi thồi xe

(TIẾP THEO TRANG 21)

Công làm 1 bộ chìa khóa thường v.v khoảng 10.000 đồng. Tuy nhiên phải quen thuộc lầm mới có thể kiếm được 1 bộ.

Công dụng của bộ chìa chỉ để mở khóa công tác và khóa cổ, gấp trường hợp xe có khóa xích, khóa chàm v.v... dân quái xe phải xử dụng bộ cúp. Đây là một chiếc kim hay kéo cắt sắt, dân quái xe thường nhét vào bụng mỗi khi đi hành nghề.

Với bộ đồ nghề này, 1 băng quái xe chuyên nghiệp từ 10 đến 5 quái có thể thồi được trung bình 1 tháng từ 200 đến 300 xe đủ loại. Và mỗi xe bán cho dân phat mãi (hay dân mãi xe, dân trung gian chuyên mua xe thồi hay vồ được) được trung bình từ 20 đến 30 ngàn.

## Những ngày buồn

Nếu có những hôm, chẳng cần đi tìm, xe vẫn mang tay, mei mộc, thì cũng có những hôm tìm mờ con mắt, rã rời chân, vẫn chẳng có xe nào. Những hôm như vậy, là những ngày buồn.

Một quái xe tôn trọng nghề nghiệp sẽ dành chịu đi không vé khòig. Uống vài chai bia, chửi đòn, dăm ba phát. Tuy nhiên, cũng có nhiều quái xe không tôn trọng nghề nghiệp, trong những ngày buồn như vậy, đã có vị nô danh tâm thỗi cả những xe hủi, che chi xe guồng.

## Tai nạn dọc đường

Một quái xe kinh nghiệm sẽ không thể để mình sa vào những tai nạn dọc đường được. Nghĩa là đang trên đường dân xe về sào huyệt, quái xe bị qui vị phủ lấp chặn lại hỏi giấy xe.

Trong trường hợp này, quái xe chỉ còn một nước là ca bài con cá. Nghĩa là nắn nỉ, xin thông cảm, lở đê quên ở nhà, hay mượn xe đi gấp quên không lấy giấy xe.

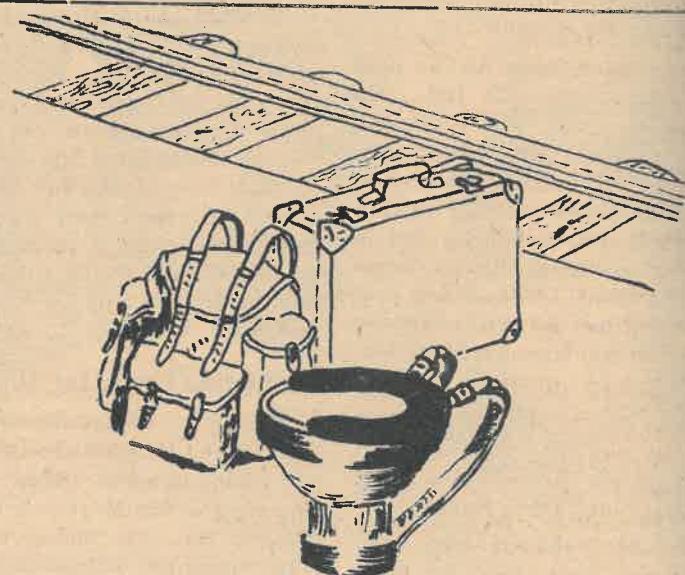
Thông thường, qui vị bạn dân cho qua nếu bạn ca bài con ca hay ho. Còn trái lại, vị quái xe sẽ bị giữ giấy tùy thân (cần cước, giấy hoán dịch.vv.) và cho mang xe về lấy giấy đăng bộ. Trường hợp này giới quái xe gọi là cõng vẹt và như thế là kẹt lớn.

## Bị thua

Trong kho tàng ngôn ngữ của dân quái xe, « bị thua » là một từ ngữ hết sức độc đáo. Một quái xe có thể « bị thua » vì trực « rặc kỹ thuật, bị tam tại trận hay bị qui vị « cõi » theo dõi đến tận sào huyệt, bat ngay giữa đống cái hon, cái già, cái su, lồn ngôn chia kịp đem đi phát mãi.

Hai chữ « bị thua » biểu lộ ngay cho người nghe một sự ngồi xổm lên luật pháp một ý thức phản kháng mãnh liệt đối với qui vị phủ lấp, 1 sự hiên ngang thách đố của 1 kẻ chấp nhận cuộc chơi mưu trí với nhà cầm quyền, với cả xã hội.

Tôi cũng là 1 dân quái xe. Tôi cũng bị lôi cuốn kích thích bởi cuộc chơi. Tôi chưa hề « bị thua » và cũng chưa bao giờ chuyên bỏ cuộc. Cuộc chơi còn nhiều đam mê thích thú và tôi vẫn chưa bao giờ.





## PHÓNG SỰ

# MÁT

Mát là 1 danh từ thời đại có nghĩa giống như điện khùng, giàn. Nghĩa đen của mát là bị chạm giây thần kinh (giống như điện chạm) và làm những chuyện không giống ai. Mát 2 giây là nhẹ, mát 3 giây là hết thuốc chữa.

### 1) Mát trí thức :

Monroe nường ấy không lời  
Còn đây Brigitte không lời Bardot  
hay :

Chú hòa chính thị là bù  
Chú bình chính thị là lu bù kèn.

Bạn có thể nghĩ rằng đó là 4 câu thơ của 1 thi sĩ nổi danh không.

Bùi Giáng đó.

Ta không thể nào hiểu nổi ý nghĩa những câu thơ trên, dù rằng thơ Bùi Giáng có một vẻ èm đèm và sâu sắc. Trong những chữ rời rạc ghép lại đó ta thấy có 1 điểm quyến rũ nào đó.

Bùi Giáng hiện sống trong 1 căn phòng nhỏ ở viện Đại học Vạn Hạnh. Thích mặc quần áo quân sự học đường vẫn ăn khoai lang và ăn cơm tự nấu lấy.

Có một đạo bệnh nặng quá ông phải đi nhà thương. Ông đang hiện sống trầm mình trong thế giới miên viễn của thời thơ lả tả.

b) Người mà người đời cũng thường gọi là mát là Phạm Công Thiện. Trong quyển *ý thức mới* trong văn nghệ và triết học, ta đã đọc thấy những bài khoảng 15 trang không một dấu chấm, phẩy. Ý văn như một con sông đồ về nguồn, cuồn cuộn chảy mãi không ngừng. Phạm Công Thiện là một thiên tài học thầy nào cũng chê thầy đó. Biết nói nhiều thứ tiếng. Đã từng sống như một tên lăng tử phiêu bồng. Luôn luôn ngạc nhiên trước đời sống. Ông đã sống những ngày Montmartre, khu Latin hay ở vùng trời Mỹ Châu quay cuồng, thác loạn với Henry-Miller—như một nghệ sỹ đói rách thời đại. Ông có một cuộc sống thật bất cần đời, và văn thơ như một lê sóng của đời mình.

Có nhiều người gọi Phạm Công Thiện là người khùng. Không hiểu Phạm Công Thiện viết những gì? diễn tả cái gì? cho ai?

Nhung có 1 điều ông ta có tài dịch thơ thật độc đáo. Ta thử nghe 1 câu thơ dịch Appolinaire.

«Những chiều Paris băng bạc men nồng».

Les soir de Paris ivres de gins.

Đó là 2 nhà trí thức mát trú danh nhiều người phục và nhiều người chê.

2) Mát linh : Trong quân trường An có tình trạng này. Ở Đồng Đế có một khẩu hiệu : «Binh ngô bắn chậm thì chết. Binh ngô nhanh cũng trầm ngâm, suy nghĩ, chuyên giũ phòng và làm tạp dịch. chẳng ai dám giao súng và cho di học. Bạn có thể lại vô vai bảo : Chào Đại úy coi — chào — mua thuốc Salem hút chơi — mua ngay — Đôi khi trời nóng bức binh ngô mặc 3 cái áo quần xà lỏn chân mang giày bồ ra đứng ở sân bao. Linh tập họp coi, hôm nay Đại tướng đi hành quân.

Hoặc bạn có thể thấy ở quân trường Lam Sơn. một buổi chiều nào đó có 1 người lính ngồi xếp bằng trên bốn xi măng phơi nắng, mắt nhìn về phía mặt trời lặn. Bạn lại gần hỏi đang làm gì thì sẽ nghe trả lời :

Tú đang khều mặt trời, biết gì mà hỏi?

Thích thoảng vào câu lạc bộ, bạn thấy 1 tên lính chẳng ra lính, Hippy chẳng ra Hippy, tóc dài vành khăn áo quần sơ dày, mặt mũi và răng có bắt hợp tác với khăn mặt, bàn chải đánh răng muôn lầm. Người hùng cầm cây gậy long tong chống tay chĩa chỗ lung tung. Rồi ngồi an nhũng tôm mì và uống những lon bia dở. Tối tối nỗi cơn đi dót cỏ khô và doanh trại trống.

Ở đơn vị cũng hay có tình trạng này, tôi có nói một T/S, anh ta că ngày không nói một tiếng không bị cảm ảnh biết : ôi mua thuốc lá! Đơn vị trưởng đứng hỏi chuyện cả nửa giờ đồng hồ anh cũng không nói, chỉ cười.

Hút thuốc ngày 2 bao, vắng cả những đầu ngôn ngữ. Hồi đơn vị còn đóng gần biển, cứ sáng chủ nhật anh đề nguyên quần áo nhảy xuống biển tắm, rồi lên phơi nắng từ sáng đến trưa, mặt mày cháy nắng, khí quần áo khô anh vào ăn cơm. Đơn vị thấy vậy cũng chẳng bắt làm gì. Hàng ngày anh ta chỉ quanh quần trong trại rồi đọc sách Triết, rồi lại ăn cơm và ngủ — Sống như thể được 3 tháng cuối cùng sau đời quá anh dùng súng bắn từ cầm xuyên qua óc chết.

3) Mát lang thang : ở ngoài phố người ta vẫn thường gặp trên vỉa hè Lê Thánh Tôn, Lê Lợi, Nguyễn Huệ những người đàn ông đàn bà sơ dày, mài mài đều đưa di lang thang miệng nói lảm nhảm. Thành thảng dừng lại nhặt một tờ giấy hay bao thuốc rỗng lấy cơm dán vào tay chân. Hay đương di bồng dừng lại chĩ chỏ vào một chiếc xe hơi hay chỉ lên trời miệng làm nhảm nhũng lời vòi nghẽ, mài đố ngầu.

Ở Saigon có 1 người mát lị nhất từ cách ăn mặc cho đến cách nói. Đó là 1 người đàn bà vào khoảng 30, lúc nào cũng mặc một cái quần ka kí, áo caoeden, đầu bịt khăn. Tất cả đều cũ mèm và vải nhiều chỗ. Bung độn thêm 1 cái bao vải giống như bụng chửa. Di lang thang hầu như ngày nào cũng chỉ di lang thang ít khi thấy ngồi, không nói không cười chỉ di thơ thẩn hết phố này sang phố khác như 1 người mát trầm lặng.

Có 1 điều là hầu hết những người mát di rong ngoài phố đều di chùa không.

4) Mát chính khách : Người mát nổi tiếng trong giới chính trị là Trung tướng Dương Văn Đức. Khoảng năm 67 bạn vẫn thấy ông Trung tướng bùi dương lực lượng này mặc quân phục, chân đi dép nhạt, tay chĩ chỏ lung tung và xõi tiếng Đức. Đây là Đức ngữ thật sự bởi vì ông biết nói tiếng Đức và có một người vợ Đức. Nhiều người cho rằng ông «nát chính trị».

Nhân vật cũng nổi tiếng không kém là y-sỹ Đại úy Hà Thúc Nhơn, ông này cũng có người gọi là mát. Đó là ông Triệu Tá Đặng Mai và ông Đại tá Lý Bá Phẩm tinh trưởng Khánh nà chẳng hạn. Những ông này gọi Đại úy Nhơn là tên Y sỹ điện.

Bác Sỹ Nhơn là một bác sỹ có tài — rất có tài, nhưng ít khi dùng tài đó để kiếm tiền, dù rằng kiếm tiền một cách lương thiện. Ông không yêu tiền.

Chỉ có 1 lần cần tiền đưa cho bà chị mua nhà ông làm chung với 1 ông bạn được 400.000đ, đưa cả cho bà chị.

Trong quân y viện ông hay mặc quần áo xanh bệnh nhân ngồi đánh cờ dưới sàn xi măng với Thượng bệnh binh, nhiều khi vào khám bệnh cũng chẳng biết ông là Bác sỹ.

Có một lần ông bài Thiếu tá Hiền người hưa cấp bậc ông quý xuống để ông hỏi tội rồi ông đánh trước mặt y sỹ trưởng Trung Tá Phùng Quốc Anh.

Sống ở đời ai mà chẳng cần tiền, ham tiền, Ông không cần cầu kết với tham nhũng để làm tiền, cũng chẳng cần mở phòng mạch, dù rằng ông là một bác sĩ có tài khi mở phòng mạch chắc chắn sẽ có nhiều thân chủ.

Con người sống trong với lương tâm của một người thầy thuốc. Cho thương bệnh binh hết mình lúc ra nhà thương có nhiều người hết tiền ông cho tiền đi xe. Trong phiên trực của ông, Hạ sĩ quan trực nào bê bối, về nhà, hoặc bỏ đi ngủ là có cháu bị ông cho ăn đòn. Ông hay đi quanh quẩn các phòng nghe thương binh nào rèn rỉ ông lại thăm nom và cho thuốc.

Giữa cuộc đời quay cuồng, vật lộn, lừa đảo nhau để kiếm tiền, lo lắng tái người vì bị mất sờ — Ông giữa thời buổi này còn nỗi buồn nào hơn bị cưa chân ghế và chiến tranh làm mòn mỏi con người đi.

ta cũng chẳng biết những người lo mần áp phe tham nhũng, gian thương, nồng bì, ma cù đất gai cho xép, để kiếm tiền mua xe hơi, nhà lầu, gửi nhà băng, bao gái và những người sống với ý mình với lý tưởng như Hà Thúc Nhơn là ai mát hơn ai.

### 3) Ghế mát :

Bạn có 1 cô bồ nhỏ thật mignon yêu bạn *sai dit*, hai người có đủ thứ chuyện để tâm tình con cá vàng, để tương tư và thương dỗ nhau đi dười những bóng cây xanh lá mát mẻ. Hoặc ta tà bát phổ hay làm những trò linh kinh nào khác. Tóm lại có đủ những trò vờ vắn của 2 kẻ yêu nhau. Đang khám thiết như vậy bỗng dung một ngày nào đó bạn thấy

trời vẫn đẹp, thiên hạ vẫn yêu nhau chẳng có gì lạ cả. Người yêu bé bỏng đột nhiên trở chung, nói chuyện dầm dẫn, rủ đi đâu cũng không đi, và mặt mũi như bị táo bón, 2, 3 ngày, chàng nghĩ thầm : Ưa, mới 2, ngày trước nính mới đi chơi vui vẻ đây. Và mới mua tặng nàng một món đồ đáng giá 20 tờ phở đây, đâu có gì xảy ra. Hay là... hay là... bạn tìm khoảng mười trường hợp hay là nhưng chẳng có trường hợp nào đúng, bạn có thể kết luận: hôm nay ghê bị mất.

Đó là cùm mắt nhẹ nhưng cũng đủ làm bạn té tái cõi lòng—àn cơn mắt ngon và khỏe từ cách chuộc tội với hương hồn đảo, dù rằng chàng chẳng có tội gì cả.

Một trường hợp khác: Đang đi chơi vui vẻ đồng người, bỗng một cô nào đó đòi về, bạn mới hỏi: đau bụng hả? nhức đầu hả, hay bệnh đòn bà, hay bạn chuyện gì? Nàng hiên ngang trả lời: Không! Nàng nói tiếp, ở đây vui lắm, nhưng em thích về là em về.

Thế là nàng phom phom ra về.

Một cách khác cũng lạ không kém.

Bạn là một thằng nghèo dối và hốc hác quần áo «làng» không chịu được, và điểm thêm đôi giày rách. Hoặc bạn là một tên lính rừng rú đen tối nào đó và lon lá thì trót gởi ở tiệm báu quan phục. Nói lóm lại trong cõi đời này có thể nói chàng thua sút侏 thủ và được mô tả như một nhân vật không đáng cho đời để ý thế là thua hẳn người ta rồi. Nhưng bạn lại được bắt nhẹ một quả ái tình to tớ bồ của một em đẹp, thơm và có cái tội đáng yêu nữa là giàu ti.

Nàng hiên ngang và tàn nhẫn chém những nhát dao chí tinh vào những cây sỉ đẹp trai, con nhà giàu học giỏi, hoặc ăn cơi nới tiếng nói chuyện duyên dáng chiều đàn bà khéo như Tây hoặc nghề nghiệp bằng cấp nghe ghê thấy mẹ. Nói chung những tên đó hơn hẳn bạn về nhiều phương diện. Khi đó nhiều tên sẽ cho rằng con nhỏ này «mất» và ta thán :



### Tình bạn cao đẹp

Hai bạn nhau cùng nhau với nhau một nửa thế kỷ. Một ngày buồn, một anh sửa soạn lên xe Đức... Bảo về quê. Trong phút hấp hối trên giường bệnh, anh sấp về quê trốn trán với bạn :

— Tao còn một chai rượu quý, để dành từ 20 năm nay. Trước khi tao vô Thiên Đàng, tao muốn thử thử thức nốt chai rượu quý ấy. Vậy thi khi chôn tao xong xuôi, mày hãy mở chai rượu đó lên mồ tao nghen...

Anh bạn nức nở :

— Yên chí đi. Tao sẽ làm theo đúng lời mày. Nhưng tao đề nghị như vậy... Vì chúng mình là bạn lâu năm, khi mày vô Thiên Đàng, tao muốn gửi mày chút gì đặc biệt của tao để mày đem theo... Vậy mày vui lòng cho phép tao được lọc chai rượu của mày qua hai trái thận của tao trước khi... tao xuống mồ mày...

«Tiếc thay cây quí giữa rừng.  
Để cho thằng mán thằng mường nó leo..

Nhưng nói là để an ủi vậy thôi, chứ trường hợp này hơi hiếm. Đứng bờ mà vỡ mặt. Nhưng bạn cứ hy vọng ai nhất là trong thời buổi này. Hy vọng và ảo tưởng là một tro không mẩy tiền và ít đỡ buồn nhiều. Hay ít nhất cũng làm bạn vui vẻ mà gồng mình chịu đựng trong mùa ông Tổng Ngọc Vẽ bùa «Mùa thu là rụng lá tor».

b) Mát sinh viên : Những cùm mắt này—hiện không làm hại đến ai. Có những cậu sinh viên học nhiều quá bỗng một ngày nào đó bị mất dương vật bẩm sinh trong thế giới công thức bay bay nghiệm về triết học bỗng la lối, đập bàn và ca hát. Nếu xong phút đó rồi trở lại trạng thái bình thường thì không có gì lạ. Nhưng nếu bạn đó có tiếp tục dài dài thì đó là điều đáng ngại.

Một buổi sáng chàng ngồi để sách lên đùi, hai tay nhịp nhịp — Anh ta đang chơi Piano tượng trưng đó, mắt tròn nhanh xa vắng, thân hình lắc qua lắc lại như đám trong hồn nhạc. Hoặc những bạn thỉnh thoảng lại rên rỉ:

— Trời ơi còn gi nữa đâu, boston sau Mỹ, dẫu nát què buong, rồi ca hát vang lừng. Quán là không giật, người ngợm không tắm, cứ thế rên rỉ làm nhảm và ca hát tối ngày. Tình trạng đó cứ tiếp tục dài dài.

### XXX

Những trường hợp mát có rất nhiều không thể nêu hết. Có thể chúng ta cũng đang bị mất mà không biết nhưng nếu có cũng chẳng trách trong và kéo dài. Nguyên nhân gây nên mất có rất nhiều.

Những hiện tượng kể trên đều có tình trạng là không giống ai mà người ta thường gọi là điên khùng, nói con mắt già...

Có nhiều nguyên nhân gây nên những trường hợp mát.

a) Bị thay đổi môi trường sống quá đột ngột.

Với yếu tố bất ngờ, đưa đẩy nạn nhân từ hoàn cảnh này sang hoàn cảnh khác mà không thích hợp ngay cũng có thể bị mất.

Có một bà già chỉ còn một cậu con trai độc nhất vừa đến tuổi đi lính. Anh liền đăng vào lính nhảy dù, vài tháng sau mẫn khuya, anh tham dự trận chiến Lào và bị tử trận. Người mẹ ra nhận xác con về chôn, từ đó lẽ sống đời bà đã mất, bà bị điên luôn.

Bà sống lang thang ở các vỉa hè, lúc nào cũng mặc 3, 4 cái áo dù trời Saigon nóng như thiêu. Toc tai rũ rượi miệng lam nhảm tối ngày. Nhiều lúc mệt quá nằm lún xuống vỉa hè ngủ luôn mặc cho người qua lại, và xã hội xa hoa vẫn tiếp diễn.

Một trường hợp khác, Có một ông thương già giàu vào loại gần bằng tỷ phú. Nhà có 10 chiếc xe hơi—xe đi làm láng coóng và sang như Mỹ xe sport đi chơi, xe cho cô cậu đi học, xe cho vợ nhó xe cho bồi bếp đi chợ, còn mấy chiếc cho hàng xóm, miếng làm nhảm mồi để ngầu khoảng 6 tháng sau thi tử.

Ăn tiêu như một ông hoàng. Nhưng một ngày nào đó bị phá sản, chẳng còn lấy cả cái Honda

đi. Con gái làm đì con trai theo du dăng cướp gái, vợ đi lương gặt bị vào tù. Quá đau đớn trước sự luống đỗi không phanh. Còn lại trơ thân cù với mày mứa nhỏ, ông bị mất luôn.

b) Trường hợp bẩm sinh : Lúc sinh ra từ nhỏ đã có triệu chứng lờ lão lão rỗi, đến lớn lên thì càng nặng hơn.

c) Bị bệnh. Một đứa trẻ hay người lớn đương sống khỏe mạnh bình thường nhưng sau một cơn bệnh hay bị trúng gió và sinh biến chứng rồi bị mất.

d) Ăn uống thiếu thốn : Cơn bệnh ăn uống thiếu thốn trong một thời gian lâu, cơ thể không có đủ chất dinh dưỡng, sinh biến chứng, ảnh hưởng từ từ đến day thần kinh, và làm cho bị mất.

e) Chứng kiến những cảnh quâ thương tâm :

Trong cuộc chiến ở Đồng Hồi, số nạn nhân bị chết và bị thương lên đến con số 2 triệu người (hàng cuộc nội chiến ở Việt Nam) trong vòng 11 ngày. Con người bị chứng kiến những cảnh tàn sát tập thể, những cảnh con gái 14 tuổi bị hiếp dâm và bị luân lê đậm vào chỗ kín trước mặt người khác, hoặc con nit bị tung lên trời và hứng báng lôi le nhọn hoắt. Người chứng kiến bất lực, sức phản kháng bị dập tắt, quá uất ức nực nởn bị điên.

Ở Việt Nam, với cuộc chiến từ hơn hai mươi năm, đã có bao nhiêu cảnh thương tâm : Những bà già 80 tuổi không có kia sanh, quết một lóng theo mặt trận, những người đàn bà bị cắt vú, đẻ mai chay cho đến chết ngực gái bắn an. Những cái xác trôi sông tay chân bị trói, hay những lang mạc bị tàn sát nhà cửa bị sa thành bình địa, cây cỏ cháy rụi vì bom Napalm bom xăng đặc. Những nạn nhân sống sót chứng kiến những cảnh quá tàn bạo và đau lòng, họ cũng bị điên.

f) Học quá nhiều, có những người học quá nhiều suy tư quá sâu, tiêu hóa không kịp thần kinh bị căg thẳng, hay sống trầm minh trong thế giới Triết học và gặp những vấn đề nau giải không giải quyết được, cứ suy nghĩ mãi cuối cùng bạn bè thấy thẳng này không giống ai, từ đó bị mất luôn.

g) Bị tra tấn : Nạn nhân bị đưa vào phòng điều tra hay lôi kéo giữa rừng rậm bị ăn đòn tra án hoặc bị tra tấn theo lối mật vụ : sáng 4g bị đánh thức dậy bị bỏ cung bị đánh, tình trạng đó kéo dài chừng nửa tháng hay 1 tuần.

Bị khủng bố tinh thần theo lối Công Sân Nhứt trong các phòng Sơn dea hết, hoặc gữa một cái chuồng cả ngày không ai nói năng nhín nhỏi gì hết... nạn nhân lúc trở về đời sống thường có thể bị mất.

h) B52 : Những người lính Bắc Việt vượt Trường Sơn di chuyển trong rừng già bị B52 trút bom gần làm chấn động đầu óc, nếu còn sống sót lúc tỉnh dậy bị tức ngực hộc máu ra. Đêm đêm choàng tỉnh kèn rú thảm thiết, chân tay run rẩy quay quắp từ lung. Ban ngày lờ lão, thở thưa trong lều, miệng làm nhảm mồi để ngầu khoảng 6 tháng sau thi tử.

i) Những trường hợp bị thương, bị mảnh đạn vào mắt hay trên đầu cũng hay bị mất.

oo

Tình trạng mất làm con người thay đổi hẳn. Không kể những người bị bom đạn trúng gio hay xúc động mạnh. Những người bị mất sống trong 1 thế giới xa lạ chỉ có riêng họ biết. Không hiểu ở đó có vai hơn cuộc đời thực ta đang sống. Giữa cuộc đời biển lậu và giao dối, lửa đao này hàng ngày chúng ta phải vật lộn, phải quay cuồng và chứng kiến bao cảnh đau lòng, bao nỗi thương tâm. Nhận lấy nhiều phủ phàng bất công, mà niềm an ủi chẳng có bao nhiêu sự săn sóc vỗ về định dưỡng, sinh biến chứng, ảnh hưởng từ từ đến day thần kinh, và làm cho bị mất.

j) Chứng kiến những cảnh quâ thương tâm :

Trong cuộc chiến ở Đồng Hồi, số nạn nhân

và

biết

nhé

## NGUNG HÒA ĐÀM BA LÊ...

(Tiếp theo trang 19)

Vấn đề hiện nay ở trong thực tế là Nga Tàu phải tranh nhau cho bằng được việc lập các phái đoàn biện diện cho các đảng CS Đông Dương đi tham dự hội nghị. Chính vì thế mà Sihanouk đang cố gắng thành lập bộ tông tư lệnh của chính phủ lưu vong tại nội địa, đồng thời lèn án Nga một cách quyết liệt. Với Bắc Việt thì nếu không tạo nỗi thế tự chủ với Nga Tàu thì đây là một dịp họ phải thành lập một phái đoàn gồm cả cảnh thân Nga thân Tàu tại miền Bắc.

Trong giai đoạn chuyền minh này, tất nhiên phải có nhiều biến cố khá căng thẳng tại Đông Dương. Và sự quyết định sẽ xảy ra trong những ngày Nixon ở Nga.

## PHONG NGÚA

Ghé chốc, lờ lơi, gài tới đâu ăn lan tới đó  
Không phải thoa phết sơ sài ngoài da mà hết  
uống: **Giải phong Sát Độc Hoàn**

### ÔNG TIỀN GẦN 40 NĂM DANH TIẾNG

Hỏi các tiệm thuốc Hoa—Việt (có bán lẻ)  
Nhà thuốc ÔNG TIỀN

Phú Lãm—CHOLON — KNBY số 3 — 9-5-63

TRUNG HỌC Trường dạy bằng lối : Hướng dẫn  
chấm bài gửi: đến tận nơi bạn cư ngụ ; Rất thích  
hợp với các bạn quân nhân, công tư chức, vừa đi  
lành vừa đi học. Đầy đủ các lớp bậc TRUNG HỌC.

23 Nguyễn văn Giai(gần Cầu Sắt—Đakao—Saigon)  
Đ.T. 95.753

## Trường TÂN HÀM THỤ

Thỉnh cầu Ban Giám Đốc Trường TÂN HÀM  
THỤ 23 Nguyễn văn Giai Saigon gửi ngay cho tôi :

Họ, tên : . . . . .  
Địa chỉ : . . . . .  
. . . . .

Tập thẻ lẻ, mẫu đơn đề tôi có thể ghi tên theo  
học (Năm, chứng chỉ) : . . . . .

## GIẢI PHẪU THẨM MỸ VIỆN NHƯ HÀ

320 Phan thanh Giản - Saigon Đ.T. 99.87.

### GIẢI PHẪU ĐỂ TÔ ĐIỂM SẮC ĐẸP.

### GIẢI PHẪU ĐỂ CẢI TẠO TẬT BÁM SINH

— Quý khách muốn Trẻ lại 20 tuổi, xin  
mời đến căng da mặt.

— Quý khách muốn trở nên kiều diễm với  
đôi mắt bồ câu, mũi dọc dừa, cằm chè, má  
núng đồng tiền, xin mời đến giải phẫu thẩm  
mỹ viện NHƯ HÀ.

— Đặc biệt và độc nhất Việt Nam, Giải  
phẫu thẩm mỹ viện NHƯ HÀ có sẵn:

— Nhiều khuôn mặt mẫu để lựa chọn,

— Chuyên viên thẩm mỹ phối hợp với  
Bác sĩ giải phẫu thẩm mỹ lựa chọn một sống  
mũi và đôi mắt phù hợp với khuôn mặt.

— Bác sĩ nội khoa thẩm mỹ phối hợp với  
bác sĩ giải phẫu thẩm mỹ giúp quý khách có  
nét mặt đẹp kèm theo vẻ xinh tươi mơn mởn.

### GIẢI PHẪU THẨM MỸ THUẦN TÙY

— Mắt 2 mí, mũi dọc dừa, cánh mũi gọn,  
cằm lẹm má núng đồng tiền, cằm chè, môi  
trái tim, mắt bồ câu, căng da mặt, làm ngực  
lớn, nhỏ, bụng phệ v.v..

### QUÍ VỊ SẼ HOÀN TOÀN HÀI LÒNG VÌ

— Đây là nơi quy tụ nhiều bác sĩ bậc nhất  
Việt Nam và ngoại quốc, chuyên môn về thẩm  
mỹ và giải phẫu thẩm mỹ đủ mọi ngành để  
phụng sự tối đa cho sắc đẹp và sức khỏe  
quý vị.

— Với các tiện nghi tối tân đúng theo  
tiêu chuẩn y khoa.

— Với phòng tiện nghi có máy lạnh để  
quí vị ở xa nằm lại.

— Với sự niềm nở ưu ái và mọi công  
việc làm với nhiều công tâm của các chuyên  
viên và phụ tá.

— Sau khi giải phẫu xong, có xe đưa về  
tận nhà.

### MỞ CỬA SUỐT TUẦN

Từ 8 giờ 30 sáng đến 20 giờ tối.

## CẢM TẠ

Nhờ sự khéo léo, tận tâm của Bác sĩ LÊ VĂN HIẾN mà tôi có được cặp mắt và  
mũi rất hợp với khuôn mặt ngoài sự mong ước của tôi.

Tôi xin chân thành cảm tạ Bác sĩ LÊ VĂN HIẾN — Giám đốc kỹ thuật:

## VIỆN GIẢI PHẪU THẨM MỸ

# B.S. NCÔ VĂN HIẾU

(101 Công Lý — SAIGON)

NGUYỄN THÙY TRANG

207/45 Trần Bình Trọng (Chợ Lớn)

XI-RÔ

PROMET

H  
TRANG  
I

KNS 129M/BY/PCD

tại các chung : MẶT NGỦ-HO SUYỄN

**PHONG NGÚA - NỘI MỀ ĐAY**



## Tâm sự bạn đời

Thể theo lời yêu cầu của da số độc giả, mục Tâm Sự Đã Buồn, Tiếng Nói Chiến Sĩ được tổng hợp lại vào trang Tâm Sự Bạn Đời. Xin bạn đọc để gửi cho Tuần Báo Đời — Tâm sự.

«Đã hơn 8 năm lận tội. Cháu buộc phải chấp nhận mọi hy sinh. Do đó riêng cháu, cháu không thể đòi hỏi gì hơn được. Trái lại, đối với vợ con, cháu không muốn thấy bất cứ một ảnh hưởng hay thế quyền lực gì để buộc chúng nó phải hy sinh ngang hàng với cháu. Như thầy đã biết, chúng cháu phải lấy máu xương để đánh đổi từng khuôn vườn tặc đất.

Nhưng kể từ khi luật NCCR được ban hành (26-3-70) và cũng kể từ đó, theo luật, ta cảnh không còn phải gop thóc cho chủ đất nữa.

## học bỗng

Trong tuần qua, Ty Quản Lý đã gửi học bỗng kỳ III tới các bạn sau đây :

1) ĐỖ THỊ BÍCH NGỌC	Đà Nẵng	3.000đ
2) NGÔ BỘ	Quảng Nam	6.000đ
3) NGUYỄN ĐÌNH YÊN	Quảng Nam	6.000đ
4) BÙI THỊ THU SANG	Đà Nẵng	3.000đ
5) NGUYỄN ĐÌNH HY	Huế	3.000đ
6) NGUYỄN THỊ LỆ KHANH	Pleiku	3.000đ
7) VÕ VĂN BÌNH	Châu Đốc	3.000đ
8) TRẦN XƯNG	KBC 4277	3.000đ
9) HUỲNH NGỌC CHÂU	Ba Xuyên	3.000đ
10) LÊ THỊ TỐT	Châu Đốc	3.000đ
11) LÊ THIỀN THUYẾT	Huế	6.000đ
12) NGUYỄN ĐÌNH HÒA	Thừa Thiên	3.000đ
13) BÙI TÂN ANH	Quảng Nam	3.000đ
14) ĐINH PHAN THÁI	Châu Đốc	3.000đ
15) TRẦN DÂN	Qui Nhơn	3.000đ
16) NGUYỄN TRỌNG KÍNH	Long Khánh	3.000đ

Gia đình cháu do đỗ lâm vào cảnh túng quẫn. Việc bồi hoàn tưởng đâu một vài tháng hoặc nhiều lăm cũng một năm là xong. Nào ngờ cho mãi đến hôm nay, ngót hai năm sau ngày luật được ban hành nhân chuyển về phép cháu được biết hồ sơ vẫn còn bị ngâm冢 ở Ty Diên Địa Châu Đốc. Thưa thầy theo cháu nghĩ, họ chờ đợi cái gì nếu không phải chờ đợi sự mặc cả.

Quá ức lòng nên cháu buộc phải nhờ đến thầy. Mong thầy hiểu cho trường hợp của cháu mà chuyển

đặt hộ nguyện vọng qua là thành nguyện thư gửi cho Phó TT và ông Tổng Trưởng Cải Cách Diên Địa. Cháu hy vọng rằng khi bức thư được đăng tải các giới chức có thẩm quyền liên hệ sẽ hiểu ra việc làm tắc trách của các cấp tham hành để có biện pháp tương ứng nhất là cụ Phó.

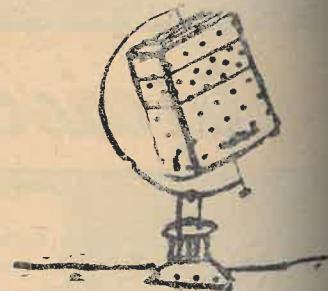
Từ rừng U Minh, bạn Phan Văn Địa đang chờ đợi ông Phó và ông Diên Địa. Nhận ngày 26.3 xin quí vị cứu xét.

— ● —

### Lính nghèo (KBC 6638).

«Tôi tự giới thiệu là độc giả trẻ trung thành với tuần báo Đời Tôi. Hàng mua tuần báo Đời nhờ đó tôi được may mắn có một bức tranh, hình chiếc nón sắt thẳng lò và tròn thẳng đó một nhánh cúc viron lên. Với tôi thực là một bức tranh hay và rất hay ! Giờ đây khi viết những dòng chữ này gửi ông, bức ảnh đó đang được lồng khung trước mặt tôi và hanh diện ngao ngắt trên tường trong phòng tôi.»

TRẢ LỜI : Chúng tôi sẽ cố gắng làm vừa ý bạn khi xin được những bức ảnh của nhiếp ảnh gia Nguyễn Ngọc Hạnh sẽ in lên bao Đời.





SỮA BỘT THỦY SĨ **MATERNA**



Thứ nhất  
Sản xuất  
Hà Nội - 30/10/1972  
Lô số 1418234

Đầy đủ chất bồi dưỡng  
dễ pha - mau tan - thơm  
ngon - tinh khiết tốt như  
sữa mẹ